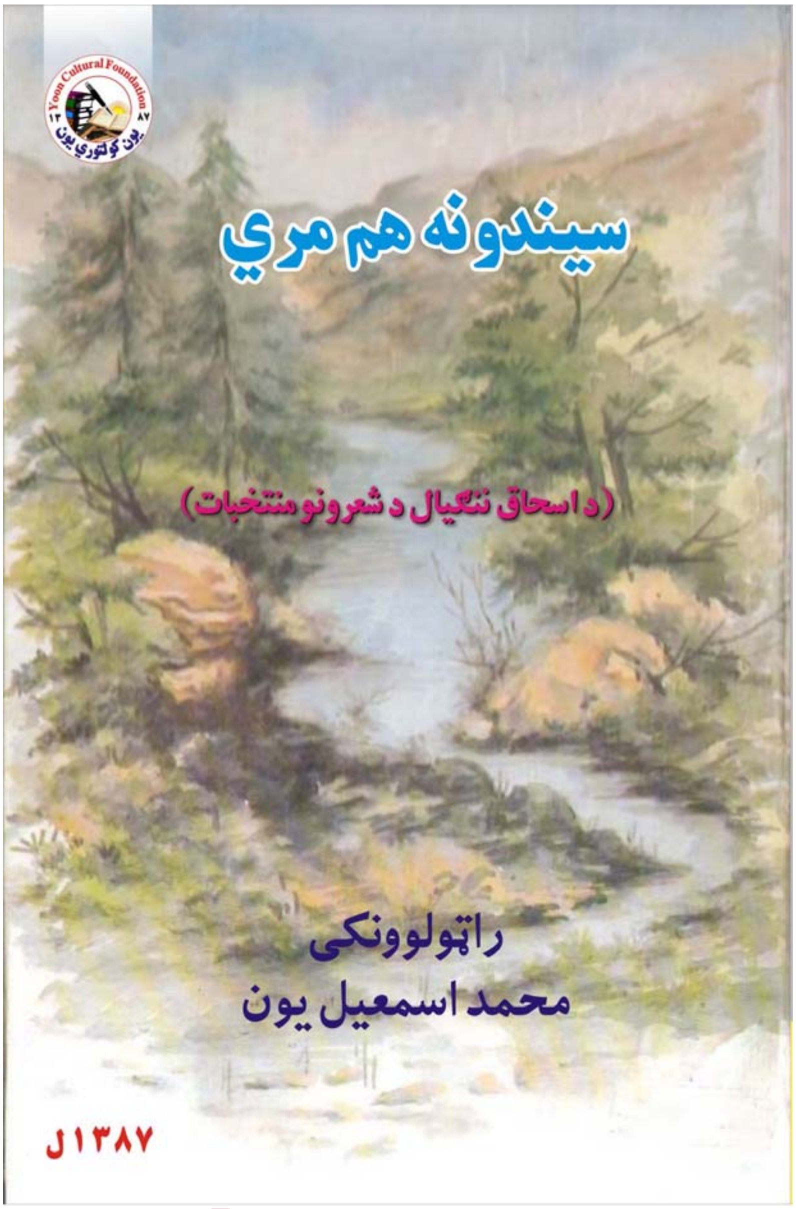

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند و نه هم مري

(د اسحق ننګیال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی

محمد اسمعیل یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

كتاب پېژندنه

د كتـــاب نـــوم:	سيندونه هم مري
شـــــاعـــــر:	اسحاق ننګيال
راټــولــوونكی:	محمد اسمعيل يون
خـــپـــرنـــدوی:	يون كلتوري يون
چـــاپـــشمـــېر:	۱۰۰۰ ټوكه
لـــومــــړی چاپ:	۱۳۷۷ل كال
دويـــم چـــاپ:	۱۳۸۷ل كال
د راټـولـوونكي پرله پسې نومره:	(۱۴)
د خـــپرنـــدوی پرله پسې نومره:	(۱۴)
كـــــمـــــپوزر:	وفاالرحمن وفا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولیک

ګڼه	سرلیک	مخ
۱	ددې اثر دویم چاپ	۱
۲	یادونه	۳
۳	سریزه	۱۸
۴	ننګیال د نورو لیکوالو له نظره	۴۰
۵	هغه شپې هغه کلونه	۴۴
۶	خیبري تنده	۴۵
۷	طلایي ماهیان	۴۶
۸	ښکاري ته	۴۷
۹	ثار	۴۹
۱۰	ګناه	۵۰
۱۱	غزل	۵۱
۱۲	تشې هوجرې	۵۲
۱۳	د سرو وینو د شپو ځانګې	۵۳
۱۴	شپه	۵۴
۱۵	نصیب	۵۵
۱۶	انګازې	۵۶
۱۷	ژوند ته ژړا	۵۸
۱۹	درشل	۵۹
۲۰	لوونه	۶۰
۲۱	مات خوبونه	۶۱
۲۲	کوټنۍ	۶۳
۲۳	باور	۶۴
۲۴	د مسکو پېغلې ته	۶۵
۲۵	سترې مور مې	۶۶
۲۶	سترې شعرونه	۶۷
۲۷	راشئ او وګورئ	۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸	شومه دم	۷۰
۲۹	شمشاد شمله، زېړې خبرې	۷۱
۳۰	د خاورین کلي ناوې	۷۲
۳۱	فصل	۷۴
۳۲	ښکاري نظر	۷۵
۳۳	زړه سوی پرغوټۍ	۷۶
۳۴	د بې لارو پل	۷۸
۳۵	سیلۍ	۸۰
۳۶	د شهادت کیسې	۸۱
۳۷	درې نومونه	۸۳
۳۸	د ماضي پاڼه	۸۴
۳۹	حاصل	۸۷
۴۰	دا ستوري هم تویې شول	۸۸
۴۱	هغه ورځ	۸۹
۴۲	که سپوږمۍ نه وای	۹۰
۴۳	لمبې په دام کې	۹۲
۴۴	ښېرې په مالت کې	۹۵
۴۵	آس (۱)	۹۶
۴۶	هیلې	۹۸
۴۷	سلامونه	۹۹
۴۸	غلا	۱۰۰
۴۹	ماښو ته سرود	۱۰۱
۵۰	لاس راکوې او که نه؟	۱۰۴
۵۱	موسم	۱۰۶
۵۲	زما لیلا	۱۰۷
۵۳	ستا وفا	۱۰۹
۵۴	کیسې	۱۱۰
۵۵	لکه سپېڅلې لوګوس	۱۱۱
۵۶	ږلۍ	۱۱۲
۵۷	دا کلی مه ورانوئ	۱۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۸	د سفر په لاره	۱۱۵
۵۹	د میلاد په شپو کې	۱۱۶
۶۰	د چړې په څوکه کې	۱۱۸
۶۱	د رڼا کلي ته	۱۱۹
۶۲	د شپې پر بام	۱۲۰
۶۳	د رڼا مرګ	۱۲۱
۶۴	ته لکه لمر	۱۲۲
۶۵	سپرلي ته	۱۲۳
۶۶	څاڅکي څاڅکي	۱۲۵
۶۷	پسرلی، ږلۍ، باران	۱۲۶
۶۸	لیک	۱۲۷
۶۹	سیوری(۱)	۱۲۹
۷۰	شناختې	۱۳۰
۷۱	ګامونه قدمونه	۱۳۱
۷۲	توپیر	۱۳۳
۷۳	کلی	۱۳۴
۷۴	چغه	۱۳۶
۷۵	د پښتو خبرې	۱۳۷
۷۶	د ویر مالت	۱۳۸
۷۷	پسرلی	۱۳۹
۷۸	کلیزه	۱۴۱
۷۹	عبدالباري جهاني ته د هغه د شعر په ځواب کې(۱)	۱۴۳
۸۰	تاک	۱۴۷
۸۱	دلبرې	۱۴۹
۸۲	ازادي	۱۵۰
۸۳	(څو منثور شعرونه) زموږ مړينه	۱۵۲
۸۴	درد	۱۵۴
۸۵	پیغمبران هم ژاړي	۱۵۵
۸۶	برخه	۱۵۷
۸۷	دنیا	۱۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۸	مساپر	۱۵۹
۸۹	پیاله	۱۶۰
۹۰	لاره	۱۶۱
۹۱	کب	۱۶۲
۹۲	مینه	۱۶۳
۹۳	ثانګه	۱۶۴
۹۴	زه او غر	۱۶۵
۹۵	د غنمو وږی	۱۶۷
۹۶	کښت	۱۷۰
۹۷	عبدالباري جهاني ته ! (۲)	۱۷۱
۹۸	وینې پر کاله	۱۷۳
۹۹	بیدیا	۱۷۴
۱۰۰	ګیله	۱۷۶
۱۰۱	شیخ	۱۷۷
۱۰۲	ګړی	۱۷۸
۱۰۳	پوښتنه	۱۷۹
۱۰۴	دا کلی دا وطن	۱۸۰
۱۰۵	جنازې	۱۸۲
۱۰۶	کلی - دېره	۱۸۳
۱۰۷	ګلونه	۱۸۵
۱۰۸	د ((ادم)) وصیت	۱۸۶
۱۰۹	د احمق په لټون	۱۸۸
۱۱۰	بادشاه او معشوقه یې	۱۹۲
۱۱۱	پر قبر مې ۱۹۶	
۱۱۲	بزګر	۱۹۸
۱۱۳	بنګړیواله	۱۹۹
۱۱۴	غچ	۲۰۲
۱۱۵	ښاپېری	۲۰۴
۱۱۶	سیلانې بلبلې	۲۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۷	رووړده	۲۰۸
۱۱۸	تنده	۲۰۹
۱۱۹	ویرنه	۲۱۰
۱۲۰	داسې لور داسې لوونه	۲۱۳
۱۲۱	نه جام نه څادر	۲۱۷
۱۲۲	سیوری (۲)	۲۱۹
۱۲۳	کور مې	۲۲۳
۱۲۴	غزل (۱)	۲۲۶
۱۲۵	رحمان	۲۲۷
۱۲۶	سیند	۲۳۰
۱۲۷	کرونده	۲۳۱
۱۲۸	کچل	۲۳۳
۱۲۹	یو رنګ یو باد	۲۳۷
۱۳۰	غر (۲)	۲۴۰
۱۳۱	غزل او خنجر	۲۴۲
۱۳۲	کجاوې	۲۴۳
۱۳۳	چوپتیا	۲۴۶
۱۳۴	زه هم درځم	۲۴۷
۱۳۵	مور ته مثنوي	۲۵۴
۱۳۶	زېړی (۱)	۲۵۷
۱۳۷	نیمګړی غزل	۲۵۸
۱۳۸	شپېلۍ (۱)	۲۵۹
۱۳۹	د زردشت خوب	۲۶۰
۱۴۰	راته وناځه هنداري	۲۶۲
۱۴۱	درځنې لاړم کلیه	۲۶۴
۱۴۲	دروغ	۲۶۷
۱۴۳	غزلبولې	۲۶۸
۱۴۴	سیند ته غزل	۲۶۹
۱۴۵	غزل	۲۷۰
۱۴۶	شپېلۍ (۲)	۲۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۷	غوښتنه	۲۷۲
۱۴۸	د وینو غزل	۲۷۳
۱۴۹	غر (۳)	۲۷۴
۱۵۰	غر (۴)	۲۷۵
۱۵۱	آس (۲)	۲۷۶
۱۵۲	خوب	۲۷۷
۱۵۳	غر (۵)	۲۷۸
۱۵۴	دا کښتونه او بادونه	۲۸۰
۱۵۵	غزل	۲۸۴
۱۵۶	اورنی پر درمندونو ۲۸۵	
۱۵۷	زړېدا	۲۸۷
۱۵۸	زړی (۲)	۲۸۸
۱۵۹	بې ننبې	۲۸۹
۱۶۰	غر (۶)	۲۹۰
۱۶۱	خوب ته سرود	۲۹۱
۱۶۲	تش صدف	۲۹۲
۱۶۳	جامِ جم	۲۹۳
۱۶۴	له خوشاله تر ننګیاله	۲۹۴
۱۶۵	یا سر نه مري	۲۹۵
۱۶۶	د چغو تصویر	۲۹۷
۱۶۷	غر (۷)	۲۹۸
۱۶۸	خوب په ایینه کې	۳۰۰
۱۶۹	له ابلیس سره	۳۰۱
۱۷۰	هغه غر هغه سیوری	۳۰۳
۱۷۱	وېره مینه	۳۰۴
۱۷۲	مینه او ژوند	۳۰۵
۱۷۳	کوچی په باران کې	۳۰۷
۱۷۴	کله چې لمر ګل وکړي	۳۰۸
۱۷۵	د باغ غزل	۳۰۹
۱۷۶	یو شین انځور	۳۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۷	بیه	۳۱۱
۱۷۸	دوه پرښتې	۳۱۲
۱۷۹	ونه	۳۱۳
۱۸۰	دا جل دا برسات	۳۱۴
۱۸۱	د خوب کوترې	۳۱۵
۱۸۲	مات لمر	۳۱۷
۱۸۳	هغه دار هغه چنار	۳۱۸
۱۸۴	مینې ته	۳۲۰
۱۸۵	شپه	۳۲۲
۱۸۶	غزل	۳۲۳
۱۸۷	ژوند	۳۲۴
۱۸۸	دا هوجرې او دا شملې	۳۲۵
۱۸۹	لیک	۳۲۶
۱۹۰	مړوند	۳۲۷
۱۹۱	د لور غزل	۳۲۸
۱۹۲	غزل	۳۲۹
۱۹۳	زما د چم ونه	۳۳۰
۱۹۴	یو سیوری یو گل	۳۳۱
۱۹۵	گناه	۳۳۳
۱۹۶	کله چې لمر شین شي	۳۳۵
۱۹۷	غزل	۳۳۸
۱۹۸	یو باد یو منصور	۳۳۹
۱۹۹	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې اثر دویم چاپ

خدای بښلی اسحق ننګیال زموږ د اوسنۍ شاعرۍ یوه نومیالۍ څېره ده. که مرګ یې له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به یې دا سې نور ګڼ نوښتونه ترسره کړي وو. دا ټولګه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننګیال د ټولې شاعرۍ کلیات نه دي، خو منتخبات یا تر یوه حده غورچاڼ ورته ویلای شو. ځکه چې نه یوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ شعرونه په کې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه یې هم تر یوه ځایه غورچاڼ شوی او ځینې شعرونه ورسره یوځای شوي دي، نو ځکه یې د اسحق ننګیال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البته د ننګیال په چاپي شعرونو کې نور هم ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه هم دې ټولګه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت یې ژر دا ټولګه چاپ کړه او د مرګ له خطره یې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زیات شوي او د انټرنټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپو کې د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زياته اړتيا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر يو ځل بيا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به يې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به يې د انټرنيټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هيله من يم، چې زموږ نور ليکوال هم خپل او د نورو ليکوالو تېر ارزښتمن اثار يو ځل بيا له سره کمپوز او هم يې بيا چاپ کړي او که د چاپ وس يې نه لري، نو لږ تر لږه خو دې د انټرنيټ خپو ته وروسپاري، چې هم تري ګټه اخيستنه عامه او اسانه شي او هم د مرګ له خطره وژغورل شي، بيا يې نو که د چاپ هيله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به يې هم اسان شي.

په پښتو کې د بريښنا ييز کتابتون د چټک بهير د لا چټکې او پراختيا په هيله.

پوهندوی محمد اسمعيل يون
ارګ، د جمهوري رياست ودانۍ
۱۳۸۷ل کال، د کب ۲۳مه نېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه

د تېرو دوو لسیزو په بهیر کې د پښتو شاعرۍ د څو مطرح څېرو له جملې څخه یو هم خدای بښلی اسحق ننګیال و. ده د ځوانۍ په شېبو (پنځوسمو کلونو په بهیر) کې شاعري پیل کړې وه، خو د ژوند تر پایه پورې له هېڅ شي سره دومره خواخوږی او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقیقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسیله وه. ننګیال لږ تر لږه د خپلې څلېرویشت کلنې شاعرۍ په بهیر کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بیا یې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وزېږول، چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غمیو حیثیت لري او کولای شي د ننګیال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېره وخته ژوندی وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنیزو، سیاسي، فکري او نورو مسایلو او چارو کې د بریو ترخنګ له یو لړ ښویېدنو، تېروتنو، هیلو او نهیلو سره مخامخېږي. کله چې پر ننګیال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځینو ته ضرور د هغه د شاعرۍ ترڅنګ، د هغه د ټولنیز، سیاسي او اخلاقي شخصیت انځور هم تر سترګو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هنرمند تخلیق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او تر زیاتې کچې د باطني شخصیت هنداره ده، نو کله چې د ننګیال پر شخصیت خبرې کېږي، مجبور یو د هغه د شعر نړۍ وګورو او هغه کلمه یوه یوه تر سترګو او فکره تېره کړو، چې د ننګیال له ضمیره یې سرچینه اخیستې او بیا د شعر پرښتې په خپلو اوښکو مینځلې او د مینې د نړۍ د ابدیت غېږې ته یې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي، د فکر ستنې به یې یو او بل فکري لور ته کږېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې یې د فکري ښویېدنو اټکل کېدی شي.

ننګیال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پیل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقیدې د بحران او د معنویت د سقوط)) پر لور روان و. ګڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلونې هڅه کوله. شعارونه یې خواږه وو، خو وروستي عملونه یې ترخه...

د ننګیال د ذهن یوه برخه هم د یو سیاسي فکر د جال په کړۍ کې ګیر شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سیوری نه و غوړولی، چې د ناورین لومړی پړاو پیل شو. بیا ناورین د پاسه بل ناورین او غمیزه راغلل، چې نه یوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې يې ولړزولې، بلکې له ګڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه.

دې پړاو ډېر زيات دوام وموند او ننګيال هم په داسې يو جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه، چې هلته د يو داسې فکر واکمني وه، چې د ننګيال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره يې ټکلوری په ټکر کې و. ننګيال په دې کلونو کې لکه د نورو ګڼو ليکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راګير و، چې تر دې دمه يې لا نه پوره سترګې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د ننګيال فکري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فکري ښوېېدنې ليدل کېږي، خو پر همدې وخت بيا هم دده په شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او د عاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې اټکلېده، چې يوه ورځ به دده ددې فکري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمير هغه دننني نړۍ راڅرګنده او د خپل شعر ناوې به پرې سينګار کړي.

کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لوري بريمن ګامونه اخلي، نو تېل شوی، تصنعي او ناشعوري اندود يې هم ورو ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼايي هم راغله او په کابل کې د يو زيات شمېر ليکوالو سترګې رڼې شوې، نو هر چا د خپل هېوادني اند اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننګيال چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ ضمیر کې یې همدا راز پټ و ، له ځینو نورو څخه په دې لار کې څو ګامه د مخه شو. جرئت او رښتینولي یې د دې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. تر ۱۳۶۲-۱۳۶۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبیاتو او د شعر د شعري جوهر د پیاوړتیا لپاره په ځرګند ډول هڅې پیل شوې. په همدې کلونو کې په ځرګند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاګیزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډګر کې د هېواد د پیاوړي کره کتونکي او کیسه لیکونکي زرین انځور او بیا د تکړه کره کتونکي لطیف بهاند او نورو زیار او هڅې د یادونې او ستاینې وړ دي. دوی یو زیات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعرۍ کې یې د ((شعاریت)) پر ځای د ((شعریت)) جوهر پیاوړی بربښېده او یا په کې د شاعرۍ تومنه ځرګندېدله، د ښته راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننګیال یو له هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پیل شوي بهیر سره یو ځای شو. دا د شعر د پوخوالي پر لوري د ننګیال د بریمنو هڅو د پیل کلونه دي. دې بهیر تر ۱۳۷۱ ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګیال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبیت یې د هېواد د یو ستر عاطفي شاعر تر بریده ورساوه. ننګیال د همدې کلونو په بهیر کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي))

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپ کړل. څرنګه چې دده شعر ورځ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځینو چاپي مجموعو، په ځانګړي ډول ((ډالۍ او سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه یې ((شعرونه)) نه ګڼل. د ده شاعرۍ د پرمختګ بهیر دومره ګړندی و، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زیاتو شعرونو ته به یې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پیله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته یې د خوږو کلمو یو زرین شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ ل کال د غویي میاشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم یو ستر ستمي ناورین او غمیزه پر افغانانو ور وتپل شول او د هېواد ټول نظام ګډ وډ شو، د ننګیال ژوند او ان دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو ګولیو په باران کې یې ایله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي، د کور شته یې ټول تیت و پرک شول او څو ځله په یوه ښار کې له یوه ځایه بل ځای ته مهاجر شو. د کور د کالیو په کیسه کې خو نه و، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه یې له سترګو لمبې پورته کېدلې او همدا یې ویل: ((یاره پیرجانه افسوس چې دا کتابونه یې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی، چې د یوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته ور ورسېد؛ د توپ یوه ګولۍ یې څنګ ته ولګېده او څو ټوټو یې د بدن ځینې برخې غلبیل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ببرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځای. څو مياشتې لا وتې نه وې، چې کوم چا ورته کوم پنجشېرى ولمساوه. تياره ماښام و، ډيوه يې لا لګولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملګرو سره يو ځای په کوټه ور ننوت. خدای(ج) خبر هغه په کوم فکر کې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوی سترګې ولګېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو ګوزار دده ترمخه داسې راورسېد، چې دده يو غوږ يې هم د څه وخت لپاره بې حسه کړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم کن استم، سبا تا يی وقت اين اتاقه ايله می کنی، ديگر ده اينجا نبينم ات، ای اتاق را ما برای چرم کنی کار دارم)). څو ورځې د هغه په سترګو کې له اوښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانګې هره خوا رڼا کړي. کال دوه لا وتي نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنګ پر کابل سپين بيرغونه ورپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د کابل پر فتحې خبر نه وو، زموږ د کور ور يې ټک ټک کړ او په ببړنې ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لکه چې ازلي بدمرغه وي. ننګيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پخواني تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننګيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظورۍ لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننګيال د مقررۍ امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننګيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننګيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتيازه. ګڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتاوو وو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. څو ځله يې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهره هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)).
بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نور يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لګښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم تر ډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توګه دنده وسپارل شوه. د کلدارې معاش مزه يې لا څکلې نه وه، چې د مرګ پرښتو يې روح پر خپلو وزرونو د ابديت پر لورې يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې یو خبر خپور شو: ((په خواشینۍ سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننګیال نن په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د درېدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنګیانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې یو دردونکی ټکان وخوړ، چې د ټولو زړونو ته یې د غم لمبې ورسولې. دا د ننګیال د سرګردانه ژوند په باب څو یادونې وې چې دلته یې لنډیز را وړل شو. سره له دې چې ننګیال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځورولی او ټکلی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سیاسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. د یو لیکوال په اند: ((غوره ادبیات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعر یا لیکوال د اختناق په مقابل کې له ادبیاتو څخه د یو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پیاوړی وي، عکس العمل یې هم هماغسې وي. د ننګیال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه پکې سوز او درد دده تر پخوانیو شعرونو څه زیات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننګیال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سینګار شوې ده. دده د فکري تګلوري لیکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی شوی دی. په حقیقت کې د ننګیال د وروستیو کلونو شعرونه د هغه د ښکلې او اوچتې شاعرۍ رنګین او مانیز ګلابونه دي. (ښکاري ته) دده یو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې ده د ۱۳۶۵ل کال د غبرګولي د میاشتې پر لومړۍ نېټه لیکلی دی. دې شعر نه یوازې په هېواد نی کچه زیات منښت پیدا کړ او ډېر اغېز یې وشینده، بلکې د شمالي کوریا په هېواد کې د ځوانانو د یو نړیوال فیستوال په ترځ کې، چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسیقۍ په څپو کې په سندریزه بڼه ولوستل شو، نو د ټولو اورېدونکو او مینوالو د منښت وړ وګرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وګټه، خو د ننګیال د شعري بهیر د پرمختګ په وجه، د مړینې پر نږدې وختونو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه ګاڼه او ویل یې چې د ((شعاریت)) نښې په کې لیدل کېږي. ننګیال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه ولیکل، خو د ځانګړو مجموعو او یا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. له دې کبله د هغه د وروستیو کلونو شاعري د شعر د زیاتو مینوالو او لوستونکو له لیده لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم لیکوال او یا کره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ویل به یې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده یوه ستره هیله همدا وه، چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او په خپلو سترګو ووینې. د ننګیال په ژوند خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه هيله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړينې وروسته، په جرمني کې د افغان فرهنګيانو او فرهنګپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پيل وکړ، نو ننګيال مې يوه شپه په خوب کې وليد، خوله يې له خندا شنه وه او همدا سې په خوشالۍ يې راته وويل: ((پيرجانه! زما مجموعې چاپېږي؟ ښه شکه والله..)) ما ورته ويل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راويښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاټين مې ولګاوه او د ننګيال په چورت کې لاړم- يو ځل مې د هغه ټولې خاطرې تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګيال تصوير تر سترګو سترګو کېده. زه ددې شعرونو تر پايه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې يم، لکه يو څوک چې په خلا کې روان وي.

د ننګيال د وروستيو کلونو، فکري او عاطفي شخصيت کټ مټ د هغه د اوسنيو شعرونو له مانيزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګيال و، په هر توري کې ننګيال و، دا هغه ننګيال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پيل کې او يا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته يو بېل ننګيال و. هغه د خپلې مينې او عاطفي پر سپين آس سور او د ښاپېريو ښار ته روان و او لکه له هغه ځايه يې د خپل ستي او ټپي ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورونه راوړل. ما هره شېبه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال سره خبرې کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدی شي لوستونکي هم زما پر برخلیک اخته شي.

خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونګ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نو زه به یې د الینګار د ښکلې شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننګیال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرګه به پوره شي. په همدې هیله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې یې وې ترلاسه کړې. هغه یوه شعري مجموعه چې کاپي یې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول، ځکه ننګیال چې به کوم شعر ولیکه، نو د نورو شاعرانو په شان به یې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه.

حفیظ الله ګردش، صدیق الله بدر، نورمحمد لاهو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننګیال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعو کې نه وو او په ځینو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وویل مو ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګیال صېب هغه شعرونه پیدا کړل، چې په تیت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعو کې نه وو راغلي، بیا هم ما ته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو ، چې یو ځل بیا په لغمان کې د ننګیال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګیال صېب د یو داسې عکس یادونه وکړه، چې تر اوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وویل چې د ننګیال صېب کتابونه او پاڼې یو ځل بیا وګوري، ګوندې څه شعرونه یې ترلاسه شي. هغه ماته وویل: ((مورې څو ځله د خپل پلار کتابونه او یادښتونه واړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو مورې به یو ځل بیا هم ټول کور وګورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستیو شېبو کې و ، چې د ننګیال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېړې له لغمان نه ځان راورساوه او د ننګیال د شعرونو یوه بله کتابچه یې هم راوړه. ما چې د ننګیال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو ستړیاوو بار مې یو ځل له اوږو لرې شو. بیا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شوي شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شویو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) څخه یو شمېر شعرونه ورسره یو ځای کړل. اوس تر زیاته بریده پر دې باوري یم، چې د ننګیال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناوړلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي، چې ننګیال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مینه درلوده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنی نه و، خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صيب ته د يو ليک په ترڅ کې ليکلي وو: ((ځو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ماسره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې وليکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بيا وموندل نو در وبه يې لېږم)). له ((سپين ږيري)) څخه يې مقصد (ښاغلی سليمان لايق) دی چې ننګيال ورسره د شاعرۍ ښه ملګرتيا لرله. دا چې دا شعرونه به پياوړي شاعر سليمان لايق سره وي او که نه؟ زه خبر نه يم. د ننګيال صيب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه ليک له تسلسل نه داسې ښکاري چې د ننګيال صيب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا ليک هغه انځور صيب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ کال د زمري پر ۱۲ نېټه ليکلی و. تر هغه وروسته د څو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره په نويو کتابچو کې ليکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و، چې انځور صيب ته يې لېږلي وو، نو کله چې انځور صيب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتيب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سليمان لايق ته ورکړل شوي شعرونه هم بيا له سره په کتابچو کې ليکل شوي وي. بيا هم که ښاغلي لايق سره دا شعرونه موجود وي او هغه د دې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته يو ډېر ګټور کار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګيال دا مجموعه (سيندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سيندونه هم مري، ځينې متفرقه شعرونو او د چاپ شويو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده. ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانګړي ډول ازاد شعر په برخه کې يوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې: ((کاشکې ننګيال ژوندی وای چې دا سې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ يې خپلې ژبې ته وړاندې کړې وای)). ننګيال ته دعاګانې.

په مينه او درناوي
محمد اسمعيل يون
۱۳۷۷ل کال- ليندۍ
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه:

اسحق ننګیال

د پښتو د نوي شعري بهیر په یون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په یون کې ، اسحق ننګیال کله څوک هېرولی شي ! ننګیال د پښتو د نوي شعري بهیر د ښایست یوه نښه وه، ننګیال زموږ د شعر د نوي کتاب یوه زرینه پاڼه وه، ننګیال هغه فقیر، هغه ملنګ شاعر و، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې یې هم موږ ته د هنرونو د ښایستونو دومره شته راپرېښودل، چې زموږ نوی ادبي بهیر پرې ویاړ کولای شي، خو که هغه مرګي دا سې بې وخته، یو ناڅاپي او په ډېره بېره له موږ نه وا ی اخیستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانګه به یې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.

ننګیال د پښتو په اوسني شعري یون کې په عمومي توګه، د یولاس دګوتو د شمېر له نومیالیو او وتلیو شاعرانو څخه ګڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې، یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلېدونکي، پیاوړي او دپاملرنې وړ وي، یو یې اسحق ننګیال دی؛ دا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستر ویاړ دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورا مهم هنري ادبي دریځ دی.
د ننګیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کړکېچنو، کړېدلو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمریزو پنځوسمو کلونو له پیلامې څخه شاعري را پیل کړې ده، خو د اوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا د روسي سرو یرغلګرو، تر یرغل وروسته، را رسېږي. دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې یې د افغانستان په شاعرۍ کې د هنري-ادبي ارزښتونو پرځای، د نظمونو او شعارونو بازار ښه ګرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پر وړاندې د هنرې-شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې دا چې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظمان وو او یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه، خو د دوی پر وړاندې د هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګار و، د ګوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو پروړاندې یې، د یو ټولنیز- سیاسي (ملي) ملي تقدس په توګه هم ارزښت لاره، ننګیال، سره له دې چې د شعري ژوند په څولوړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري-هنري ښکلاوو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري د هغه د ورښمينې لارې سفر وروسته، که هغه د مينې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دي، تر ډېره زياته حده يې له هنري-ادبي ځانګړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننګيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنايي شخصيتونو څخه دی. که د وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهيرونو، مونږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، ښايي يوه يې د ننګيال په څېر ديو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم يوازې يوه ورځ ورسته بېرته له مونږه واخيست. داسې چې که د دغې خونړۍ غميزې پيلامه د **۱۳۵۷**ل کال د غويي له اوومې پيل شي، نو ننګيال د **۱۳۷۷**ل کال د غويي پر اتمه ځوانيمرګ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننګيال يې، زمونږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زيات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړی: د افغانستان د وروستنۍ شل کلنې غميزې انځورګري، ننګيال تر بل هرچا څخه په ښه ژوره، هر اړخيزه او شاعرانه توګه کړې ده. هغه غميزه چې د ثور له اوومې پيل کېږي، د جدي پر شپږمه اوج ته رسي او څو ارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه يو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننګيال تر مرګه هم لا دغه غميزه پای ته نه رسېږي، ننګيال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغې غمیزې په زړه کې پروت دی. همدغه غمیزه د ننګیال زړه خوري او ځاځکي ځاځکي يې د ویرژړلیو شعرونو په توګه څڅوي، ننګیال د همدغې شلکلنې غمیزې ډېر پیاوړی انځورګر شاعر دی. هغه د غم ددغو کلونو ډېره زیاته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شېبو شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمګینې او له ویر او وینو ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننګیال د همدا سې یو غمګین برخلیک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شلکلنې غمیزې د ویناوال په توګه راڅرګندېږي.

د ماښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرګ بدلې
ای د ویر پېغلې نغمه شه چې د شپو د جېل بندي يم
راته وژني خوب په ګوتو د شوګیرپیغمبر راغی
مه ځه راستنه شه چې د شپو د جېل بندي يم
غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټیټ سربلد نه يم
دغیرت ناوې شمله شه چې د شپو دجېل بندي يم...(۱)

او يا داچې:

زما د کور هغه وړه هغه ببباکه فضا
زما د کور هغه زاړه هغه ختېین بامونه
چې ډوببدل به د ماشومو خنداګانو سین کې
زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي ښاپېرۍ
د سرو ګلانو د شو پاټو جنتي تخت نه يې
چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستۍ راکاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلي هغه لويې، ها پراخې کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه
زموږ د نجونو حرم
زموږ د سپين ږيرو د ېرې
زموږ د سترو کروندګرو د غرمو خپرې
د مرګ په ولو زانګې
اسمان د لويو خړو وريځو او باروتو لوګی
ځمکه دوينو او دمړو له کوپړيو ډکه
انسان د وير او د دردونو او مرګونو کوربه
کور مې د مړاوو بېګناهو اميدو هديره
دنيا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې
نو عقله !
نو عقله ای د توپانو دغلو په لاس تښتول شوې ببړۍ
وايه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟(۲)

او:

ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو
او په ويالو کې د هيليو بچې وسوزېدل !
او زموږ د کلي ميندې
د ميلاد شپوکې ((بې لاسو او پښو بچيان زېږوي))
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې مې ټول کلی چاړه دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي
او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا موري !(۳)

ننګیال، په کابل کې د تنظیمي حکومت د ټوپکوالو د ځلورنیمو کلونو د وحشت تر ټولو اوځار شاهد شاعر هم دی. د ننګیال د ناچاپې شاعرۍ زیاتره برخه د دغو وحشتونو شاعرانه انځورګرۍ ته ځانګړې شوې ده.

هغه د بدمرغیو په دغو بهیرونو کې د کابل ((مینې)) ته هم وایي، چې نور درځینې شرمېږم. د ((انسان)) په نوم له دغو ((انساني)) اعمالو شرمېږي او د ((افغان)) په نوم له دغو ((افغاني ضد)) اعمالو:

مینې له شرمه درکتلای نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نشته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او دعفت
د لوټ کوخو کې د غارت کیسې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې د ښمنې ښکاري
مینې له شرمه درکتلای نه شم (۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په یوه برخه کې وايي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازیګره !
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپینه کېږدی، څه شوه
هغه شنې څپرې څه شوې
ها لوګرې جېنۍ، چېرې؟

❋❋❋

تاته یا د شي مازیګره !
هغه شنې د ېرې د کلي
په کې هسک د شملو غرونه
په کې وربځې د چلمو

❋❋❋

نه نه وران دی
کلی وران دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
د ابیو د لاس ننبه

❋❋❋

لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غرشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرته لامبي.(۵)
ننګیال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنګ هغه رښتینې وحشي څېره ډېره ښه تصویر کړې ده، چې زموږ وطن خوري، زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته ګواښونه کوي. ننګیال د دغو غمیزو په انځورګرۍ کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله یې د ښکاره، بربنډ او څرګندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسایل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره یې یو ځای کړي دي او همدا د ننګیال د دغه ډول شعرونو دارزښت بنسټیز ټکی دی، همدغه خبره ده، چې شعر له عادي او خبري مسایلو راجلا کوي.
دویم: د ننګیال د شاعرۍ یوه بله د ارزښت وړ ځانګړنه داده، چې د هغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سیند، لکه د عاطفې سمندر، داسې دي. د هغه په زیاترو شعرونو کې د یو خواخوږي، د یو زړه سواند ((انسان)) عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرګندوي. ډېرو شاعرانو او شعرپوهانو په شعر کې د ژورې عاطفې پر شته والي ټینګار کړی دی. عاطفه او په عمومي توګه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه ګڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده، چې څنګه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړي؟ د ننګیال په شاعرۍ کې دغه څواک وینو. د ((دا کلي مه ورانوئ)) د شعر یوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:

دا کلي مه ورانوئ!
ګورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلي مه ورانوئ... (۶)

ننګیال د دغه ډول عواطفو په باب، له ((ډیوې)) سره په یوه مرکه کې ویلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. د خپل ژوند کیسه درته کوم: د اوړي یوه توده ورځ وه، په دېره کې ناست وم. یوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې یو ماشوم چې په یوه لاس کې یې مړ ژواندی چرګ او په بل لاس کې یې تېره چاړه وه، راته راغی چې چرګ یې حلال کړم.نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وینو سره کړم،خو چرګ ناروغه و، مړه کېده او هلک زارۍ راته کولې، چرګ مې حلال کړ، خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرګ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاړه ورسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې یو ځل دا سې خوب حتماً وینم...))(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګیال د عاطفي شاعرۍ یوه ډېره مشهوره بېلګه ((ښکاري ته)) د هغه شعر دي:

... ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پربېږده چې دا سپینې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي، ښایسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرو کې تنکي بچي
وموښي سینو کې ګلابي بچي
سپینې سرې منبو کې زرکني بچي
پام کوه
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه (۸)

د اسحق ننګیال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه یي)) او ((موقتي)) ارزښت ولري، د ننګیال عواطف د یو شاعرانه زړه د ډېرې ژورې (انساني) مینې څرګندوی دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم څاڅکي څاڅکي راڅڅېده او ځکه خو یې داسې ژر هغه شاعر زړه ودرېد.

د رېبیم: کوم بل ټکی چې د ننګیال په شاعرۍ کې د پام وړ دی، هغه د اوچت شاعرانه تخیل لرل، د نویو مفاهیمو او شاعرانه ترکیبونو جوړول او د ښکلیو شاعرانه تصویرونو نوښت دی. هغه په شعر کې له دغو نویو شاعرانه ترکیبونو، ژبې ته یوه نوې ښکلا وربښي او د نویو تصویرونو له لارې زمونږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاصري شاعرۍ تابلوګانې رنګينوي او د پاملرنې وړ يې ګرځوي. کله کله خو يې په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم دهېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی.

دغه راز مورږ وينو، چې د اسحق ننګيال د شاعرۍ دغه ګڼې ښکلاوې او دغه د نوي شاعرۍ بنسټيز ارزښتونه هم د هغه په غزليزه شاعرۍ کې ځان راڅرګندوي او هم په ازاده شاعرۍ کې. لومړی يې د ښکلي او روان بيان، خو اوچت تخيل ننداره، په دغو غزليزو بېلګو کې ګورو:

ويلـي ويلـي پـه درګـاه کـې د صـنم مـرم
پـر سـرو شـونډو د ګـلاب لکـه شـبنم مـرم
د سـلګو مـزل مـې خدايـه چـې لنډ نـه کـړې
سـترۍ سـترۍ يـې پـه هـر ګـام او قـدم مـرم
پانـه نـه يـم چـې پـه تـش لـوګي لمبـه شم
لکــه شــمع تــر ســبا قلــم قلــم مــرم
وچـو شـونډو تـه مـې ست د خمـار څـه کـړې
سـاقي ! دلتـه چـې پـه څنـګ کـې د حـرم مـرم
د ځـوانۍ شـپې مـې جنـت تـه نيسـه مـه ږدئ
زه سرکښــه پــه لمبــو د جهــنم مــرم (۹)

او:

(c) ketabton.com: The Digital Library

رونړ مــې مســتقبل شــو خــو تیــارو ونیــو
رب د پســـــرلیو مــــې اغــــزو ونیـــــو
مــاوی چــې مړونــد بــه یــې زر پوشــه شــي
مــات پــه کــې بنګـړي شـول هتکـړو ونیـو
چېرتــــه یوســـم جـــام د شــــرابي عقـــل
ځـــای د مېکـــدو چـــې مـــې کعبـــو ونیـــو
نـــور مـــې نـــو اشــنا پــه پلــو مــه راځــه
دلتـــه هـــر قـــدم قصـــابخانو ونیـــو.. (۱۰)

او:

بیــا رانغلــې لېمــو تــه پــه پســتو پســتو وزرونــو
زمــا د خــوب کــوترې ســتا د ســترګو لــه بــامونو
څلــو وهلــي ګــوره څــه خــواره واره پــرې ګرځــي
د شــونډو بوراګــان مــې ســتا د شــونډو پرګلونــو
په خپل شرنګ به ویده شمه په خپل شرنګ به روایښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو، ګرځوه مې په لاسونو

زما مینه یو سیند دی او ستا زړه ورکوټی کلی
دا ســیند چېرتــه جانــان اوکېــږدی د حبــابونو
لا ښکاري چې موده د لېونتوب مې پوره نه ده
یو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو (۱۱)

همدارنګــه د ننګیــال پــه ازادې شــاعرۍ کــې د نویــو شــاعرانه مفـاهیمو او ترکیبونـو او دغـه راز د شـاعرانه سمبولونو سیند

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهانـد دی. دننګیـال شـاعري، د پښـتـو د ازادې شـاعرۍ پـه
عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده
شاعرۍ کې د ننګيال هستونې ښکلې او پیاوړې دي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ رنګينې سترګۍ
د لاس په نوکو باسي...(۱۲)

او د يو بل ازاد شعر د بېلګې يوې برخې ته يې هم پاملرنه کوو:

((... بېګاه شپونکي باد ستا د څنو له غرو راغی
په پګړۍ کې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې د لمرهغه زرين ومستنی نه وراتاو
چايې په تشې او ريښې ريښې بخخۍ يو د سنورو نارنج نه و ايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څومره تنها
څومره يو ازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پرهغو نويو پلنګي کټونو
يو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو وروي پرې، ګډوي ځانته زموږ د کلي سپينې هېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کږو وږو لوګيو پر ځای خورې ورې دي د ښايسته ښايسته هيليو ټکې سرې د پېغلتوب وينې کلي کې يو سپوږی دبرېښتو او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته رښتيا !
د کلي په دېره کې
د زلميو څېړو
د اتڼ هغه سکڼې ماښام در ياد شي که نه؟... (۱۳)

څلورم: د اسحق ننګيال په شاعرۍ کې ملنګي، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب ګڼې ببلګې هم راترسترګو کېږي. دغه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعرۍ ته يو جلا رنګ ورکړی دی. د مستي او باغي شاعرۍ نمونې يې د لېونيو شاعرانه ولولو څرګندونه کوي:

-ملاخه مې د ورځې په دې ډکو کاسو ولې
د حورو لېونيه ماښامونه خومې خپل دي (۱۴)
دا زه د توبو نه يم که توبو کې اثر نه شته؛
توبې مې زړه کې سوځي که توبو ته مې زړه سوځي (۱۵)

ښکل کړلې ذاهدو د ساقي ګوتې
ماتې شوې توبې په هوا والوتې
دې بحرنوشۍ خو دې حيران کړمه
شېخه زنګېدې په هوا والوتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــا چې کـــړې ښـــکاره لـــه لـــو پټې ســـترګې
خلکـــو نـــه شـــملې پـــه هـــوا والـــوتې...(۱۲)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري، اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره، تر هغو هم پښه اړوي او د نمونې پـه ډول، کلـه چې د ((ګنـاه)) پـه نـوم شعر داسې پيلوي:

څومره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څومره نېکمرغه يم ګناه کومه...(۱۷)

نو شعر په داسې ډول پای ته رسوي، چې د کلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټکو پـه پـام کې ساتلو سره يې يو لوی شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب ګڼلی شو. د داسې څرګند او بربنډ بيان بېلګې به په پښتو شاعرۍ کې ډېرې لږې وي.

د ننګيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعري بهير، د تندر له ګوزاره کمه نه وه او دغه ګوزار د پښتو يو ننګيال، يو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ کړی يې وي. لکه تښتولی چې يې وي. ننګيال، يو ګل و، يو ملنګ و. دغه ګل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و، چې پاڼې پاڼې شو، دغه ملنګ لا د خپل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګينو له ډاليو بشپړ نه و را ډک کړي، چې کچکول تري چا پټ کړي.
ننګيال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سينګار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نوميالي شاعر اسحق ننګيال د روان کال ۱۳۷۷ل کال د غويي (ثور) پر اتمه (۱۹۹۸م د اپريل ۲۸مه) د افغانستان د معاصر تاريخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترګې پټې کړې. د هغه په مرګ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې افغانانو د هغه يادونه ولمانځل او د غونډو او محافلو په لړ کې يې د هغه پر مرګ خپله غمشريکي څرګنده کړه.
په همدغه لړ کې د ۱۳۷۷ل کال د غبرګولي پر نهمه د ۱۹۹۸م د مې پر دېرشمه د جرمني د کولن ښار کې ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب يوه درنه ياد غونډه جوړه شوې وه. ياد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصيت او اثارو ګڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او يو شمېر شاعرانو د هغه پر بې وخته مړينه د اوښکو څاڅکي توی کړل.
په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړيو وپتېيله، چې د اروا ښاد ننګيال د ناچاپو شعرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجموعه د همدې ټولنې په لګښت چاپ شي او د همغه نېک کار لپاره پر هماغه ورځ یو شمېر دوستانو یوولس سوه مارکه سره راټول کړل.

څو کاله پخوا ګران ننګیال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره یې زما په نوم دغه لیک هم د خپلې مجموعې په پیل کې لیکلی و:

((ډېر ګران انځور صېب:

هیله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې یې وکړل، هاسې میرځي یې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او باید همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژوند ه د غچ اخیستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پیاله ده، چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کار کول او ویدېدل، دا دي هغه کلمې چې خدای (ج) د ژوند په نامه دژوندیو په ځولیو کې اچولي دي او زما ژوند خو تا ته تر هر چا ښه څرګند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ:

ښیښه او شعر. سره مو وژړلي او پر ژوند مو نارې تو کړې.

ښیښه یې رانه واخیسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه.

((دربېمګړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم یو هغه تېره لېونۍ پخلاینه نه ده، تولـه ورځ راتـه د عقـل او منطق ناندرۍ غړوي...

ښیښنه خو لاړه مګر شعر تر اوسه راسره شه. د وخت لوبي مې وېروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرګ نندارې کوله، اوس یې هره شېبه نندارې ته ناست یو، مرګ مو په وینو او رګونو کې ځاله کړې ده.

یوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې یوه څه مې زړه ته راولوېدل، زړه مې راته وویل، چې دا خپل څو خام او نیمګړي شعرګوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضایع نه شي. ښیښنه خو تر ما دمخه مړه شوه، وېرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چاڼ خو به یې کړې! څو شعرونه مې ((سپنتا)) سپین ږیري سره پاتې شول او له ما سره یې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې ولیکي خو حالاتو وخت ورنه کړ. که مې چېرې بیا موندل نو در وبه یې لېږم.

یوه ورځ به که خدای(ج) کول سره له نږدې وګورو.

ستاسو لېونۍ

۱۲/۵/۱۳۷۱

کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په یوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خدای تعالی(ج) رضا وه، چې د اوږدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارو مسافر شوم او اوس هغه مجموعه د ننګیال تر مړینې وروسته خپرېږي.
ما د خپل اوږد سفر په پیلامه کې هغه مجموعه خپل ګران ورور او تکړه شاعر او لیکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توګه وسپارله. له ښاغلي ازمون څخه د زړه له کومې مننه کوم، چې زما او د ننګیال هغه ګډ امانت یې، د یو ستر ادبي یادګار په توګه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس د شعر مینه والو ته وړاندې کېږي.
دغه راز له خپل ګران ورور ، پیاوړي لیکوال او د پښتو له سوې ستي خدمتګار اسمعیل یون څخه هم زیاته مننه کوم، چې دغه مجموعه یې چاپ ته چمتو کړه، له هغو یادو شویو مجموعو سربېره یې د ګران ننګیال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره یو ځای کړل، دغه راز یې د هغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلګې هم ورسره ملې کړې او دا سې یوه ارزښتمنه مجموعه یې ترې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرګندوم، چې له ډولونو څخه په یو ډول یې ددې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مینه او درنښت
زرین انځور
۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه
۱۹۹۸م کال د سپتمبر ۱۸مه
جرمني – د کولن ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځلیک

۱- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن. ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹)م،م.
۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳)م،م.
۴- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴،غویی(۱۹۹۵م ،می) ۱۷مه ګڼه (۲۱)مخ.
۵- ازمون، لال پاچا، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله (د نارنج ګل د دودیزې مشاعرې په ویاړ) ننګرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی ریاست) ۱۳۷۲ل کال، (۱۴۶-۱۴۷) م،م.
۶- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن. ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۷- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴،وری،(۱۹۹۵م ،اپریل) له اسحق ننګیال سره د ښاغلي اسمعیل یون مرکه، (۱۵)مخ
۸- ټکور، افضل، دا لیکوال دا خبرې(د اسحق ننګیال د شعري بیلګو یوه برخه) کابل، ۱۳۶۶ل کال،(۴۲۹-۴۲۸)م،م.
۹- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۴۷-۴۸) م،م.
۱۰- همدغه اثر(۸-۹)م،م.
۱۱- ازمون، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله. (۱۴۸)م.
۱۲- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م،م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳- ننګیال، کله چې لمر شین شي. ازاد افغانستان، جریده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ ګڼه، ۱۳۷۷ل کال، وری (۱۰)م.
۱۴- ننګیال ځاځکي... ځاځکي (۲۲)م.
۱۵- همدغه اثر (۳۹)م.
۱۶- همدغه اثر (۶۹-۷۰)م.
۱۷- ننګیال، ګناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴مه ګڼه، ۱۳۷۶ل کال سنبله (۱۹۹۷م کال، سپتمبر)، (۵۴)م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال د نورو لیکوالو له نظره

❖ اسحق ننګیال یو رښتینی، ریالست او هیومانیست انقلابي شاعر و او زه به یې د لارښوونې وياړ د ژوند تر پایه په خپلو اوښکو ساتم. پوهاند ډاکټر مجاور احمد زیار.

❖ د اسحق ننګیال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، د موضوع او شکل دواړو له خوا د څېړلو او ځیرلو وړ ده. حبیب الله رفیع.

❖ ننګیال خپله شاعري په ژوند یو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه یو لوی انځورګر دی، د غم دیوه شهکار تابلو یې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. پیر محمد کاروان.

❖ ننګیال په غربت کې پیدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې یې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو یوازې شعر یې لاره او د غه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننګیال زموږ د لومړۍ لیکې له مخکښو شاعرانو څخه و، چې په شعر کې یې صمیمیت، نوښت او خوږوالی و. هغه په خپل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صمیمي او خواخوږی و، یو انتقاد منونکی شخص و او هر څه به یې په ورین تندي منل. بریالی باجوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ ننګيال يو ازيني عاطفي شاعر و ، چې په شعر کې يې له ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغې سيوري ته يې ډېر سترې دمه کړه. لال پاچا ازمون.

❖ ننګيال يو نوښتګر او پر ښکلا مين شاعر و. نورالحبيب نثار.

❖ اسحق ننګيال د پښتو په معاصرو ادبياتو کې داسې يو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د يوه پړک په شانې وځلېد او ژر الونيا شو او د زړه اس يې ارمانونوله درانه بار سره د ((يوباد)) تر سر ځار شو او زموږ وطن يې له يوه لوی وير سره مخامخ کړ. احسان الله اريزی.

❖ ننګيال هغه مجنون شاعر و ، چې د خپل ليلی هېواد د ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښايست بدرنګۍ ته هم تيار ولاړ و. بادام ظريفي.

❖ ننګيال له ((بې ضرورته)) شعر ويلو څخه مخ واړوه، له تقليد څخه يې نوښت ته مخه کړه او د شعر اصلي جوهر ته يې پاملرنه وکړه. نور مراد.

❖ ننګيال د ښکلي لغمان د شاعرانو د لويې کورنۍ د سرګل، د افغانستان د ځوانې پښتو شاعرۍ سر خېل او د ازاد شعر سالار و. ډاکټر محمد الله رازق.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ دننګیال شعري ځواک دومره پیاوړی و ، چې کله ما دده یو شعر (خیبري تنده) چې د سر بیت یې دا دی:

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نه ږدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نه ږدئ

ولوست له واره یې په ولولو راوستم. **ډاکټر جاوید وردګ.**

❖ د ننګیال د شهرت او بریالیتوب یو راز په دې کې نغښتی و ، چې ده د واکمن ګوند فرهنګي غوښتنو او سیاستونو ته یې غاړه نه ایښوده او نه یې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسلیم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راټیټ کاندي. دی په واقعي مانا یو روښانفکر و. په فرهنګي، اجتماعي مسایلو کې یې له یکه تازۍ او یوګوندي استبداد څخه کرکه کوله. **سرمحقق زلمی هېوادمل.**

❖ که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلېدونکي، پیاوړي اود پاملرنې وړ وي، یو یې اسحق ننګیال دی. **زرین انځور.**

❖ ننګیال د جنګ په ډېرو بدو شرایطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ(کابل) کې فرهنګي او ادبي کارونه په پوره مینه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ويلای شم، چې ډېر کم وخت يې د ارام لپاره لاره. **فريدون.**

- ننګيال لکه څنګه چې په شعر او ادب کې يو روښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به يې له هر چا سره په ورين تندي چلند کاوه. د مشرانو درناوی دده پر طبعيت واکمن و. له کشرانو سره يې مينه ډېره زياته وه او په نورو ټولنيزو خېرښېګڼو کې ډېر پياوړی و. **مولوي عيسی خان عالمي.**
- ننګيال د يوه لوی عزت سيوری و، چې تر دې سيوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تر دې سيوري لاندې د ارام ساه اخيسته او بيا يې نو د خپل منزل پر لوري د يون لپاره ځان جوړاوه. **احسان الله الينګاری**
- ننګيال يو هڅاند او ښه انځورګر ليکوال او شاعر و، هغه دهېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه يې د تاريخ په پاڼو کې خوندي کړې دي. **محمد حکيم.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لګیا یمه زخمونه شمارم
تورو کمڅو ته دې ګلونه شمارم
تا چې پرې ایښی نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستا له رښتیا ستا له دروغو لوګی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن یې یو دی یې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په ګرېوانونو امېل
زه د ګرېوان زاړه تارونه شمارم
حساب یې ورک شي راته راشي خندا
څومره ساده یمه غمونه شمارم
کله به راشې په مزار د ننګیال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۲/۱/۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نړدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نړدئ
پربړده خیبري تنده چې بیا په وینو ماته شي
ګرمه معرکه ده سړېدو ته یې چې پرې نړدئ
سره چې وړي اورونه په کمڅو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوګېدو ته یې چې پرې نړدئ
زلفو د جانان ته چې څو سرې وینې غوټۍ نه شي
لاره تکه سره ده وچېدو ته یې چې پرې نړدئ
نن مې د خوشال توره چې بیا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته یې چې پرې نړدئ
ګورئ چې اسمان کې وربځ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خو لا اوږده ده تورو شپو ته چې یې پرې نړدئ
وړي یې چې غرور ته ثریا په جام د سترګو کې
نېغه مو شمله ده کږېدو ته یې چې پرې نړدئ.

۱۷/۹/۱۳۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلايي مرغان

سهر اوچت شو
دتيارو لمن يې خيرې کړله
او سپرلنيو وږمو
ددې شينکي اسمان په دښتو کې
په سرو منګولو
باغ دنارنجو جوړ کړ
او،
ددې لوی درياب په غاړه کې
دحسن په کور
د شنو اوبو د سپينو سپينو آينو د پاسه
د سرو لمرونو
طلايي ماهيانو ولامبلې.

۷/۲/۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري ته

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلالي بچي
سپينې سرې مښو کې زرکني بچي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵ ✵ ✵

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلګو کې وځغلي
پېغلې د هوسيو د دامان په لور
واړوي پيکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نخرې وکړي خوښي وکړي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵ ✵ ✵

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده د غونچو په لمن پرېوځي
زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو مښوکو وبولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بڼ ته د غوټيو د ښکالو سرود
ځمکې ته د وريځو بارانو سرود
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵✵✵

اى ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
ګوره دا بې ژبې مرغان مه وله
نه يې چې کوم ووړ بچى بې موره شي
ته هم ګوره پلار يې او بچى لرې
پېغله لور ښايسته زوى ګلالى لرې
درد لرې، ارزو لرې، زړګى لرې
نو !
اى ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

۱/۳/۱۳۶۵، کابل

ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باده ! لږ پام کوه
ورو ، ورو چلېږه.
دوير ګلان مې د سهار له اننګو ټول کړي
د وربځو سيورو ته مې ايښي دي
بې خوبه ککي
د شپو سارا کې د دروا غجنو ستورو
لارې څارم ! ! !

۲/۳/۱۳۶۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

هېره دې جفا که نور دې نه درځم په کلي
دا ځلې خوله راکه نور دې نه درځم په کلي
مادرته نیازبین زړګی توتې توتې راوړی
ډېره دې ادا که نور دې نه درځم په کلي
نن راته ساقي د انګوري میو ست مه کوه
شوندې دې مینا که نورې نه درځم په کلي
خوله خو دې ښېرا نه غیر دعاته جوړه نه شوه
سترګو کې موسکا که نور دې نه درځم په کلي
ټول عمر ډک نه شو تش کچکول د ګدا سترګو
نن دیدن سېوا که نور دې نه درځم په کلي
زه ملامت نه یم صبر مات شو ته مې ښکل کړې
معافه مې ګناه که نور دې نه درځم په کلي.

۱۲/۵/۱۳۲۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زړګیـه اوښـکه د لېمـو شـوې دا دې څـه وکـول
تېـر د قـاتلو پـه کوڅـو شـوې دادې څـه وکـول
دلتـه د ښـکلو مینـه سرغوا ړي د عشـق پـه بـدل
راغلې مین په دا سې غلو شوې دادې څه وکول
دلتـه خـو لارې د جنـون وې د هـوس خـو نـه وې
تـاو د جنـون پـه زنځیـرو شـوې داد څـه وکـول
قـدم چـې خوشـې دلتـه اخلـې پـه اغزیـو لګـي
تـه یې پـه خیـال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرټیټی دې چاته هم نه و زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشې هوجرې

ګلونــه شــته خــو لــه وږمــو خــالي دي
جامونــه ډېــر دي لــه نشــو خــالي دي
نـور يـې نـو شـرنګ نـه شـته چې پـا مـې څـوي
ســپين مړوندونــه لــه بنګــړو خــالي دي
نجـونې سـرتورې شـوې بهـر نـه راځـي
ځکــه قبرونــه لــه ډيــوو خــالي دي
چــې يــې پيزېــب شــي زنــګ وهلــې کــړې
دغــه کــوڅې لــه لېونــو خــالي دي
چــې مــې رقيــب پــه کلــي زغــرده راځــي
ښــايي هــوجرې لــه پښــتنو خــالي دي.

۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دلور (اوښکې)
د زوکړې په شپه

د سرو وينو د شپو څانګې...

د سپوږمۍ ټيک په وربل کې
دا له کوم لورې نه راغلې؟
د موسکا په ډکو شونډو
د ساړه ژوندون زندان ته!

❋❋❋

دلته مرګ دی، دلته وينې
موږ پر خپل ژوندون په تنګ يو
تا بې غمه جهان پرېښود
د ژوندو مړو مېلمه شوې.

❋❋❋

دلته زموږ د ژوند پر ولو
زموږ د مېندو په سينو کې
د زلميانو په ککو کې
د پېغلوټو په کمڅو کې
رازنګېږي، رازنګېږي
د سور وينو د شپو څانګې...

۱۰/۲/۱۳۶۲، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

تاسو پر کمڅیو باندې تېره کړه
موږه شپه اغزیو باندې تېره کړه
دا د ژوند مرورلې او ترخه کیسه
ټوله مو سپرغیو باندې تېره کړه
یوه شېبه رودل به وو د شپو له تې
دا شپه مو پېړیو باندې تېره کړه
تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ
تورو تروږمیو باندې تېره کړه
ډېرو ستمګرو مو د وخت توره
څو ځلې مریو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۶۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصیب

مور چې له اره د شپو رورېدي یو سبا دې نه شي
که په څو شمعو شپې رڼېږي نو رڼا دې نه شي
خیردی زمور د باغ ګلونه که تالا تالا شول
ستا د ښایست، ستا د کمڅو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تیاورکې ډوب شوم ستا وربل مې هېر شو
ستادبېلتون خوب مې لیدلی دی رښتیادې نه شي
خوا مو اغزو ،لاره اغزو ، کلی اغزو نیولی
دا سې سپرلي کې که راځي ګلونه رادې نه شي
مور د تقدیر پر ماڼو په وچ سمندر ټول لاهو کړو
دغه نصیب به وي زمور خو د بل چادې نه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۶۲
جلال اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګازې

چو په چوپتیا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

دا څه سهار دی؟
چې له یوه کوره یو غږ
د یوه ورد خلاصېدلو ونه خوت
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

واټونه تش دي
د سوالګرو ماشومانو
پر نازکې چغې پلنې نه شوې
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

خو یو غږ اورم،
یو غږ وینم،
یو غږ څښم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مې په ذهن کې ژړېږي
انګازې کوي
په ماته ژبه وايي راته:
کارغان راغلل
کارغان راغلل
کارغان تورې غاړې راغلل
وای ! زموږ د باغ ګلونه
وای ! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ل کال
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ته ژړا

سترګې دې شته؟
ته راته ګورې؟
غوږ مې اورې؟
ژوندونه ! نن دې پټو سترګو ته
یو غلی مساپر ناست یم
چې اسوېلیو ته مې
دباد او توپانونو
د کاروان اوښې ستمی کوي
اود غم اور ته مې
د غرونو
اود دښتو
ډبرینې پښتۍ وسوځېدې
اوښکې مې بېرته خو را !.

۲۸/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درشل

چې پر اغزنو لارو ځو سبا ګلونو کې ځو
د عشق درشل ته په سکروټو په اورونو کې
ځــــــــــــــــــــو
شپو کې دلمر زړې کرو وربځې په ستورو ولو
پاتې منزل پورې اشنا په سحرونو کې ځو
کږې کوڅې که د سفر څو له تیارو ډکې دي
دوینو سور مشال په لاس کې تورتمونو کې
ځــــــــــــــــــــو
له زړنو پرخې وورو پر جل وهلي فصل
شبېې، شبېې لکه وږمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقیب خیر که کوهي کیندلی
سبا به غاړه غړی یاره! منزلونو کې ځو.

۳/۴/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوونه

ګډ شول هر خوا ته په کروندو لوونه
مورېه کوو د خپل سرو لوونه
ته دې ګلان دلۍ دلۍ وړه پر سر
مورې ته راپېښ دي د غونچو لوونه
مورې د لونګو کرونده کړې وه
اوس پکې کېږي دا غزو لوونه
خواشيني نه يو پر بې سرو تنو
مګر چې نه شي د شملو لوونه
خير دی که نور راکې څه پاتې نه دي
وطنه! ځار درنه د زړو لوونه.

۳/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،
چې سبا به مې دماتو ارمانونو
مړاوي شوي بڼ کې
د شنو اغزيو باچاهي
پر کوم ګل اوربلوي؟
هره شېبه، هره ګړۍ مې
د خوږو خوږو خوبونو
دماتېدلو اوازونه اورم.

❋ ❋ ❋

هره شېبه، هره ګړۍ
له خپله ځان تښتم
هره شېبه، هره ګړۍ مې
څوک له ځانه شړي
د يوه ځنګله پر څانګو ناست يم
يوه سيوري کې مې ځاله کړې
سيوری زما په هره ساه کې
ځغلوي د خپلې ساه تنستې؛
زه،
سيوری،
څانګې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس په لاس د تور ځنګله له پاچاهۍ نه
دغريبې مهاجرې کورنۍ په څېر
په ګډه تېښتو.

✲ ✲ ✲

زه د مزل په هر يو ګام کې
د پرون شاهدان وينم
او د نن شهيدان.
زه مې د غرونو او څېړيو
د ګونګۍ ژبې اورېنو افسانو ته ناست يم
چې هره ورځ کې راته ښيي
په خوني ټکو دوينو
او اورونو تاريخ.

✲ ✲ ✲

زه يې په سترګو کې
د خپل نن او پرون
ماتې هنداري وينم.
زه په زړو هديرو لولم
د نيکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کيسې.
۱۸/۶/۱۳۶۷، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټنۍ

نور مې تر دې چت لاندې
خوب نه راځي
نور له ختېڅو دېوالونو
او بامونو سترې شوې يمه
ماته له دې ځايه نه لېرې
په ځنګله کې
يوه د غوړېکو کوټنۍ کوړه کړئ !

۲۴/۲/۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

منم د ژمي چې اثر نه شته دی
خو پرسپرلي هم څه باور نه شته دی
ګودر به وي، نجونې به ډېرې وي خو
هغه د ښکليو مازيګر نه شته دی
تنها که وم مګر او به چې نه شوم
د اتشي سترګو نظر نه شته دی
شپه سبا شوې له مودو ځنې پس
خو زور په زړه کې د سحر نه شته دی
لويې دېرې چې مو اغزو ونيوې
جګې شملې پګړې په سر نه شته دی

۳۱/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسکو پېغلې ته

زه چې ګورم ستا د زلفو د مارپېچو غرونو باغ ته
ماته یاد شي
زموږ د پېغلو وران پیکي، ځنګل سرونه
زه چې ګورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته
ماته یاد شي
پر وطن مې د سرو وینو ډک سیندونه
زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم
پر ماکانې وروي، پر تاګلونه

۱۹۸۸/اکتوبر۱۳مه
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړې مور مې

هر څو زېښېنمه ورو ورو (د بلبل او ښکې))
هر څو زېښېنم د وربښمو شونډو څاڅکې
هرڅو خبړم د نشو پر مینارونو
لامې مینه تاوده نه وي چې رایاد شي
دا زخمي زخمي وطن مې
او دا ستړې ستړې مور مې
هر یو ګوټ شي د شرابو
پیمانه راته د زهرو
راته یادې کړي مچکې
د ملګرو سور ټټر مې.
ای زما وطنه!
ای د مرګ او وینو کوره!
لږ مې پرېږده، لږ مې پرېږده
چې مېلمه یم پس له عمره
د یورپ د ښاپېریو.

۱۹۸۸اکتوبر ۱۹مه
کیف

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما زوی ارش ته:

ستړي شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم
زه دې له لرې ننداره کوم
چې لټوې مې سرګردانه نا اشنا کوڅه کې
چې لټوې مې د دې ستړو میخانو غاړه کې.
خو زه
د شنو ونو د لاندې له خپل سیوري سره
ښیښه د غم د میو لاس کې
له هر ګوټ نه وروسته
د اورلګیدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې
ستړي شعرونه لیکم.
هو کې !
د وینو شعر، د غم شعرونه
او ستا د ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.
۵/۹/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ او وګورئ !

راشئ او وګورئ !
زما د ژوند دا ((شنې شنې)) او د ((مستو)) شاعريو شپې
راشئ او وګورئ !
زما دغزلونو د ميلاد او کوچنيو الي دغه تنګې کوڅې
راشئ او وګورئ !
زما د شعر چغې مسا پر ماښام کې
چې په سرو وينو لامبي
چې سترې ساندې بولي
چې تورتم کې د څو وچو اورلګيدو
دې کوچنۍ رڼا ته
وينه شي، وڅاڅي او ژاړي سربه اله دې کنې ځمکې ته.

✵✵✵

راشئ او وګورئ !
زما دمړو خوبونو د اسمان دا نړېدلې ځاله
راشئ او وګورئ !
زماد غزل سترګو کې
څپې، څپې د وينو او سرو اوښکو چينې.
راشئ او وګورئ !
زما د شعر ګلونه پاڼې پاڼې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الماسي برېښنده غاښو کې د خاڼو پاتې.

٭٭٭

راشئ او ومې ګورئ !
راشئ او ومې ګورئ !
چې څنګه خلاص شم شوګیرونه د سهار له شنو بادونو سره
وایم چې نه یې لیکم
خو پاڅم وخوځم او ګرځم
لا همغسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۳۶۷/ ۹/ ۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شومه دم

راځــه چــې څــه د ســتورو د لالونــو شــومه دم دی
پــه څڼــو د ســپوږمۍ کــې د ګلونــو شــومه دم دی
کیســـي خـــو پـــه والله چـــې د شـــرابو زړې شـــوي
جانانــه ! د ســرو شــونډو د جــامونو شــومه دم دی
د شــمعې پــه رڼــا کــې بــه مــې ســتا څېــره لیدلــه
اوس راشه چې مې کور د مشــالونو شومه دم دی
خیالونه شول څپې څپې په شنه سین د اسمان کې
تــه ګــوره چــې اشــنا ! د غزلونــو شــومه دم دی
زمــاد انتظــار شــېبې او ســتا نــیم کښــه ســترګې
زمــا د شــوګیرو ، ســتاد خوبونــو شــومه دم دی.

۲/۱۰/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجمل خټک ته:

شمشاد شمله، زیږې خبرې

تــه رانــه ځــې او زه تنهــا کې پــر ځېګــر ګرځــوم
د ذهــن بــاغ کــې دې کــرم یــاد دې پــر ســر ګرځــوم
اشــنا ! در تلــی نــه شــمه لار ټولــه اغــزو نیــولې
د زړه پــر ګــل دې لکــه پرخــه هــر ســهر ګرځــوم
څاڅکی غــزل بــه مې لیکــه تابــه تــر جوړ کړ دریــاب
اوس بــه د شــعر منګــی خــالي پرکــوم ګــودر ګرځــوم
بــې شــکه کــور د پښــتنو کــې لــر وبــر خــو نــه شــته
چې مې دزړه ((دالان)) نه ځې خاورې پر سر ګرځوم
ستــا دا شمشاد ، شمشــاد شــمله او ســتا زیږې خبرې
لکــه روڼ ســتوری پــه اســمان کــې د خیبــر ګرځــوم
ګــوره زاري درتــه کــوم چــې درنــه نــه شــمه هېــر
ســتا د ((غیــرت چیغــه)) خــو زه پــه لــر وبــر ګرځــوم.

۳/۱۱/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاورین کلي ناوې

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه سپېڅلې څېره
او یو تنکی ماشوم
چې پوست په غېږه کې نیولی دی د ځمکې ادې
تی ورکوي
او له خاورین زړه نه یې ورکړلې
د تورو تورو وینو لپې.

✵✵✵

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه رنګینه پانه
یوه نازکه لښته
چې شنه بادونه یې خاورین کلي ته ځي
او ورته ساه ورکوي
باران یې زلفې مینځي
او شنې وږمې یې غوږ ته بولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښايست او د شنې مينې کيسې.

۞ ۞ ۞

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې
يوه د حسن ډيوه يوه ښايسته شهزادګۍ
يوه له شنو ، سپينو او سرو رنګونو ډکه
نازولې انا.

۞ ۞ ۞

هاغه ده وينمه يې
چې له خاورين کلي نه راغله
د ښايست پر اوږو.

۞ ۞ ۞

ګوره سپرلی راغی
هلته يو ګل وټوکېد.

۱۳۶۷ کب
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل

د خـزان رټلـی ګـل یـم پـر سـپېڅلي بهـار سـوځم
د ګـونګی شـمعې رڼا یـم د شـپې زېږم سـهار سـوځم
ورتـه اوښـکه شـم د سـترګو زمـا سـترې سـفر ګـورئ
لایـې کـوز پـر شـونډو نـه یـم چې پـه ښـکلي رخسـار
ســــــــــــــــــــــــــــــــــــوځم
د کمڅیـو د بـڼ ګـل وم لکـه روڼ د شـفق څـاڅکی
ستاد تـورو زلفـو غـره تـه اوس تنهـالکـه خار سـوځم
د لیلې زړه کې شوې هېرې د مجنـون لېـونی سـترګې
ټولو لوزونه ځوانیمرګ شول د وعدو پر مـزار سـوځم
د وفا دانـې مـې کښـت کړې د جفـا فصـل زرغـون شـو
د ژړا چـم خـو مـې نـه زده خـو د زړه پـه انګـار سـوځم.

۱۳۶۷ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري نظر

زده کـه دې خـوا رېـ نـه دي ترخـه خـو راتـه ووايـه
مـات مـات دې منگـی شـه جنۍ څـه خو راتـه ووايه
زه سـاده پـه غـورو د لېمـو کلـه پوهېږمـه
نيمـه راتـه ووايـه د زړه خـو راتـه ووايـه
نـه وايمـه نـه چـې راتـه وکـړه د وصـال کيسـه
خيـر دی يـو غـزل د بېلتانـه خـو راتـه ووايـه
مـا دې د الفـت زړې د زړه پـر سـر کرلـي دي
تـه پـرې د سـپرغو د بارانـه خـو راتـه ووايـه
سترگې مې باولۍ شوې ستا ښکاري نظر ته کېناستې
او سـه يـې هغـه وخـت د قتلېـده خـو راتـه ووايـه.

۱۸/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سوی پر غوټۍ

نازولې غوټۍ راغله
د سپوږمۍ امېل پر غاړه
د سپرلي وينې پر شونډو
او د ستورو د سرو اوښکو
په چينو مينځلې زلفې

✵✵✵

دا د پېرۍ د سپينو واورو
د جلګو سپين کفنونه
يرغلونه د ږليو
د يخجنو بادو کرېکې
توپاني خونړۍ ورېځې
د ترخو سيليو ژبې
د ګلونو د مرګ چغې
د ويرجنو ورځو مينې
د نېستۍ پر سين لاهو شول
راته سور پسرلی شين شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا زړه پـر غـوټۍ سـوځي

✵✵✵

زمـا زړه پـر غـوټۍ سـوځي
چې د مـرګ لـه پـولې راغلـه
لــه لــوخړو ډک جهــان تــه
د شـرابو جـام پـه لاس کـې
خمـاري نشـې پـه سـترګو
خـو شـېبه پـرې تېـره نـه ده
چې بې اور او توپـان سوځي
د ثــواب بنګــړي پــر لېچــو
لــــه ګنـــاه تشــه لمنـــه
دا زمـــوږ د وينـــو ســـين كـــې
دا زمـــوږ غريـــب ســـپرلي
كـــــــــــــــې !!!

۲۴/۱/۱۳۲۸

كابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارو لارو پل

تا وې د رځم به
ما مې زړه د رته باغچه باغچه کړ
زما د مړه امید انګړ کې
د نرګسو او زنبقو ګلان وغوړېدل
زما ذهن د اسمان
د اجل وهلې دښتې
او وچې شوې چینې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پټي
ها سې پر فصل راغلل
✵ ✵ ✵
ستا د راتلو د شپېو ټال کې زنګېدم زنګېدم
ستا د راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مینځې کړلې
ستا هر قدم ته مې د شعر نازولې وینې وپاشلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شینکي باد د کمڅیو
غوږ ځېدلي غوټۍ
زما د بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
د بې لارو لارو پل ښیي.

۲۹/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلۍ

تورې سیلۍ دي په جونګړو کې رڼا نه پرېږدي
دلته دوینو لېوني چیرته خندا نه پرېږدي
چې د اشنا خورو ورو زلفو کې نه شته ګلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پرون په کاڼو نن چې داسې په سکروټو لګو
شېبې سلګۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وینو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې ومري بچي
قاتلې شپې دي دعا ګوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مېلمه شو په وطن راته د مرګ سوداګر
چاته عزت، چاته شمله، چاته حیا نه پرېږدي.

۱۵/۲/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مړاوي شوي خوب تعبیر ونه کړ
چې مې د اوښکو د ګلونو ننداري ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟

❋ ❋ ❋

چا مې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان ونه لیدل
چې یې د مستو خنداګانو
او پیالو له کړنګهار نه یې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.

❋ ❋ ❋

چا د اسمان له چاودي زړه
زخمي سینې
او له ویرجنو سترګو ونه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د واټ په منځ کې
د شهیدو ستورو وینو نه
پر مخ ولې خالونه ایښي؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلایي بڼ
د هر ګل او سرې غوټۍ
د زړه چاودون او شهادت کیسې.
۱/۴/۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوئ؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
او له هر څه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
او د شنو ولو د شنو څانګو غرمو سیورې.
۵/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماضي پاڼه

د سـرو وینـو پـرون وینـم
چـې د نـن شـفق تـه ګـورم
راتـه تېـرې کیسـې ښـیي
د ماضـي پاڼـه اینـه شـوه.

❋ ❋ ❋

چـې کـې لـوی سـمندر وینـم
پـه بـاغي څپـو کـې لامبم
د زمـان ګلونـه میـنځم
د ازاد سـاحل پـه څـاڅکو
د نجـات پـر ببـرۍ سـپور یـم
کلـه تنـدر کلـه کلـه اور یـم
ړنګـوم د سـکون څلـي
ویښـوم د مـاڼو کلـي
هـر محـل راتـه میونـد دی
هـره دښـته تـاتره شـوه.

❋ ❋ ❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کې لويو غرو ته ګورم
ټول جهان را ته شمله شي
دا کړې وړې درې مې
را ته رزم شي، جګړه شي
هره تيږه د وطن مې
د جرګو لويه دېره شي
هره چغه د بابا مې
پر ((لاتيانو)) زلزله شي
هر يو توغ، هره جنډه مې
د پرنګ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالۍ شي، زرغونه شي
چې دا مسته بربښنا وينم
را ته توره شي تياره شي
د پرون غرور ته ګورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

✵✵✵

لا د هسک څوکې زانګي
دا اسمان اسمان خيبر مې
دا دننګ د کسو تورشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جهـــان جهـــان ســـپين غـــر مـــې
لا د فتحـــــې ســـــرود بـــــولې
دا ميونـــد ميونـــد ســـنګر مـــې
د دښـــمن پـــر مـــرۍ چـــورلې
د غــــازي ادې خنجـــــر مــــې
لا د تـــورو ګـــوزار غـــوارې
د زلمــــي شــــهيد ټټرمــــې
زېـرى ! زېـرى ! چـې لا سـره مـو
د ننګونــــو معرکــــه شــــوه
دا پــــــه ســـــــرګټلې لاره
بيــا زمـــوږ پـــه وينـــو ســـره شـــوه.

۷/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونښېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترېیو کروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شپه د ځوانیمرګ ژوند
اود سرو وینو حاصل اخلو.

۲۲/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستوري هم تویې شول

دا ستوري هم تویې شول
دا سپوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنګلونو کې زېږېږي
او لوېږي د شرمښو
او د دښتو د بګوو بچي.

✵ ✵ ✵

دا ستوري هم تویې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کېږدیو منځ کې
د کوچنیو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د ((های های)) اوازونه پټ شول.

✵ ✵ ✵

دا ستوري هم تویې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او موږ د شپوبنده ګان خاندو
د رڼاوو د مرګونو
او شهیدو ښکلو ستورو
ډلوډلو جنازو پسې.

۴/۵/۱۳۶۸، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورځ...

بیا به سره لېچې د رامبېلو
زموږ د کلي د ګلابو
له شینکي قده راتاو، راتاو شي؟
بیا به د سرې غوټۍ ډولۍ
د پسرلي پر مرمرینو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بیا به د غرونو
د زاړه شپونکي
د بین د زړه
زخمي اسویلي ساه واخلي؟
بیا به زموږ د کېږدۍ مخه
د وریو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډکه شي؟
هوکې!
همداسې به شي
غرونه به هست شي
او دا دښتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خو هغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختې هم ویلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سپوږمۍ نه وای

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انګورو به
د چاله حسنه رنګ اخيسته؟
او د کوچيانو کاروانونو به
پر کوم لوري مزلونه وهل؟
❋ ❋ ❋
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترګو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدۍ به
د تورتم له خونړيو لاسو چا ژغورلې؟
❋ ❋ ❋
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکيو اننګيو ته
د مينې خال له چا پوراوه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د وختونو تروږمۍ کې به
د ژوند او د امید ګامونه چا اخيستل؟
کښت دې سمسور سپوږمۍ !
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه اوسه !.

۲۴/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې وسوې
دلته د باغ ډيوې سوې قتلې
د اغزو پر څوکو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورونو پر غرمو بدله.

❋ ❋ ❋

دلته په کليو کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې
بيامو د ژوند وات
د سرو اوښکو دماښام شفق
په وينو سور کړ.
او په دې سترېو کروندو کې
د غنمو او ګنيو د هر فصل پر ځای
هره شېبه د ځوانيمرګ ژوند
اود سرو وينو حاصل اخلو.

❋ ❋ ❋

دلته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنکۍ اوښکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، ګودرونه
او ویالې تږې شول
((دلته ډوډۍ وږې ده)).

***

دلته د شنه سپرلي د ګلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرګه شوله
او زموږ په مینو او جونګړو کې
خواره لوګي
زموږ دژوند د پای ټکي شول.

***

دلته وطن په وینو سور دی
او لګیا دی زموږ د وینو پر مدار څرخي
دلته زموږ داوښکو سین کې ملایک او شیطانان،
اوپرښتې او تور دېوان سره په ګډه لامبي
دلته غرونه غرور مات دی
او هر سین ته اتکړۍ دي پرتې
دلته د اورلمبې په دام کې نیسي.

***

دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره
او بادونه رانه غلو وړي دي
دلته د سترګو له ککیو نه قي شوی
د شملو او لوپټو انځور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته زموږ د لاس تسبې او س د لوليو
او لغړو فواحشو په غوږو کې زانګي
دلته ويالې تږې دي
((دلته ډو ډې ورېږ ده)).

۲/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغرې دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه ګلان نه شته
ایرې دي په مالت کې، هدیرې دي په مالت کې
د مینې ګودر وران شو د منګیو کتار مات دی
له سرو وینو نه بیا جوړې ویالې دي په مالت کې
سبا به وي منم خو په ماحول کې د کوډګرو ؛
په موږه خو خورې ورې تیارې دي په مالت کې
ذره هم سترې نه شو پر موږ زور د ستمګرو
هر څومره که ژړا وې دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اس(۱)

هغلته لرې یو سپین اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو بڼکه
لکه د ښکلي یار د سپینو غاښو سپینه برېښنا
لکه اوبو کې د ښایسته وو ښاپېریو د مړوندونو سیورۍ.

✵✵✵

هغلته لرې یو سپین اس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټولې دنیا سپینه نازولې سپوږمۍ
ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځنې کرکه لري
فقط همدا سې لکه ته چې رانه کرکه لرې
منډې وهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتي رانه
هلته يو اس ولاړ دی
هلته يو اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو ښکه.

۱۵/۸/۱۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیلۍ

پانې را ورژېدې
څانګې بربنډې شولې
کفن د سپينو واورو واغوسته
د ځمکې ادې
کنګل زموږ په ويالو کې
د اوبو له ستوني ساه واخيسته
او ځوانيمرګ شول د سيندونو
نازولې کبان
نو ای هيلۍ !
وزورنه پرانېزه ورځه
دغه ماحول
ګرانې ! دا ستا د اوسېدو کله دی؟
۲۲/۹/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامونه

هلته چې شنه ښکلي بادونه
غوړوي پر شنو ګنیو
د شنو پرخو امېل،
هلته چې ویالې دي
د جل په موسمونو کې
د سترېیو پردیسانو د غرمو څپرې
اودو پالو رڼې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېغلتوب اینې
اشنا ! همغلته زموږ کلی دی
زموږ د ژوند هغه ویالې
او کروندې هلته دي
ګوره ! که راغلې کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کې
زموږ پټېیو نه د تللیو
((قځلاخو)) سلامونه راوړه !.

۸/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلا

نن مې مودو نه پس په سترګو کې
د خوب پر ځنګله اور ولګېد
خو سپین سهار ړوند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنګېږي
د ځوانۍ د زړه چاودون
او دګناه یو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خوبه !
صدف په نارو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي؛
زما د مور دلاسو نښې ها سپېڅلې تسبې
او په انګړ کې
د انګورو د تاکونو هغه ښکلې، هغه مستې شنګلې.
۲۳/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڼو ته سرود

موږه دې وینو ماڼو !
موږه دې وینو بېړۍ !
ماڼو ! زموږه دلته یو ګودر اباد دی:
د زلمیو او د پېغلو د تنکیو زړو د وینو ګودر
دلته زموږ د وطن میندې د کوډلو
او د ورانو کلاګانو انګړونه
هر سهار په خپلو ستړیو ستړیو اوښکو مینځي.

✵ ✵ ✵

زموږ بو ختیا: ویر سره غاړه غړۍ
زموږ ((مېلې)) پر هدیرو ، ټولېدل
او ټنګ ټکور مو: د ګولیو نڅا
ژوند مو د اور او د ایرو
او د سکروټو او سپرغیو
یوه تکه سره بټۍ ده ماڼو !
مړي مو کور کې مساپر
او د ځنګلونو شرمښانو خوراک.

✵ ✵ ✵

خو موږ دې وینو بېړۍ !
موږه دې وینو د توپان او ګردابونو په سرونو
د ګلونو او عمرونو لالهاندې بېړۍ !
موږه دې وینو د یاغي سین په موجونو کې
چې اوړې او را اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځي، پرځي
او را وخوځېږي
د ځپو پر غرونو لارې باسي.

❋ ❋ ❋

موږه دې وينو ماښو !
موږه دې وينو چې ((سلام)) ته دې هر ګام کې
د وختونو لېوني پېريان
د شپو له ځنګلونو وتي
موږه دې وينو چې دې ښکار ته
هر ځپک کې
د نهنګو وينې څښونکي لښکر ناست دی
له غاښونو نه ارې جوړوي.

❋ ❋ ❋

موږه دې وينو چې د درد کومې کې ساه وباسې
موږه دې وينو چې يوه تناکه مړه نه وي اوبله درځي
موږه دې وينو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډېره شوله
تاوه را تاوه شوله.

❋ ❋ ❋

موږه دې وينو ماښو !
چې هره ورځ او هره شپه، هره ګړۍ راته دا ستا
د سفرونو اومزلونو د ګامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې ګداز اورو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ورځه !
ماښو ورد رومه، سفرکم مزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.
✵ ✵ ✵
که چېرته تم شې ماښو !
او د ساحل پر لوري لار ونه کړې
د وخت پر پاښو به ورستې شي تورتمونو کې
د ستړیو قافلو دیون سپېڅلې کیسې
د ګلکځونو شنې ریښې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندې باور ونه کړي
✵ ✵ ✵
مونږه د مرګ او د ژوندون پر تمځای ناست یو
ستا هر ګام ته موله زړونو نه
د وینو مشالونه ایښي
مونږ دې هر ګام او هر قدم
د خپلو اوښکو په دې ماتو، تکو سپینو مرغلرو مینځو.
راته هادي شه ماښو !
راته هادي شه ماښو !

۱۰/۱۱/۱۳۶۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس راکوې او که نه؟

بیا د اسمان دروازې ببرته شوې
باران دی چې وربږي پسې
خو د سرو وینو باران
ځمکه شوه ټوله سرترپایه پر چینو بدله
د سرو لمبو په چینو
دنیا مو ټوله په ناپایه سمندر واوښته.

✵ ✵ ✵

((نوح)) بیا دعا د مرګ
دو خت د ګناه کارو کړې
موږ ګناه کار چیرته یو؟
نه خو مو چاته لېونی ویلی
نه مو پېریان د چا د عقل غله ګڼلې چیرته
خو ځو ډوبیږو بېګناه
د سرو اورونو د موجوو سین کې.

✵ ✵ ✵

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ((نوح)) بېړۍ !
موږه په خپله لېوني یو
او پېریانو رانه عقل وړی
لاس راکوې او که نه؟.

۱۲/۱۱/۱۳۶۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسم

بې لـه تـا دوینوشـپې شـوې، مېلمنـه مـو شـه د کلـي
د (زیـوس) د کـال وړانګــې ((اتنــه)) موشــه د کلــي
ځو چې غـار پـه وینو لوند دی، ګډوي لوګي د غوښو
څویـو سـترګی دېـو پاچـا دی نـو وسـله مـو شـه د کلي
د تيارو اوښې ګونډه دي ژوندترې ساه ایسـتلی نه شي
د سـپوږمۍ د روح اینـه شـه او ډیـوه مـو شـه د کلـي
ورتـه بوي لـولۍ سـترګک کړسکندرتخت دجمشـید وسو
دا مړژوانـدی قـوم راویښ کـړه زلزلـه موشـه د کلـي
چې دژونـد هـره چینـه یـې تـر هـر پـل لانـدې کـړه وچـه
دا د مـرګ پـه سـره موسـم کې تـه قبلـه مـو شـه د کلـي.

۲۲/۱۱/۱۳۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما لیلا

زما لیلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد یې د ګلو د وږمو سپینو چینو کې
د خپل ټول عمر مزلونه مینځي.

✵✵✵

زما لیلا د شنه اسمان د لویو کلیو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې ځانګه ځانګه شي
د دښتو او ځنګلونو تورو څڼو ته
غونچې د مرغلرو وایي.

✵✵✵

زما لیلا د چنارونو او سپېدارو
ښایسته مرغۍ ده
چې چېرته ښاخ له ونې وزېږي
نغمې ورته د عشق او د پاکۍ غږوي.

✵✵✵

زما لیلا د هسکو غرونو د سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کېږدۍ کوچۍ ده
لکه ګوربت یې پر ژورو او پر تړو
کړېدل نه دي زده.
✵✵✵
زما لیلا د شنو بادونو د چینو
هغه رڼه سترګه ده
چې چېرته ګرد پر رڼا پرېوزي
پرې ورېمې د ازادۍ وروي.
✵✵✵
زما لیلا د خدای د کلي د شنه باغ
دهسکې ونې سره منه ده اشنا !
چې د جنت ورېي یو ازې د خپل حسن
او رنګونو په کاسو مړوي
او تویولو ته یې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته مې:

ستا وفا

مادې په زلفو کې
یو ګل د وفا کېښوده
تا مې شملې ته
د ځوانۍ شېبې
غوټۍ غوټۍ کړې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیسې

سور ژمی اوبه شو د سپرلي هنګامې چېرته دي؟
دا زمـوږ د ترېـو هغـه ډکـې کاسـې چېرتـه دي؟
شـپو کـې لګېـدلې د زلمـې شـهيد پـر قبـر چـې
اوس موپرشـهيد وطـن دا ورکـې ډيـوې چېرتـه
دي؟
زمـوږه خـو يـاد ېږي دپرديـو هـم بېوسـه مـرګ
سـرې جنـډې رپېـږي پرې؛زموږهـډيرې چېرتـه
دي؟
زموږ د ټنګ ټکور هوجرې، زمـوږ د محبت کلي
زمـوږ د شـمله ورو هغـه لـويې دېرې چېرتـه دي؟
شـته دلوپټـو غـرور او هسـک دی دپګړيـو غـر
اوف چـې دپښتو اوپښـتونوالې کيسـې چېرتـه
دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳٦۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه سپېڅلی لوګوس

ته د زنبقو د تنکیو اننګیو
د شبنم څاڅکو کې
دانه دانه د پسرلي ښکالو کې وتوکېدې
لکه سپېڅلی ((لوګوس))
لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

✲ ✲ ✲

ته د باران او سپیونو واورو
له معصومې او سپېڅلې بېګناه لمنې
زما د زړه پر جل وهلې دښتې تو یه شولې
لکه وړمه د سهر
لکه کوچنی ماشوم
دیوې بېوزلې مور د ویر او د دعا په بدل.

✲ ✲ ✲

ته د لمرونو د کانونو
او سپوږمۍ له څاه نه
لو یه ډیوه شوې
په تیارو شپو کې مې وځلېدې
لکه د ړوند لاسو کې سترې امسا
لکه د تږي مسا پر په مخ کې لو یه چینه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
سپېرو اغزوته
لکه سترې بازينګر ګډه وي
دا پسرلي څه شو؟
دا زړکې چېرته لاړې؟
چې زموږ د غرو په لاله يې درو کې
او دباد ونو د پستو سينو تر سيورو لاندې
د ځوزو ډلې او د کاږو کاروان غېږې موښې
او د اسمان غېږه کې
شفق راوسوځېد
په شنو پاڼو يې
ځولۍ، ځولۍ د سرو سکروټو ږلۍ وشيندلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی مه ورانوئ !

دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې
ګورئ د شنې ویالې تر څنګه د جلګو د پاسه
یو کوچنی پروت دی
یو کوچنی ویده دی
او تر وربې لوپټې لاندې
د ناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونهویني.
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
د لمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه روانوی !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو ځنې
ګورئ چې هلته د دې تورې تروږمۍ له غېږې
ساړه ځګیروي جګېږي
سوزمن اواز راځي
او امیداورې میندې
د انتظار د بڼ د سرو ګلونو لارې څارې
دا کلي مه ورانوئ !
دا کلي مه ورانوئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر په لاره کې

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې مې دیاس او دوهمونو دتیـارو شېبې یې
د خپلو سترګود الماسو پـه تېغ څیـرې کړلې.

❋ ❋ ❋

مــامې د مینـــې نــو بالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې د سرو وینو له بسترنه یې دستورو نجونې
دشپو دزورله ګنهګارې غېږې خلاصې کړلې.

❋ ❋ ❋

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
دسبایي ددې وربښمینې وږمې سیورو لاندې
چې د اسمان د وربځو سین نه د سفرلاره کې
د بـاراني ګلـو سـلام تـه غـېږ د ځمکـې نیسـې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء زما سپین ږیري شهید پلار ته:

د میلاد په شپو کې

ای ! د دې شنه اسمان په غېږه کې خوب وړې سپوږمۍ !
ای ! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې !
ای ! د ګلونو او د پېغلو ، پېغلو وینو پرې !
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې د کړیکو او تیارو ننبه شوم؟
او د ساړه ژمي خوني او ګنهګار ابلیس
زما د ګلانو او نرګسو باغ کې اور وکاره !
ته را ته ګورې !

✵ ✵ ✵

ته را ته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو ؟
او په ویالو کې د هیلیو بچي وسوزېدل !
او زموږ د کلي میندې
د میلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې مې ټول کلی چاړه چاړه دی؟
خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان تک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درڼا مورې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چړې په څوکه کې

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وربڅو ځاله کړې
او د شیطاني شپې په لومو کې د ستورو نجونې
د مرګ له نوکو نه کترې، کترې راتویې شولې.

✵✵✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر
د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ، موسکۍ رنګینې سترګې
د لاس په نوکو باسي.

✵✵✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې زموږ د کلي دبامو د سر سپینکۍ کوترې
د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري ګوتو کې ځاله کړې
او د چړې څوکه کې
سپینې دانې لټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا کلي ته

زه به د سترګو تخم
دغه رانه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او،
د سينې له باغ نه
به مې د وينو څراغ
تورو کوڅو کې
د لارويو مخ ته، ونيسمه
څو چې په ګډه سره
دې لويو شپو کې
د رڼا کلي ته ټول ورسو !.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه
د مغرب له لورې
یوې مرورې
خوسا شوې وږمې سر اخیستی
او د ګلانو په چوپتیا کې
د کارغانو ډلو
تیارې پر سر
د سبایي په شبنم ولامبلې
سهر له شرمه
ځان ته ونه کتل
ګلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې
او لمر خولې، خولې
د شپې پر بام ویده پاتې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا مرګ

لا د نرګسو د موسکا په سپرلني پاڼو کې
غرمو خوړلې،
جل وهلې کربلا ویده ده
د شپو په څڼو کې
د تورو، تورو وربځو خمار
د سپوږمۍ زړه نه
د سرو وینو پیمانې اخلي
او اطلسي باغونه
د سرو ګلابو
د غوټیو جنازې پر اوږو
د پرهرونو
د باغچو داغي ګلونه پر سر
د تور خزان خوني سیلیو ته سلام کوي
او د سپېدو له باغ نه
د تورې دښتې
پر اغزنې چاودې، چاودې سینې
یوه رڼا ولوېده
یوه رڼا مړه شوه
(چې رنګ د لمر یې درلود).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند دوکتورمجاور احمدزیار ته د هغه
د پنځوسمې کليزې په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر
دخپلو وړانګو
طلايي لمبونه
ذره، ذره
پر مړاووو شويو
(ګلو) وښښېدې
او،
د شينکي ذهن
د هسک له رڼو ستورو نه دې
زمونږ رڼېدلي
اوسرتور (بڼ) ته
سالو وګنډه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپرلي ته

سپرلیه راشه پردې کلي راشه
چې د ساړه ژمي قاتلو، خونړیو شپېو
زمونږ د باغ د کشمالیو وینې وچې کړلې
او ماښامي سیلیو
بیا د سپوږمۍ دزړه چاودون
د مړو سلګیو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

❋ ❋ ❋

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زمونږ د کلي د پېغلوټو ګودر ونړېده
دلته د شونډو په خیالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زمونږ دمیندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پرتیو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

❋ ❋ ❋

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه!
چې تورو دربلو کې زمونږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو دګلونو دمیلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني دښتو راولوېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود شنو وربو د ځوانۍ او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

✵ ✵ ✵

سپرليه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پېغلو او تنکيو سرو غوټيو سترګې
د څانګو بڼ نه د خزان په سيلۍ تويې شولې
د تورو شپو د تورو وربځو تر لمنې لاندې
د سرو ربديو د مور بلاربه ګېډه وڅيرله ! ! !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځاځکي...ځاځکي

بیا ددې تور اسمان په غېږه کې
د ورېځو هادي
په تورو شپو کې
د سپوږمۍ په وینو ولمبېده
او اورني بادونه
د شنو پستود پېغلتوب د وخت
شینکې خوبونه
تنکي، تنکي سوځوي
او په دې شنو شنو دامانو کې
د هوسیو بچي
او د زیتونو
د تنکي ذهن بې ژبې پاڼې
د خپلو وینو په بدل
ځاځکي د لمر غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی، ږلۍ، باران

سږکال به هېڅکله سپرلی را نه شي
غوټۍ به چاته شنه موسکا ونه کړي
ځکه دا کلي، دا کورونه
اودا ورانې کوڅې
خپله سپرلی، سپرلی دی
او راټوکېږي
هره ورځ په کې دښتي ګلونه
زموږ دوينو غوټۍ
سږکال به هېڅکله باران ونه ووري
ځمکه به هېڅکله محتاجه د اسمان نه شي
ځکه: هر ګام او هر قدم
راته باران نیولي
یوه تربدلي باران
یوې تربدلې ږلۍ
د اسې باران چې زموږ د پېغلو د بڼو له وریځو
له دې یتیمې ځمکې
ان په اسمان ووري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد واصف باختري ته:

لیک

ته يې سپېڅلې لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلی لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکلیو حورو اننګیو او ککیو کې یو روڼ
دانطهور څاڅکی.

✵✵✵

زه دې په پاکو بې ګناه سترګو کې وینم
د دنیا دبېګناهو او سپېڅلو ارواګانو فریاد
یو ګونګ شوی، یو بې ژبې، یو بې وینې، بېګناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپایه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د یوې یاغي ببرۍ د ستر ماهو د ستړیو شېبو
لیکي وینم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، منډې وهې ځي او دارمان
غاړې ته نه رسېږي.

✵✵✵

کله چې خاندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا مالګینې خنداګانې ماته ویر، ماته فریاد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړې نه ژړلی نه خندلی شمه
خو دومره پوه یم چې کاتب د مخلوقاتو زما و ستا
د ژوندون پاڼه د خپل ((قار)) او له ((مستۍ))
ډکو شېبو لیکلې
چې ژړا نه پېژنو
خندا مو هم نه ده زده.
ته یې سپېڅلی لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه یې
ته یې سپېڅلی لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری(۱)

دا څو ونې
دا څو ولې
دا څو څانګې
دا زمونږ د وطن نه دي
دوی نه بوی ځي د پردیو.
❋❋❋
دا سپېڅلې خاورې وایي:
دوی زما د غېږې نه دي
دا دباد د مور اواز دی:
چې ما تی ورکړي نه دي.
د لمر وینې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.
❋❋❋
کاڼي، غرونه راته وایي
دا سیندونه راته وایي:
پام چې څنګ له یې ورنه شې
یو ساعت شي درته سیوری
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شناختې

يه ښکلې، ښکلې
يه سپېڅلې ملايکې !
دې مالت او په دې چم کې
ګناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال او ګناه غاړه کې
څوک نهويني،
وايه ! په دې لار چې راتلې
هغه زمونږ د پلرو
او د نيکونو قبرونه څه رنګه وو ؟
ښه يې وه؟
خاوره يې وه؟
شناختې يې وې او که نه؟
مونږ خو د پلار او د نيکه هغه سپېڅلي
اودرانه قبرته نه پرېږدي څوک.
۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګامونه او قدمونه

سیلۍ ! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا دغېږې د اورونو پر سکروټو
او سپرغیو لګو.
چې د غنمو فصل شین شي
او د غوړګو نازولي بچي قد وباسي
ددنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي
د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداګانو
د معصومو څپو وینې زبېښي.
❋❋❋
سیلۍ، له کومې نا سپېڅلې او بدبختې لارې راغلې
د ګناه اودویرونو ساز پر شونډو
زموږ د ژوند او ددعا او عبادت کلي ته؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
هر قدم مو د کربوړو پر قدم او پر پلونو لګي
قدم زګېروي کوي
ګامونه چغې وهي
لارې له شرمه لارې نه راکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

✵✵✵

سیلۍ، قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه
خپل ورمېږ غوځوي
موږ له غوټیو او غوټۍ له موږ مخونه نیسي.
وایه ته څوک یې؟
د کوم ځای یې؟
او له کومه دې زموږه د دعا او عبادت کلي ته پېښنه کړې؟

۱/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپير

دا د شنه اسمان ناوکۍ
څو مره مينه ګر کې ده !
شپې چې د ګناه شي
هر څو ځان په خيرو ولړي
دا راته موسکۍ شي
د خپل ځان په سپينو پيو مې څادر مينځي
دلته مې د ځمکې
دا سپين سرې نيا ميره شي
هر ساعت راته قبلې
د شنو ډنډونو په اوبو ولي.

۹/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلې

لښتي وچ شول
ويالې ورانې
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د ګلې
دا هيلۍ به چېرې لامبي؟
❋❋❋
نه پوهېږم، نه پوهېږم
اى د ګلې مازيګره
ها زمرود ګلې چم کې
هغه سپينه کېږدۍ څه شوه؟
هغه شنې څپرې څه شوې؟
ها لوګرې جنۍ چېرې؟
❋❋❋
تا ته ياد شي مازيګره!
د ګودر د غاړې ليکې؟
لکه باغ د ښاپېريو،
لکه لارې د کوترو؟
❋❋❋
تاته ياد شي مازيګره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شنې د ېرې د کلي؟
پکې هسک د شملو غرونه
پکې وربځې د چلمو.
❋❋❋
نه، نه ودان دی
کلی ودان دی
يوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکليو توتکيو
يو نغری هم اباد نه دی
دا بيو د لاس ننبه.
❋❋❋
لښتي وچ شول
ويالې ورانې
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د کلي
دا هيلۍ به چېرې لامبي ! !.

۲۵/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه

وخت د دیدن اور شو د لمبې پر سر ولاړ یمه
څه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
څاڅکي څاڅکي راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خو به تندی د شپې نن بیا پر کاسو ولې
زه څو مره کمبخت یم د توبې پر سر ولاړ یمه
لږ خودې کاږه واږه بانه راباندې سیوری کړه
خیر دی مساپر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوښکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د څپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو خبرې

ماتــه انکــار تاتــه د هــو خبــرې نــه دي زده
تــا تــه د راتلــو ماتــه دتلــو خبــرې نــه دي زده
تــه خوبــه مــانې د وعــدو بيار اتــه ودانــه کــړې
ماتــه لــه دروغجنــو د ګيلــو خبــرې نــه دي زده
ستا خوبــه امېل لکــه سپوږمۍ پــه ټتــر وزانګــي
ماتــه دنــاخيرو ګرېوانــو خبــرې نــه دي زده
ته دخم مېلمه شه، سر تــر پښو د مستې څانګه شه
ماتــه يــې د اوښــکو دنشــو خبــرې نــه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ســتا لکــه مغلــه د پښــتو خبــرې نــه دي زده.

۳۱/۲/۱۳۲۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویر مالت

ته راته خانده زه سلګو سره خوشاله یمه
ته پسرلی شه زه اغزو سره خوشاله یمه
د ویر مالت کې د هوس د ادا نه شته قدر
د غم موسم دی له غمو سره خوشاله یمه
ستوري دې اوري پرخې پرخې پر خوب وړې نظر
زه لکه شمعه شو ګیرو سره خوشاله یمه
د زلفو وربځې وورو ه بلې دې نه شي ډیوې
د ژمي شپه یم له تیارو سره خوشاله یمه
نادان قاتل راته په لاره کې کرلي سپرغۍ
زه لکه دود لویو لمبو سره خوشاله یمه
څومره خوږه شوه په دې چم کې د وحشت ارتقا
چې یې ښاغلو لېونو سره خوشاله یمه.

۳۱/۹/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی

پسرلي شو ، پسرلی شو
پسرلی مې مسا پر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کړي
ګلابي حورې
پسرلی مې چې د خدای
له مهربانو سترګو وورې.

❋❋❋

پسرلی شو ، پسرلی شو
هره لوېشته د وطن مې
د نرګس ډکه کمڅۍ شوه
هره لښته مې د کلي
تکه شنه د جنت څانګه
غنمي وربړمې په زلفو
غرنۍ کوترې راغلې
د هوسیو لوښې ناڅي
د شنو دښتو پېغلتوب ته.

❋❋❋

پسرلی شو ، پسرلی شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوي دړنا ناوې
غوځوي د شپې رګونه
کري د ښتو د اسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
رانه ستوري نڅاګر شول.

✵✵✵

پسرلی شو، پسرلی شو
تو دوي مې سرې مينې
زور خمار پر عقل ولم
سد مې اخلي د تاک وينې
ګناهکار ساقي ته ناست يم
راکوي جنتي ((پينې))
هره پاڼه د هر ګل مې
دې ياغي سرته پګړۍ شوه
هر يو کاڼی مې ګلاب شو
هره پرخه مې غوټۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلیزه

نن مې د ښکلې لور د حسن پر سپرلیو
یو بل ګل وټوکېد
نن یې د ژوند پنځلسم ستوري را بر شو
د کمڅو پر ماښام
نن یې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته
بل ګهیځ شین شو
لور مې نن پېغله شوله.

❋❋❋

نن مې وعده وه، چې د زړه دوچې د ښتې
د سمسورې غوټۍ جشن لمانځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلګۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ډیوې
خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټۍ
موسکا ته کېننا ستم
مایې د باغ د پېغلتوب
د دې تنکۍ ښېښې سلام وانه خیست
ما شمعې ونه شوای راوړای

(c) ketabton.com: The Digital Library

وركې ډېوې بلې نه شوې
مايې ترخو شونډو ته
رنګ د خوږو هم ور نه کړ
مايې پر زلفو يو کوچنی پوړنی
نه کړو راخوږ.
❋❋❋
او نن ماښام چې ټوله ورځ
روژه په خوله
دلوی الله پر عبادت بوخته وه
په دې ګناه چې
په نغرې کې
ماښامې ټېپر ترې وسوځېدل
مور يې له شپې نه
تر سبا ورته غمبورې
په څپېړو شنه کړل.
هو !
مور د بچو کليزې داسې لمانځو
زموږ د ستور داسې دی !!!.
۲۶/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته(۱)

دهغه د شعر په ځواب کې:
مساپر خيالونه راغلل
مساپر له لرې غرونو
مساپر له لوی سفرنه
يادوي ((دماضي پاڼه))
رانه پوښتي دنن وينې.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
اوس به څنګه ورکړم ((زيری))؟
چې يه ستړيه مساپره!
هر لو ښتته دددې کلي
چې د خدای (ج) له خوبه شنه وه
اوس ېوازې د کارغانو
او زاړه شيطان کېږدۍ ده.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د غرونو ځنګل لوټ شو
د ځېږيو څنې پرې دي
ځالې ډکې له کربوړو
د چنارو په سينه کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د نن مينزو کړې ماتې
د پرون ښکلې هنداره
زموږ بوډۍ مورې يې کړه بوره
ټول وطن شهيد شهيد شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړي
شمله ور غرونه مات شوي
را ميراتې لوټې دي.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
چې مې مري د مستۍ کلی
دلته وير دي خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خندا راته وژلې
چا مو کور پر انګار وويشت
چا مو پښو چړو باندې
د بچيو مرۍ پرې کړې.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د نجونو تور وربل کې
سپرلی شين شو د ځوانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته اوس دګودر لاره
د اغزو لښکر نیولې
اوس د ښکلو د سرو شونډو
هغه شنې موسکاوې مړې دي
اوس د ښکلي ریبار ژبه
د اغیار پر نوکو وتې
دلته لویې د برې نه شته
د هجرو تغر ټول شوی.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې شهید پلو پر سترګو
د وطن ادکی ژاړي
رنګوي د دعا څلي
هسکوي د ښېرو غرونه
((زور)) له لوړ ګرېوان نه نیسي
د سرو اوښکو په لاسونو
ترینه غواړي د خپل فصل
ددې شنو دانو مرګونه
چې نامردو بزغلیو کې
دمور څه قدر نه شته.

❋ ❋ ❋

ته دې ورک سیوري ته ژاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه له خپل سیوري نه ستړی
ته له ځان سره په جنګ یې
زه فلک سره په جنګ یم
راته وایي:
ژمی درومي
تو تکۍ به بېرته راشي
لکه وړانګې د سپرلیو
په وربښمین وربښمېن وزرونو.

❋ ❋ ❋

زه وایم:
ای د ټولو ربه!
که ته چېرې تو تکۍ وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانګه د سپرلیو
په وریښمین وربښمین وزرونو؟

=۱/۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاک

چې یې دنیا ته سترګې راکړې
او غوټۍ غوټۍ شوې
پرهغه ورځ مې د مور سرې سترګې غوټۍ شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر ترږیو او ماشومو شونډو تی کېښود ،
پر هغه ورځ هم دلمر سرې وینې شوې وچې
او یوه شېبه راونه ورېدې
شپه شوه ، شپونکۍ ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وږیو وریو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلګیو پرزانګو ویده شوم.
✵✵✵
سهار چې پاڅېدم
زموږ د کاله د سرو انګورو نرۍ ونې راته ایښې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غولانځه پر سپېرو او جل وهلیو شونډو
ما ورته مور وویل.
اوس هغه څاڅکی د انګورو مې پر زړه باندې
نیالګی ولاړ دی
څو چې لویېږم ښا خور تاک مې
له ژوند سره سم لویېږي
زه او تاک دواړه له یوې ریښې یو.

۱۰/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبرې

هرڅومره چې پی مخې دي او ښکلې دي دلبرې
هغومره ستمګرې او قاتلې دي دلبرې
پوهېږم څو خونخوره مېلمنې وې درنه لاړې
زړګیه ! خپه نه شې نازولې دي دلبرې
نه لوز، نه يې وعده، نه يې رښتيا ده چا ليدلې
دې چم کې د وفا له غرو لوېدلې دې دلبرې
زمونږ که ځواني او رشوه د دوی ګل له څنهو پرېوت
دا هسې پر خپل حسن غولېدلې دي دلبرې
توبه ! لکه دخوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنې دي، پښتنې دي او ښاغلې دي دلبرې.

۲۹/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي

دلته ځوک نورد پسرلیو
د ګلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
د بامو سپینو کوترو ته
دانې ورکول نه زده.
❋ ❋ ❋
دلته د ښتو کې د باد له کوچې هېر دي
چې بیا ښکل کړي
په پرد ېسو وچو شونډو
د لوګرې پېغلې خنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا ستړې توتکۍ پکې دمه شي.
❋ ❋ ❋
دلته وینه، مینه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلې دي د عشق او د ځوانۍ
او پېغلتوب د دې سپېڅلو ګناهونو
د جنت ښکلې هنداري.
❋ ❋ ❋
دلته ساه په باغ کې نه شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته مات د ګل انځور دی
دلته بڼ کې زرغون شوې
د ساراوو د زړو بګوو چغې.

✵✵✵

موږ د مرګ کام کې ژوندي يو
د ښکاري ګوتو کې ناڅو
د سبا کښت يې رالوټ کړ
دا دنن شپېو دېوانو
د پرون پاڼې ورستې شولې
د مړو او دخاپو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه !؟

۱۴/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،
ارام ويده شه!
زموږ مړينه داسې ده
لکه ژوکړه مو چې وه
او ژوکړه مو
لکه مړينه مو چې ده.

✵✵✵

هغوی چې د خپلو کورونو
پر دسترخوانونو
ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي
ژوندي وي.
پرېږده!
هغوی چې د پرديو د کاروبار
د افيونو او الکولو په چينو کې
د لغړو فواحشو
د پستو او مرمرينو غولانځو پر غرونو
يوه شېبه خوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د ټولو په ژوند نه ورکوي
ژوندي وي.
او پرېږده !
هغوی چې ویاړ ګڼي
د خپلو ناوو پېغلتوب
له هغوی نه
په پردیو کټونو کې واخلي
ژوندي وي.
او،
زه او ته
چې ژوندي وو مړه وو،
نو،
پرېوزه
ارام ویده شه !
زمونږ مړینه
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.

۳۰/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد

-۲-

د پلار مړینه مې ولیده
او دورونو زړه چاودون هم
لوږې مې د ډېرې وزغملې
او تندې هم
خو یوه یې دومره دردوونکې نه وه
لکه:
نشه چې نه وي پوره
او ښیښه پای ته ورسي.

۱۷/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغمبران هم ژاړي

-۳-

وني ! ولې ژاړې؟
ښاخونه يې رانه غوڅ کړل
چا؟
ښاخ مې،
ومې روزه، ومې روزه
چې رالوی شو
تبر ته لاستی شو.

❋❋❋

- موري ! چېرته ځې؟
- د خدای کلي ته.
- مګر دا لويه نړۍ؟
- نړۍ خو د دېوانو ده.
- مېړه دې شته؟
- رانه ورک شو.
- او زامن؟
- لرم يې: قابيل او هابيل.

❋❋❋

- مسيحه ! ته او اوښکې؟
- اوښکې نه، وينې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دچا له‌لاسه؟
- د یهودا له‌لاسه.
- ومې روزه، ومې روزه
- چې رالوی شو
- دښمن ته یې وسپارلم.

***

- وطنه! ته؟
- او دا دی زه هم ژاړم.
- څوک دې ژړوي؟
- ملت مې.ملت مې دوه برخې شو:
- قاتل او مقتول
- دریېمګړی نه‌لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمڅۍ یې ورته له ګلونو ډکې کړم
د دښتو او بڼونو ګلان
سیلیو یووړل
او نن چې، ګلان بیا راوغوړېدل
هغه نه شته.

❋❋❋

هو کې !
زموږ برخه همدا سې ده
تېر کال مو چې ویالې
له اوبو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده ورانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اوبه نه شته.

۱۲/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنګه سینه ده
چې زه نه په کې ځایېږم دا دنیا څومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تږی پرواګیر نه یم د لپو
ساقي! چم مې د ګوټ نه زده زما بحر پېمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور د عفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی راته لښته زمانه ده
موږ یې څنګ ته د ګورناست یو پوکوو په کې ساه ګانې
ګنې دا دژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرګ نه خیر د هستۍ غواړو
دا دنیا څومره لولۍ ده، دا دنیا څومره سپېره ده.

۳/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مساپر

څه د ښکلو اوښکو ستوری مساپر پر خاورو خوریم
د چا سترګو نه لوېدلی یوټوټې ټوټې انځوریم
اوس به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا دزړه تیر به مې څوک وي چې يې زه د شګو کوریم
چې يې ټپ په سترګو ړوند کړم ترې سرو بادونو یوووړم
دا د چا د نظر دودیم؟ دا د چا د نغري اوریم؟
قتلوي مې چې خوبونه، لېونی خیال مې چې وژني
دادکوم پښتون شملې ته د مغل د خولې پېغوریم
څغلوم اس په دریاب کې، ګرځوم بېړۍ په وچه
دا دکوم جنون امسا یم، دا دچا دعشق شبکوریم؟

۸/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
د زړګي لپه چپه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا بربنډې د تاک پېغلې
عمره ! یو ځاځکی نشه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
څو یې ښبنم نه تمامېږي راته څه د زهرو سین شو
دا دژوند وچه چینه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
دا د دوه کاڼو دنیا چې دومره ګرانه پر موږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پیاله مې تشه مه شه
نه په بر د عمر خوښ یم، نه په ګز د ژوند خو شاله
ټول دلوڅو پښو ناره شه، خو پیاله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره

د ژوند مزي خو لنډ شول هغه شپه قراره چېرته ده؟
یاران د لارې ډېر دي خو ملګرو لاره چېرته ده؟
کاروان مو د سپوږمۍ تر څنګ برشو ، خو زموږ مینه
چې تاویل ځاروانه ! اوس د خدای لپاره چېرته ده؟
ساقي ! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته د زړه لپې
زموږ د وینو تږې دا ویده خماره چېرته ده؟
موږه ساده ګان یې د دوکو پر ژرنده دل کړلو
ای عشقه ! د دروغجن دیدن هغه ریباره چېرته ده؟
دا دومره پېړۍ شپه کې د سبا سبا ناري چې دي
شیمه مو د نیمزالو ډیوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کب

سیندلا همغسې
څپاند روان دی
او ا سپین ږیری جاله وان
خدای زده
پر کومې دې شګلنې غاړې
خوب وړی دی نه ویښېږي
سترګه مې ورپېده
او ستا د کور کوتره راغله
ستا راکړی ګل یې
زما شملې نه یووړ.
زه پوهېدم چې
نن به دا سې وشي
او نور به هېڅکله
در ونه رسمه:
بېګاه مې خوب کې
له لاسونو څنې
کب لوېدلی !

۳/۱۰/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده
د سپوږمۍ ځانګو ته ناست یم
یو څو سیوري راته ناځي
لکه ډمې عربانې.

❋❋❋

د جنت پیالې یې راوړې
څه وربښمینې پربښتې دي؟
رانه اخلي تاج د عقل
د جنون جوغه یې راکړه.

❋❋❋

اوس د زړه پر پاڼو لیکم
ستا د دوه سترګو غزلې
لکه خدای چې مینه لیک کړه
دا د حورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانګه

د کومې شپې بله ډیوه یې ځانګې !
چې مې د زړه پر کور خوره یې ځانګې !
لږ صبر وکړه چې وزګار خو شمه
څنګه بې صبره پیمانه یې ځانګې !
شپېبه د ژمي د راتلو خو نه ده؟
داسې چې بیا کړه وږه یې ځانګې !
نه چې یاغي شونډو مې وکړ تېری؟
له شرمه بیا چې تکه سره یې ځانګې !
څنګه د عشق پر قیام نه کړم باور؟
چې راته سیوری او شمله یې ځانګې !
د وخت سیلۍ دې رانه وړای کله شي
د پښتني کور مېلمنه یې ځانګې !

۱۹۹۱ جنوري
عشق اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟
زما د تن هډوکی
او د خاورو په رنګ مسته وینه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تیو پۍ رودلي
زما د کور د بام بوټۍ له پاسه
غر ولاړ دی
او په انګړ کې
هر قدم ته د څېړیو ونه،
په هره یو ښاخ کې یې
د لمر د زېړدلو کیسه
او شین اسمان یې
خپلو سترګو ته
له پاڼو نه
رانجه پوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته د خوب او ستړیا
چم نه دی زده
تیارو ته ستوري،
د سبا بربنډو پېغلو ته
لمنې ګنډم
او کرۍ ورځ سترګې په لار تېروم.
سترګې په لار یم
خو د څه لپاره؟
نه پوهېږم !
وه چې زما تر سیوري هاخوا
دا دنیا نن څومره ښکلې ښکاري
دریغه !
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.

۲/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی احمد شاه بابا ته:

د غمنو وږی

-۱-

د غمنـــو وږی زمـــا د پګـــړی ځانګـــه
د غمنـــو وږی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غمنـــو وږی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غمنـــو وږی زمـــاد ســـبا تـــوره.

❋❋❋

د غمنـــو وږی زمـــا اوښـــکو ټکـــی
د غمنـــو وږی زمـــا د موســـکا پاڼـــه
د غمنـــو وږی رنـــګ د ښـــا پېريو
د غمنـــو وږی زمـــا ديـــار ســـندره

❋❋❋

د غمنـــو وږی لمـــر دشـــپو د تيـــو
د غمنـــو وږی ســـيوری دغرمـــومې
د غمنـــو وږی وږم د ســـپرليو
د غمنـــو وږی تـــن دشـــنو ځېريـــو

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

-۲-

د غنمو وږی پاس پر شملې شین شو
طلایي تاج یې نسکور کړ له سرونو
د غنمو وږی شنه دویار جنډه شوه
لکه سره وینه ایت د پاني پت شو.

❋❋❋

د غنمو وږی توره د بربښنا شوه
د دښمنو وربځو ګېډې یې کړې څېرې
د غنمو وږی زما د غرونو باد شو
له هیبت نه یې زمرو ګیدړې راوړې.

❋❋❋

د غنمو وږی وینه د غیرت شوه
په ککرو کې یې اور د ایمان پوکړ
د غنمو وږی زما د پلار شمله شوه
ټیټېدل یې لکه ستوری چېرته نه زده.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمـــو وږی اور شـــو پرنـــا مردو
هـره لو ښتـه يـې تنـور كـړه پـر بګـوو
د لمر بڼ يې له لويديزې سيلۍ خپل كړ
د شـمال د بـاد ترخـه ژبـه يـې پـرې كـړه

❋❋❋

د غنمـو وږی ټـول هېـواد هېـواد شـو
د غنمـو وږی ټـول ولـس ولـس دی
د غنمـو وږی زمـا د وطـن هسـک شـو
چې تـر غـاړې يـې د بـلا لاسونه لنډ دي.

❋❋❋

د غنمـــو وږی زمـــا د پګــړۍ څانګـــه
د غنمـــو وږی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غنمـــو وږی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غنمـــو وږی زمـــاد ســـبا تـــوره.

۳/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښت

دزلفو شپې دې راوړې خونسکورې درنه نه شي
ته ګوره هغه کړې وعدې نورې درنه نه شي
بلد نه یم په غېږ کې د سپېڅلي ګناه چېرې
داشونډې وچې روږدې دې سمسورې درنه نه شي
ما څښلي کله نه دي ساقي تور شراب په جام کې
ستاسترګې تکې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي
کمځی دې راته دار کړه چې منصور شمه ژوندی شم
وېرېږم له هغې نه چې منګورې درنه نه شي
له وربځو نه خیر نه شته کښت مو هم له سینده لېرې
سپرلیه ! څو غوټۍ دي چې کمزورې درنه نه شي.

۱۴/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته (۲)

دهغه د شعر په ځواب کې:

مادرته نه وې چې ياغي شو اولس؟
مادرتـه نـه وې چـې ژړېـږي وطـن؟
مادرتـه نـه وې چـې نړېـږي غرونـه؟
مادرتـه نـه وې چې ورانېږي وطـن؟

❋❋❋

مادرته نه وې چې د کارغيو سيوری
تـاج د شـيطان شـو لوټـوي پربښـتې؟
مادرتـه نـه وې چـې د حـورو حسـن
پـرده مـو پلـوري، خرڅـوي پربښـتې؟

❋❋❋

مادرتـه نـه وې چـې دنـن سـندره
غريبـه اوښـکه شـوه پـه اور وسـوه؟
مادرتـه نـه وې چـې ډيـوه د سـبا
ماتـه هنـداره شـوه پـه کـور وسـوه؟

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادرته نه وې چې هادرنې لوپټې
د اور او وینو پر ګودر زانګي؟
مادرته نه وې چې هاسپېڅلې تسبې
د څو لولیو پر تتر زانګي؟

❋❋❋

مایو زخمي تن د وطن ژړلو
اوس له وطن نه وطنونه جوړ شول
ما یې لا یو درد دواکړی نه و
اوس یې له هر ټپه ټپونه جوړ شول

❋❋❋

تا ویل مه ژاړه جوړیږي وطن
زه ویم چې نه یې ناخبر به یې
تا ویل اور دی بیا ګلان دي پسې
زه ویم له دې اوره بهر به یې.

۱۵/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینې پر کاله

اوښکې د شپېو که د کلو وې په سر واوښتې
لپه وې او به، که په نېزو وې په سر واوښتې
ټول عمر باران و، یوه شپه مو رڼه ونه لیده
پوه نه شوو دژمي که سپرلو وې په سر
واوښتې
نه به وایي ژبه دغه ګونګ زړګی شاهد دی خو
لښتې د کمڅوکه توپانو وې په سر واوښتې
خیر که مو سر لاړ د پښو پل مو ژوندی پاتې
دی
څو ورځې کانې په قافلو وې په سر واوښتې
ستړې نه شوې غاړې زموږ او دا پخې چړې د دوی
وینې پر کاله د پښتنو وې پر سر واوښتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدیا

سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته
یو څو پېریان دي له پردیو غرو راغلي
بربنډ بږي، ناځي، ناځي
چې تیاره شي بیا سینې پر خپلو میندو سرېوي
پر خوارو خوب پرېوزي.

❋❋❋

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بېزو ادې یې سیوري کړی
بېزو د زهرو پر کې خوري هره ګړۍ ورځنې حمل اخلي
د ورځې د پرش، څلو ښنت بچیان زېږوي
دورځې د پرش، څلو ښنت ځوانان شي
بیا قتلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو بيزو ادې پرګي خوري
او ليګا ده هره ورځ نوي بچيان زېږوي.
پېريان ګډېږي
د بيزو ادې په وير او پر خواريو خاندي
چې شپه تياره شي
بيا سينې پر خپلو ميندو سرهوي
پر خوارېه خوب پرېوزي
سپېره بيديا ده په کې پل د بنيادم نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نیمګړې مینې
د سمسورتیا په هیله
پیالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترګو
ته شین غزل ولیکم؟
پیالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې یې.

۲۲/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ

شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د جومات کړکۍ تړلې د واټونو د ډیوالو ته ناځي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له ټپونو نه شراب څښلي دي.

❋❋❋

شیخ لکه سپینه پاغونده
باد ونه یوسي،
ببرته راشي
او خپل مست سیوري ته ښه وخاندي
شیخ د کوکنارو ګلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا د مخ پوړني پسې لاس غځوي.
شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیونو شراب څښلي دي
شیخ تورو څڼو کې ټومبلي
د کوکنارو ګلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

ګړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرې، پېړۍ ده چې د نیمې شپې له تڼکې ځنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،
شمعې مري،
د ترږمیولپونۍ د زنداني شپېبو دژوندخړې آینې ته ناڅې
کاڼه په لارکې د مېږیود راتلو شپېبو ته غوږ ایښی دی.

❋❋❋

د دوو وروستیو د کمځو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مساپرې پښې د غوږګو دکاله پر لوري لاره باسي
متې زخمي دي،
بې نوکانوګوتې څنوکې د شپې پاتې دي
ړوند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی.

❋❋❋

ګرې، زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی
ګرې، پېړۍ ده چې کږه ملا سمولی نه شي
ګرې غریبه
د پېړیو د سکون پېټی په سر ګرځوي.

❋❋❋

کاڼه په لارکې د مېږیود راتلو شپېبو ته غوږ ایښی دی.
ړوند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی
۱۴/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دومره قدري یادشي چې یوځه خو دې په تله ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې ما څه ووې
ټوله شپه رښتیا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟
یو غلچکی خوب و په کاله مې تېر یده ووې
ستا دنظر تندر ته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له وربځو نه خبر د بارانه ووې؟
ویښ وم که ویده وم خدای زده د ېرې مودې تېرې شوې
مینه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بیا په کلي نه درځم
هېره وه له مانه خو ریښتو دګرېوانه ووې
وپوښته رښتیاترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلمانه ته پښتانه ووې؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مري
او درنګونو پسرلي
زموږ پر سوي او غریب مالت
ګذر ونه کړ.
وږمو د ستړي شپون
دځنو په ځنګلونو کې نڅا ونه کړه
دتورو دښتو دکېږدیو د وریو ژبې
بیا وچې شوې.
❋❋❋
بیامو دکلي د چنارو
پر نیم سویو تنو اوربل شو
د شنو غنمو د وربښمین فصل کمځیو ته یې
رنګ بیا د لوګیو ورکړ
بیا یې د ستورو سره تو کړي
د تورو وربځو
د شیطان مریي ته وبښله.
❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی، وطن
بیا دڅپلیو دمېڅونو جنګ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
دڅو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمي ځان له هډوکو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

✵✵✵

زموږ سرونه،
زموږ وینې
دشنو چرسو اود بنګو هغه شنې دانې دي
چې دودوي یې ((باباقو)) ملنګ
دغم اود سترېا شېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې

وربېځو د ستورو جنازې ښخې کړې
بیا پر دې غرو
د رڼو ستورو د نارنجو ګلان نه وریږي
رانه د سترو مسافرو پښو پل ورک شو.

***

هره شپه مې ځوانې مېږې تندورنه وژني
هره شپه د ځوانو مېږو جنازې ښخوم
خدای زده
دې لار کې چېرته روغه څېرې شته او که نه؟
چې راته غبرږ پرانیزي
څادر مې باد وړی دی!.

۲۶/۴/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی - د پره

ماته د کلي مازيګر يو ځلې بيا وخندل
د مرورو وږمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پانې بيا ښکل
کړې
کلی مې بيا لکه د وينې د زړګي پر فصل وبهېده.

❋❋❋

د پلار هوجره لکه کنډکپر پرته ده
نور ترې د سترو بزګرانو د چلم دودونه راخېږي
نورېې انګړکې د ښاغلو مساپرو د څپليو د ګل مېخونښې هم نه شته
له ماتې ملا يې نړېدلي د سنځلو نازولې څنې
او پلار يو ازې د کابل په هديرو کې مساپر پروت دی.

❋❋❋

بيا مې د کلي د اذان اواز له خوبه وينښ کړم
اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې يې هماسې
د سپين ږيري ((بلال)) سوز نه شته (۱)
ټول د پکول شاته لمونځونه کوو
او د جومات محراب له مانه د ((بلال)) سپينه پګړۍ غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

کلی هما سې له دېرو ډک دی
دکلي لارې د زلميو تردرنو درنو ګامونولاندې ساه اخلي
خو ګودرونه رنګ دي
د کلي پېغلې انګېرونوکې د نيا زړې څرخې تاووي
او زه لګيا يمه دپلار زړه دېره چلوم.

۱۸/۲/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوي عبدالحی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلونه

کرلي مې جانان دي په اورونو کې ګلونه
زه هسې لټومه په ګلونو کې ګلونه
زاهده رانه کېږي چې ماښام کې قضا ګانې
ليدلي مې د زلفو ماښامونو کې ګلونه
وږمې وې نابلدې د کمځيو له غرونو راغلې
زرغون مې شول د کلي په خوړونو کې ګلونه
هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پيالو مورګې
جامونه په ګلونو کې، جامونو کې ګلونه
په شونډو کې موسکا خو يوه وکوه جانانه!
سپرلی شه غوړوه مې په زخمونو کې ګلونه.

۲۵/۷/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
له جنته شړل شوی
پر دې ځمکې بادشاه شوی
وروردې وروور پر کاڼي وویشت
نازولی زوی مې مړ شو.

❋❋❋

زویه ! زر کاله پوره شول
یو څو ورځې دې مېلمه یم
څو خبرې در ته کړمه
نن به یم سبا به ځمه.

❋❋❋

دغه سپین مزی در واخله
د پستو پستو وربښمو
پکی حک مخ د نبیانو
د جمله وو بادشاهانو
پربښتو وو دی اودلی
له جنته دی راغلی.

❋❋❋

خو وبښته زما د ږیرې
او همدا جنتي مزی
په یوه تابوت خوندي کړه
ورته جوړ قفل او کلي کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو چې ته او دنیا ده
پر دښمن غلبه ستا ده.

❋❋❋

دا ګوتمۍ مې هم دروا خله
ورته وبه ښيي لارې
دا ((میمون)) اس مې هم ستا دی
ورسره بربښنده توره
هر برې د ستا برې دی
هر زورګير د ستا مريې دی.

❋❋❋

زما ننبې د ستا ننبې
زما لکړه ستا لکړه
زما لاره د ستا لاره
زما چاره د ستا چاره
خو وروستۍ خبره واوره
وینه توی زما د زوی کړه
د مظلوم زوی په بدل کې
زویه ځه ته هم قاتل شه!
د ((آدم)) د غاړې ګل شه!

۶/۹/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمق په لټون

اوربېدلې مې کيسه ده خدای زده کله
له ملانه، له عامي نه که له بله
يو سپين ږيری چې يې وخت د ځنکدن و
په هوښيارو کې هوښيار او عزتمن و
خپل زامن يې کړل په ځان باندې چاپېره
وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
څه يې چې شته نيم يې په ما پسې خيرات کړئ
څه وېش، څه يې پخه او څه يې سقات کړئ
نيم يې ورکړئ د کوم ځای نامي دله ته
کوم احمق، نادان، رذيل، حرامزاده ته
چې په نوم د حماقت تر څوک بر نه وي
دغه نيمه برخه ټوله دې دده وي
سړی مړ شو د خيرات کټوې بار شوې
ګېډې ډکې شوې د دار او د نادار شوې
زامن ټول شول مصلحت يې سره وکړ
د احمق سړي لټون ته يې زړه ښه کړ
وې فرض کړی موبابا پر موږ دا کار دی
پسې ګرځو په دې ښار که په بل ښار دی
ګوندې وي چې په دې کار کې کوم حکمت وي
د سپينږيرو خو په نيکو مصلحت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زامـن لاړل نيمـه برخـه يـې تـر مـلا کـړه
پـه شـپو شـپو يـې خپـل زاړه کلـي تـه شـاکړه
د احمقـــو يـــې ځارلـــه هـــره لاره
پسـې تلـل لـه يـوه ښـاره تـر بـل ښـاره
لټـوه هغـوی احمـق چـې ښـه شـاخدار وي
احمقـان خـو ګنـې هـر چېرتـه بسـيار وي
خـو شـاخدار احمـق هېچېـرې پيـدا نـه شـو
ځـو چـې سـر يـې د پايتخـت پـر کوځـو وشـو
دوی لـه ورځـو يـوه ورځ ليـدل پـه ښـار کـې
چـې راجـوړې دي مېلـې پـه هـر بـازار کـې
هـرې خـوا نـه راټـول شـوي ښـه ځوانـان دي
ځوک يې پېغلې، ځوک زاړه، ځوک هلکان دي
دچـا شـونډو کـې موسـکاوې دي غـوړېږي
ځـوک تنـدی پـر زنګنـو وهـي ژړېـږي
يـو خـوا سـازدی، پـايکوبي ده او خنـدا ده
بلـه خـوا چغـې دي نـارې دي او ژړا ده
چـا کـړه شـمله پـر سـر ايښـي خوښـي کـړي
چالـه بربتـو نـه تـار ايسـتی زبـوني کـړي
ورونـه ګرځـي پـه مېلـو کـې هـورې دورې
دوی ليـدل هغـه کـانې چـې نـه وې چېـرې

دوی ليـدل چـې د مېلـې پـه هغـې خـوا کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخت ځلېږي د رنګونو په رڼا کې
په کې ناست يو عزتمن سړی دی ګوره
چې وربېږي پرې ګلان له هره لوره
طلايي تاج يې پر سره لکه دلمر دی
تيارسی ورته سردار دی که لښکر دی
جوړ تولګی ورته ولاړ دی د ساقيانو
ښکلې پېغلې او په کې دي د زلفانو
دمېلې پرې بله خوا بله کيسه ده
دوی ليدل چې هلته بله هنګامه ده
دوی ليدلو يو سړی چې عزتمند دی
له يوې پښې له ونې نه ځوړند دی
څوک يې سر وهي په سر څوک په سوکانو
نه زړه سوی د جنګو نه د ځوانانو
له ماشوم نه هم خيرات د خپل سر غواړي
خو وهي په کې هر څوک د لاس سوباړي
د سپين ږيري زامن دېر ورته حيران شول
بيا په لټه د دليل او د برهان شول
له يو چا ځنې يې وکړل تپوسونه
چې راښيه د خدای پار دی دليلونه

د يوه مو ولې دومره هرکلی کړ؟
او له بل ځنې مو جوړ د کوڅې سپی کړ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس له دې نه به پرمور پاچاهي کړي
او دا بل چې تالیده سر په ژړا و
یو ساعت مخکې زموږ پر سر پاچا و
موږ د نوي هرکلی کړو څه چې غواړي
بیا چې زوړ شو نو وهو په کې سوباړي
د بابا زامنو ووې چې مو ومونند
ها احمق چې مو په ټول جهان که نه موند
د شاهي په باغ کې ناست نه ګوري مني
ښه پوهېږي د سبا سوباړي ويني
نیمه برخه د بابا یې رابهر کړه
بیا یې ټوله د بادشاه په لاس کې ورکړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې يو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنيا و
خدای ورکړې دبدبه د تاج او تخت وه
په هر ځای ورته ګونډه او ښه د بخت وه
خزانې يې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان يې ښايسته و له بهاره
نه کمی و د لښکرو نه د زرو
نه کمبود په کې د مينځو او نوکرو
شمار يې نه و په حرم کې د بيبيانو
نه د ښکلو معشوقو نه د ساقيانو
هر محل يې د دنيا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله دا عزت و
د بادشاه په دلبرانو کې يوه وه
چې په ټولو کې ښايسته لکه ډيوه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکـــه حـــوره هســـې ښـــکلې نـــازولې
تـــه بـــه وايـــې لـــه جنتـــه وه راغلـــې
چـــا ليـــدلی داســـې حســـن چېـــرې نـــه و
ډېـــر شـــاهان يـــې پـــه ليـــدو پســـې ړانـــده وو
د بادشـــاه ټولـــه هســـتي ددې هســـتي وه
د شـــپې ورځـــې پـــايکوبې وه بدمســـتي وه
دغـــه نـــورې معشـــوقې، نـــورې بيبيـــانې
ورتـــه ټـــولې د پېښـــو خـــاورې وې خـــوارانې
يـــو وېښـــته ددې او دا ټولـــه دنيـــا
بـــدلوه کلـــه ددا ســـې عشـــق بادشـــا
يـــوه ورځ يـــې پـــه شـــېبو د بدمســـتۍ کـــې
د خونـــدونو او رنګونـــو پـــه ځـــولۍ کـــې
ســـرې د نـــاز شـــونډې راپرانيســـتې ادا تـــه
څـــو خبـــرې وې چـــې ويـــې کـــړې بادشـــاه تـــه
وې پلانـــی حـــاکم دې ډېـــر درتـــه خـــاين دی
تـــه پـــوهېږې نـــه خـــو مـــا تـــه مبـــين دی

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خبمه د مستی ټوله شوه سهار شو
د مظلوم حاکم تیارې خونې ته لار شو
پس له څو ورځو پوښتنو احوالونو
پس له ډېرو تحقیقونو ، تپوسونو
شوه معلومه چې تقصیر د حاکم نه دی
تش تومت د معشوقې د ترخه زړه دی
پس له هغې بادشاه ډېر ورنه خفه شو
سلطان لاړو درباریانو ته جرګه شو
وې که څه هم ډېر پر دې ښکلې مین یم
خو والله چې پر هغې پېښې غمجن یم
زه وېرېږمه که بیا هم داسې وشي
خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
درباریانو ورته وویل سلطانه
نوریې مه منه خبره عالیشانه
بادشاه ووې ناممکنه ده ملګرو
چې ځان منع کړم د هغې له خبرو

❋❋❋

یوه شپه بادشاه دربار نه رابهر شو
معشوقې سره ملګری په چکر شو
پر بېړۍ سواره روان وو په دریاب کې
معشوقه یې کړه ګوزاره په تالاب کې
معشوقه لاړه خو اور یې د عشق بل کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېـــدلی د بادشـــاه پــر تــش ګوګــل کــړ
بیـــا بادشـــاه شــېبې پــر اوښــکو لنــدولې
اوښــکې څــه چې یــې ســرې وینــې بهــولې
بادشـــاه هســـې خـــوا روزار او تورکمند شـــو
چې ګــوزار د عشـق او مینـې لـه سمند شـو
درباریـــــانو ورتــــه ووې ای امیــــره !
ای زمـــوږ د ســـرو ســـیوریه ای زهیـــره !
اوس چې مرې ورپسې ولـې دې غرقـاب کـړه
خپلـه مینـه دې لاهــو پــه دې دریــاب کــړه
بادشـــــاه ووې ورتــــه ای عالیجنابــــه
زه خـراب ښــه یـم نـه ملـک خانـه خرابـه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترګو ولید
قبر،
زما د سفر نوې ببړۍ
د وچې ځمکې سمندر کې غړوې د مسافرو مسافرې شپېلۍ
او قبر کښونکي
سترې سترې رانه پښو ځنې څپلۍ وباسي.

***

بربنډې پښې، سپينې جامې پر غاړه
زه مې د خپلې جنازې پر سر ولاړ يم
د ملا غړ ته مې غوږ نيولی
چې بلوي مې پر ګناه د ثوابونو څراغ
زه ورته سرې سترګې ژړېږم
وايم دروغ دي
ملا مه يې وايه!

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کور او کلي نه مې ساندې خېږي
ادې د زوی چیغې وهي
بچیان دادا بېرته له خدایه غواړي
د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی
او دلته زما په جنازه کې
یو شاعر
خپلې مېرمنې سره ناخې او سندرې بولي.

۵/۱۱/۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزګر

ځنګه سرې ږلۍ په سر واخیستم؟
زما دلاس د خولو فصل نه یوشین بوټی راپاتې نه دی
چېرته یو ژېړ وږی هم نه شته چې یې پاس پر پټکي کېږدم
له ګودر ځنې په بربنډو کې موسکی تېرشم
په مخه لاړ شم، شا ته وګورم
پر ښکلي اشنا بیا د یوې بلې وعدې زېری وکړم
ږلیو څه ونه کړل؟
بزګر لګیا دی تر خپلې
لور سره خبرې کوي
بزګر ژړېږي
او وریو ورته غوږ نیولی.

۲/۱/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګړیواله

بنګړیواله توری بیا پر کلي راغله
بنګړیواله شرنګ پر ولو ،
د ښایسته رنګونو څانګه
بنګړیواله زموږ د کلي
د زلمیو د ((طالعو)) د نازکې غوټۍ وږم
بنګړیواله زموږ د کلي
د پېغلوټو د اختر د شپېو زېرۍ
❋❋❋
بنګړیواله توری راغله
رنګه بنګه ساه نیولې
په پستو پستو زګېروو یې
د هر کانې تپوس وکړ
خو زموږ د کلي لارو
د پردیسې بنګړیوالې
تش د خولې سلام وانه خیست
وې یې: هو ! رښتیا زړه شوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو سترګو رب وهلو
خدايزده چېرته
بيا پرکومو نابلدو کوڅو سرکړم؟

❋❋❋

بنګړيواله تورې تم شوه
حک حيرانه پښېمانه
بنګړيوالې په لستوڼي
دښو دوړې جارو کړې
هر دېوال يې ددې کلي
له خوارېه نظره تېر کړ
وې يې: نه، کلی همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حيرانه يم چې څنګه
نن مې پل په کې پردی شو؟

❋❋❋

بنګړيواله رنګېدله، بوګنېدله
چې له لرې زمونږ دکلي
پخوانۍ ښارو ښکاره شوه
يو اشنا سلام يې وکړ
اودانه يې دانګورو
د بوډۍ په خوله کې ورکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې يې: ځه نو بنګړيوالې
ځه ورځه پر مخ دې ښه شه
اوس نو هغه کلی نه دی
او د ښکلو مړوندونه
د پر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـچ

...خویو تریخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپینه
نه یې رنګ شته
نه یې خوند شته
نه یې پاتې شته نه مړینه.

❋ ❋ ❋

عجیبه ډالۍ یې راوړه
پرښتو ، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مینه
سین د زوو دی ترې څاڅي
وریتوي د زړونو وینې

❋ ❋ ❋

اوس پوهېږې؟ څه یې وکړل؟
ها لوبګرو د باغونو ؟
یوه وښوده په ګوته
بل یې دل کړه پر غاښونو.

❋ ❋ ❋

اوس یې غچ له موږه اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ړدي مو ژرندې پر سرونو
ورشه غوڅه دې کړه ونه
راشه وادې خله غنمينه
نه يې رنګ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه
قتلوي سرتوره مينه
وريتوي د زړونو مينه
...خويوتريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه (!)

۱۲/۲/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ

دغره په لوړه څوکه ګورئ
چې د ستورو د هیلیو تر ښکو لاندې
زما د مینې ښاپېرۍ ناسته ده
چیغې وهي
تندې اخیستې پرې باران نه ووري
په تور وربل یې
د چندڼو پاڼو اور واخیست
غزل و سوځېد.

❋❋❋

څو مره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه د زړه له نازولې کوره راغله
زما په لېمو کې راپرېوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه لګيا يم لوړې څوکې ته
په لپو کې او به خېژوم
څوکې ته ورسم نږدې شم
بيا د ځمکې تل ته ولوېږم
او به او به شم
ښاپېرۍ تنده وژني
او زه اوبو وړی يم !.

۱۲/۲/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني بلبلې

سیلاني بلبلې لاړې
نور د باغ د خوب په سین کې
د بلبلو سرود نه شته
د شنو چیغو تصویر تت دی
نور د باغ د سرو ګلونو
د بلبلو د سرو شونډو
نازولې مینه مړه ده
نور د پاڼو پر کمڅیو
سهارونه د سپرلیو
چېرته پرخې پرخې نه شول
((سر له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
لویه خدایه، سیلانې بلبلې والوتې له باغه))
سیلاني بلبلې لاړې
نور پر اس د تنګیالیو
د پګړیو د شملو
د لوړو لوړو
اسماني غرو پته نه شته
نور د برېتو پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تاوه
د پښتون
اسرافيلي شپېلۍ کښه ده
نور هغه ډګر مات شوی
او پرغاړه د پرديو
هغه مستې
سپينې تورې لښتې نه شوې
((رابيا)) بله ناره وکړه:
((سره له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
رابيا ګلې پونده ورته کړه سپره شوه)).

۳۱/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

روږده

زړه شړلی یم لـه کـوره اور مـې بـل دی پـه کالـه کـې
لږ مې پرد ېږده چې ويده شم ستا د زلفو په ځنګله کې
سترګې ستا سترګو کې لامبي ملامت رابانديې مه کړه
تنـده کلـه ماتـه شـوې د کبـانو پـه ويالـه کـې؟
ما د مات زړه له هرشرنګه د شنو چيغو مالت جوړ کړ
نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خولـه کـې
د سـينې پربـاغ دې تلـم ستاد سـينې قـراول تـم کـړم
اوس نوپرې چې مې زندۍ کړې ستا دغـاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله راکړه تاپـه خپلو لاسو غـل کـړم
نن ستری وې سبا درمند روږده د اسې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنده

د فردوس د عیش کوربه دی
غرقوي دنیا د ترکو
خو لا تشې مړی غواړي
د سوالګر ساړه نغري نه.

❋❋❋

د سوما جامونه لاس کې
زموږ دوینو لامبوزن شول
نه سړېږي، نه ماتېږي
د مړو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د دوه ویشت کلن ځوان وراره شفیق الله متین شهادت

ویرنه

خلکو ګورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پرېوت
د فلک خونړي لاس مې لکه تبر پر سر پرېوت
هر يو کاڼی مو قاتل شو راته بېل بېل پر در پرېوت
د سرو وينو په کاله کې بيا د وينو ګودر پرېوت
څه درانه چنار ته ناست هم د مرګي پر خنجر پرېوت
يو روڼ لمر مې د کاله و، سهر وخوت سهر پرېوت
مرګه څومره ګناهکار يې ورانوې د عزت کلي
له بې پتو ځنې تښتې رنګوې د عفت کلي
❋❋❋
خدايه څنګه به شم صبر څنګه اور مې کړم په زړه کې
زېړ پېدلی يم لويېږم دا دوير په زنګانه کې
چېرته اور چېرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما د کور کوربه دی، مرګ مې ناست په دالانه کې
نه په غېږ کې د نيا لوی شوم نه په غېږه د نيکه کې
پرون پرې د پلار مری شوه نن ساه قتله په وراره کې
څه د غم په ورځ پيدا يم څه د غم په ورځ به مرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویـه خدایـه لویـه خدایـه ! دا څـه یمـه دا څـه یمـه.

❋❋❋

ټول کهول مې جارجارو وای خو ((شفیق)) راته په کور وای
دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پر درګاه خور وای
تـل د قـام د پګـړې ګـل وای د ټبـر د پـت انځـور وای
غـم یې تـل زما پرسر وای دا دژوند پـر نیلي سـور وای
دده درد وای زما مرګ وای دده کور وای زما ګـور وای
زما خونــه وای خرابــه خــو ودان نغــری د ورور وای
تو لعنت زما پـه غـم شـه زه یې زوړ کـړم دی زوړ نـه شو
کال په کال رانه کښت رېبي خو وړ ستر ګی دی موړ نـه شو

❋❋❋

لا یې سیوري ته ناست نه وم ځوانیمرګ شو بهـار وسـو
سم چې ګـل جوړ شو شلمې تـه، شمله وسوه ګلزار وسو
چې راخوت د سهار ستوری، ستوری وسو سهـار وسـو
هغه رنګه ځواني وسوه هغه دنګ دنګ سپېدار وسو
ځاربـدې چې ورنـه ښـکلې هـا د ښـکلیو سـردار وسـو
ګلالـی لالـی مـې وسـو، وطـن وسـو ځـېد ښـار وسـو
پر هر سرباندې اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفیقه))
پـر مزار بانـدې دې سوځي لـه (یمینـه) تـر ((عقیقـه)).

❋❋❋

وروره تـه خو د ګـور نه وې ستا ځواني د ګـل ځـواني وه
ستا ښایست د ګـل ښایست و، ستا ثاني د ګـل ثـاني وه
ســتا د خــولې د تکبیر چیغــه د دې کلــي ودانــي وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــه د ســرو يــاقوتو كــان وې خــو وطــن كــې ارزانــي وه
ورور د ورور پــه لاســو وژنــي دلتــه دا مســلماني وه
دلتــه دا ســې نــاداني وه، دلتــه دا ســې نــاداني وه
مګرتــه يــوازې نــه يــې دلتــه دنــګ غرونــه قتلېــږي
دلتــه ســيند پرچــړو وژنــي دلتــه ټــول وطــن نړېــږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲
كابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې لور داسې لوونه

ورېځې بیا لامبي پر اورووري پر ګلو
دا زلمی سپرلی خو نه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر راپرېوت
سوځوي مې ښکلې کلی د سنځلو
بیا د ګلو د حیا پرناموس جنګ دی
ځانګې سترې شوې د ځان پر قتلولو
د باغ سپین مرونډ رېبلی دی اغزیو
پرې یې نه ښود چېرته جوړ ګرېوان د ګلو
د سیندونو مست اوښان وسول له تندې
د هیلیو پېغلې بیا لاړې له کلو
د سپوږمۍ پر وربل مري غونچې د ستورو
لمرد ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
موج د وینو ګلان و کول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ د ګلاب او د سنبلو
بیا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عیسی)) جام کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتې نه شول هغه سره شراب د ښځبلو
د پیالو پر شرنګار یو ویده ویښ نه شو
نه ساقي شته نه کنډول د کړنګولو
یوې شمعې د شپو د ډېو پرتندي ونه ویشت
یو پتنګ نه شته لمبو کې دلامبلو
دا ویدې سترګې د بڼ پرې رڼې نه شوې
چیغې پرېوتې رانجو کې د بلبلو
فلک اور پسې اخیستی سترې نه شو
ددې مستو چټو ستورو په رېبلو
نازولې غوټۍ نه شوې په کې بلې
تور لوګي دي چې ټیکري شول د وربلو
د ماتم ډمو بنګړي د ښکلومات کړل
غوځوي ورنه نکریزې له منګولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لوپټه نه ده د ګنډلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوښکو
قتل شوي موسمونه د خندلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه یو شین ډډ د چنار شته نه د ولو

مني بیا ورته له سره سیخان سره کړل
دا لاله دي له ازله د داغلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خوارو پر قسمت به باران نه وي
چې لمبې وورې په کور د جل وهلو
يو پرې شوی رګ مو ښخ لکه تاک نه شو
يو سر نه شته په دې ښار کې د ښندلو
نه د عقل پر اس سور نه ليوني شته
نه شته ژبه د زنځير نه دويلو
څه ايرې د بې قدری وربانديې شنې شوې
دا درنې شناختې خو نه دي دکتلو
ددې کلي ښاريان مړه له سره وژني
غشي ولي بيا پر زړونو د بسملو
نه يومټ د تيارو جنګ ته چېرته پاتې
نه يولاس د خپل ګرېوان د څېرولو
د لمبو ترخېمو يو ((ابراهيم)) نه شته
پيدا نه شو يو ((منصور)) د دارختلو
بيالوېدلی دی((رستم)) د((شغاد)) څاه
کې
لاره نه شته دې ګرنګ نه دوتلو
نه يې ګرد په تورو دښتو کې د اس شته
نه نارې د شهسوارو د دانګلو

بيا يو شين زمری دې غرونو کې لوی نه شو
يوه تشه جنده نه شته پر مورچلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شنو چيغو له کاروان سره سفر دی
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله تورو خاورو پورته کړه
((خوشاله)) !
لا خو غچ د ((هجري)) پاتې پر
((مغلو)).

۹/۵/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه جام، نه څادر

څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب سټړی کاروان دی؟
باد راوړې پانې رېږدي.
❋❋❋
((قاف)) لمبو پرسر اخيستی
ښاپېرۍ شوې مساپرې
خدای خبر دی چې به دمه
بيا پرکومو غرونو کېږدي؟
❋❋❋
څنګه رنګې ميکدې دي
څنګه ښکلې شونډې سوځي
جانه بيا به دې ساقي شم
((که مې غم د ډوډۍ پرېږدي)).
❋❋❋
نه ترانګې د کېږدۍ شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه څپلۍ، نه څادرونه
لوټوي د جام ناموس مې
پر شهیدې پګړۍ پښې ږدي.

❋❋❋

څو تور سرې
څو سپین سرې
((یو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غریب سترۍ کاروان دی؟
باد راوړې پانې ریږدي.

۹/۷/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری (۲)

ماخوټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ماخو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
❋❋❋
- کله چې باد
زما د کور پر رژېدلو او ختېنو بامو
د خپل ناپایه منزلونو سفرونه وهي
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سیوري
د ټوخي غږ اورم.
- کله چې
ما د شوګیرو د تورو غرونو ترشا
د خوب کوچۍ
زما د سترګو په رنې کېږدۍ راپېښنه وکړي
زه د کوچیو د کاروان
د هغه مست

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددې سترې اوښې
دغاړې له زنګونو څنې
د خپل ورک شوي سيوري
سترى غزل اورم.
- کله چې
د کوچى پېغلې د رنګين وربل ماښام
او دکمڅيو د غځېدلو غرونو شپو ته ګورم
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سيوري
د پرهرجنو وينو
د شنو غوټيو شين سلام اورم.
- کله چې
تر سترېو سترېو منزلونو وروسته
د هغو دنګو غرو تر غاړو
د وړو وړو وريو
د خندا تمځايونه ګورم
زه مې خپل سيورى وينم
چې ورته لپو کې اوبه ورکوي
او له شنو سترګو يې ستړياوې مينځي
ما خوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې.

***

اى د بې ننبو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبې کوره شنو بادونو په ښېر
زموږ د کوچیو
لالهاند کاروانه !
- ای ددې دنګو دنګو غرونو
او د لویو دښتو
په سپینو سپینو او سپېڅلو پیو
را لویه شوې کوچۍ !
- ای ددې غرونو د ښېرېیو
او چندرو دباغونو
پر لندو لښتو ویده کوچیه !
ـ او ای د غرونو د شپونکیو
د شپېلیو په وزرونو کې
راتاوې کېږدۍ !
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه مې یوازې د غم غر
او د خنداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بې کسو اوږو نه شم وړلای
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ
ایکې یوازې
همدا سیوری لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری مې ببرته راکړئ !

***

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

۲۶/۸/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته لیک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
او د ورځو اوښې بیا وزېږي، بیا قتلې شي
خو زه ژوندی یمه د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست یم
ویې څښنم، ویې خورم،
ګړۍ، ګړۍ ویده پاتې شم، بیا پاڅېږم
پورته شم، بیا یې وڅښنم، بیا یې وخورم، بیا ویده شم
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

❋❋❋

زما د ځانګې یخ وهلي ګلان لاړل
چې د ښکلي مشرق زلفو نه
په څڼو کې د لمر ښکلي ګلونه کېږدي
او زه یوازې د پنجرې په څنګ کې ناست یم
له خپل ځانه سره ((ګاتې)) کوم
کله نا ځکو ته لمنې اوبم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله انګړ کې له خپل سیوري سره پاڅم په ((موسییو)) سر شم
خو د ((موسییو)) چم مې هم نه دی زده
کله د خدای له وېرې پاڅم
ستا لمن مخې ته واچوم پرې لمونځ وکوم
ستړی ستومان شم پر لمونځونو
خو لمانځه نه وروسته
خولې ته دعا نه راځي
خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري
او زه د سوال او د سوالګر له نامه کرکه لرم.
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

***

زما د کور ښاپېرۍ تللې د مالت د کوه قاف په سفر
نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو ګلان نه وریږي
هره شپه
د سرو ګلونو د غوټیو د عطرونو پر ځای
د ورور د چرسو او د شنو بنګو دودونه څښمه
څوک د ډوډۍ پر سر لګیا دی
نامینځلی لاس ګولۍ تاووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل د یو بل د خولې مړۍ شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لاړو ډک کړ
نور د دې کور د عادتونو په ښیښه کې خپل مخ نه شم لیدی
ښاپېرۍ بېرته راشه !
ګلونو راشئ !
زما تشه څانګه بیا ډکه کړئ !

۳/۱۰/۱۳۸۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مګر وران نه شو دا غر
اسمان يې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
حاجت څه د بېړۍ شته دا مې کلی دا مې کور
خبر دې چېرته نوحه په توپان نه شو دا غر
هر کانی يې رهبر دی هره پرخه يې قيام
بې توري بې شملې نه شو حيران نه شو دا غر
وربېږي دې اورونه پرې دا غاړه دا يې سر
سوزېږي خوله هوډه پښېمان نه شو دا غر
قربان يې شم له ځده چې يې هېڅ نه کړو بدل
هماسې چې افغان وبل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
هومره لوی شو لکه غر
هغه ړوند سترګې پیدا کړې
هغه ګونګ شو ژبور
په بې پوندو پښو ګرځي
دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لویه ځمکه یې پیدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که څانګې
ورته ټولو ایښی سر
هر څه پرمخې پراته دي یادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې دروغ دي نعمتونه د سبحان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

څوک یې جوړ کړ له کودړې
څوک یې پاڅوه له اوره
څه خوږې، تروې او به دي
ځې بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه یې سمسوره
لکه غرونه ببړی ګانې
په دا شنه دریاب کې ګوره
څوک پیدا کړي څوک فنا کړي
څوک تر کوره څوک تر ګوره
یا خو وباسي له سینده مرغلرې او مرجان
تاته چا وې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟

❋❋❋

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پېري دی که انسان دی
نه یې زور نه یې همت شته
بې لوګیو سرې لمبې دي
نه ارام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
دا سې غم دا سې هیبت شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

له اسمان او ځمکې وو ځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کړل دې اوس يې ربېه دا ده ورځ د امتحان
تاته چاوې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟*

* دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند

پېرۍ یې تېرې شوې هوښیار نه شو
چا وې د کلي سیند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۲/۱/۱۳۷۳
کابل- ماهیپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرونده

ځمکه هېڅکله د سینې د سر شین شوی نازولی زړی نه هېروي
زړی هم مور غواړي.

❋❋❋

باد د دې غره له تالا شوي کلي راغی
زموږ د ښکلې کروندې په سپینو تیو کې یې پې، وچې کړې
زړي له لوږې مړه شول
او زه تنها پاتې شوم
د کروندې پر وچو تیو د ماشومو شهیدانو سرې جنډې شنې شوې
کرونده بوره شوله
کرونده زړه پر شا پرته ده
د اسمان د مور پر سپینو نازولو بچو ناړې شیندي
کرونده باد نه دا د څیرې لمن پور غواړي.

❋❋❋

کرونده ژاړي راته چیغې وهي:
زویه ! فقیره او ناکامه شومه
سبا به سره اورونه مړه وي
او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوږې به مري
لاړ شه ! د بلې کروندې د سینې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ها بزګره او نهره پېغله راشي راته وخاندي
او وواېي چې اى مورې !
دادى نن بيا مره شوم
وچه ډوډۍ مې بيا له لاړو سره تېره کړله.

***

تنور لګيا دى رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
پیدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
همېشه به دی د مور پر اوږو بار و
یوه ورځ یې ابۍ ویوسته له کوره
څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
کچل لاړه له خپل ښار ځنې بهر شو
تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
خوار او ستړی یوې ونې ته دمه شو
چې له لرې یو ټولی ورته ښکاره شو
یو هجوم و چې پرې راغی د مچانو
سره جګړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
له غروره هسې مست لکه زمری شو
بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندې
چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
((شل مې مړه، سل مې زخمي، سل مې ازاد کړل
دښمنان مې په یوه ګوزار برباد کړل))
په دې وخت کې یو لښکر چې د سلطان و
پر همدې لاره په کوم مقصد روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
او ترپاسه یې یو لیک په رپېده دی
لیک یې ولوسته لښکر ورته حیران دی
وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
لښکر وخوځېد په منډو خپل سلطان ته
وې یې راشه شاها ! ګوره پهلوان ته
سل ازاد ، سل یې زخمي ، سل یې وژلي
اتلان نه شته تر ده چې موږ لیدلي
ددې شاه چې له بل شاه سره جګړه وه
د بري او ماتې وېره ور سره وه
په لیدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
ته به وا چې د بري یې شین نهال شو
حسن راغی د دربار د غاړې ګل شو
د عیشونو تود باران وربان دې تل شو
بله ورځ هغه د جنګ چغه خپره شوه
اول ټولو نه حسن باندې ناره شوه
د جګړې کالي یې واغوستل کچل ته
اوس یې بیایې د مېړانې تود مورچل ته
وې یې زین کړه هغه اس چې دې خوښېږي
مېړنې پر مېړنو اسو سپرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جګړو پر مېړنو اسو يې څه زده؟
کچل هغه اس را خلاص کړ له رسۍ نه
چې بېزار وله ازله زنده ګۍ نه
هغه اس چې نه مردار و، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و
ټولو ووې په رښتيا چې قهرمان دی
پر همدې اس د جګړې پر لور روان دی
کچل ووې اوس مې وترئ په پړي
چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړي
د کچل خو دا کارونه و له ډاره
چې ګوزار يې نه کړي اس په سمه لاره
خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
کچل لاړه د جګړې په لور وان شو
سر لښکری ګډ د رزم په ميدان شو
چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
هلته جوړ شو له کچل څنې کربوړی
دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
ونه ووته له خاورو نه تر زېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس سپور، ونه په لاسو کې کچل
ښکاربده هغو دښمنو ته اجل
دښمنانو چې یې نوم و اوربدلی
خو پر سترګو یې هرګز نه و لیدلی
وې ترلی پر اس سپور پر مور روان دی
ونه باسي په لاسونو دا څه ځوان دی
موره نه یو پر رښتیا د ده د زور
داسې بربښي لکه تندر، لکه اور
دښمنانو د جګړې له لوري شا کړه
فتحه داسې رب پر برخه د پادشاه کړه
پادشاه وویلې کچل ته پهلوانه
مبارک شه لور مې در کړه درته ځوانه
بیا کچل سره له ناوې راغی کور ته
شهزادګۍ یې کړه نوکره خپلې مور ته
اوس مېړه د مېړنیو حسن خان دی
هم باتور دی، هم اتل دی، هم ښه ځوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله پویان ته!

یو رنګ- یو باد

زه د دردونو رسېدلی فصل
زه مې د ځوانو ارمانونو شهید
زه مې د پېغلو سهرونو قاتل
زه مې د ستړیو منزلونو شهید.

❋❋❋

زه له خپل ځانه ستړی شوی سیوری
زه له خپل ځانه ستړی شوی شاعر
زه هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه له سترګو غورځېدلی شاعر.

❋❋❋

زه رالوېدلی د موسکا له غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمه زه
زړه کې هنداره د سبا قتله ده
لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

❋❋❋

زه ددې تورو شپو کېږدۍ ته ناست یم
مانه د ورځو تاج محل هېر دی
زه د تیارو د ډمو رنګ وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

❋❋❋

زه د ابلیس ناوې په ښکار ورڅ یم
زه د بدرنګې ګناه اور کې سوځم
زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې
زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

❋❋❋

زه ددې وربهځو سمندر کې لاهو
او ته ساحل راته د لمر ښیې
زه د لولیو شپو په غېږ کې ستړی
ته راته غېږه د سهر ښیې.

❋❋❋

ما د زړو بګوو چیغې وژني
رانه پېښې څه د بلبلو غواړې.
زه د بلا ژامو کې شپې تېروم
ته راته عزم د خندلو غواړې.

❋❋❋

زما یې چیغې په زنځیر تړلي
لکه فرهاد راته تېشې راکوې
زما یې شونډې په توبو ګنډلي
ته ګنا هکار راته نشې راکوې.

❋❋❋

ګوره زه مړیم ته آیت د سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه راځه اشنا یه هېر مې که
رنګ مې وانخلې له دې سوې دردمند
باد یم راوړی په باد تېر مې که.

۲۸/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل(۲)

غر څومره ښکلی دی؟
د تیږو دارام سین
د موسکا
ویښو څپو کې ویده،
غر
ددې شګو په ټوکریو کې
د لمر د سرو انګورو
د باران هادي.

❋❋❋

غر څومره ښکلی دی!
د لارې د کاروان د تږیو اوښو
هر قدم کې
د شنو پرخو ګړی
غرمو د مینو د کیسو
سمسوره ژبه
او د ښکلو ښاپېریو
د کمڅو د سرو ګلونو
د باغچو مالې.
غر
د ښارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کوڅو
او د بامونو
له تورتمو زندانونو نه د وتو
شنو یادونو
د سفر او ازادیو ډگر.
غر
د هوسیو او بازانو
ددې سترېو سترېو منډو
او خویونو
دغه ښکلی
زړه راکښونکی انځور.
غر څومره ښکلی دی اشنا
دا څومره ښکلی دی غر !

۲۷/۵/۱۳۷۳
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او خنجر

یو روڼ د سبا باد یم تکل شته خو وزر نه شته
دا څنګه پسرلی دی؟ سهر شته مازیګر نه شته
ای شپې! ته دې له ستورو نه دا وریې پلو ډک کړه
زمونږ د ورځو برخه کې خو څاڅکی د لمر نه شته
جنډې نه شوې د برو کې هغه شنې د چلم وربځې
وطن مې د شملو دی، خو یوه هم پر سر نه شته
یو ګل چېرته کمڅو کې لکه ستوري زرغون نه شو
منګولې پر نکریزو او منګې پر ګودر نه شته
راشنه نه شوه پر ژبه د چا بیا میوندي کړیکه
شپېلۍ پر کړو بربتو، یو غمې پر خنجر نه شته
ننګیاله چې دې خوا کې نه ((خزان)) شته نه ((ټکور شته))
والله چې په دې ښار کې غزل نه شته، هنر نه شته.

۱۳/۷/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کجاوې !

څوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې درومي؟
نه پوهېږم !
چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې
د جامو غر په اوږو مات کړم
د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او سترې شمه
دی شي نږدې
سپینې جامې راځنې وتښتوي.
او د غنمو پر وربښمینې پولې وخېږي او چیغې کړي چې:
ای لامبوزنه،
ای د سین سپینو کبانو ،
ای د باغ مرغیو !
ما درته سرې، تورې جامې راوړې
راشۍ دا سپینې او خیرنې جامې وغورځوئ !
څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغیو
او کبانو جامې نوې شي
سین تور شي
ونې تورې
کلی سور
او کلی تور غوندې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا کجاوه پر اوږو بار کړي
خدای زده چېرته به ځي.

***

کله چې پاځم
هغه وينم چې روان دی
او د دښتو پر نويو لارو منډې وهي
او کجاوه يې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بيا د کوچيو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتی موتی پر وريو او وښانو وېشي
کجاوه بيا تشه شي
بيا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته وخوځېږي
شپه شي، تياره شي
نورو وربځو سره يوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوڅڅېږي
بيا د غنمو پر وربښمينو زلفو وخېږي
او چيغې کړي چې:
جامې مو سرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامې مو توري،
او خويونه مو ژېړ !
داسې يو زېړی راته وکړي
او روان شي
خدای زده چېرته به ځي؟

۱۸/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپتیا

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
او له ماښامه تر سبا
د خپلې ښکلې تنهايي له تورو زلفو سره مينه کوم
ما يې د زړه پر دښتې کور کړلی
ما د چوپتيا له سپينو تيونه
د ژوند د چينې غړپ کړی دی.

***

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
خو به مې خيال
لکه يتيمې مرغلرې
د غزل له ياقوتي شونډو راونه څڅېږي
نور به د سترګو له هنداړو نه د خيال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خيال واکې چوپتيا ته ښېږم.

۲۴/۶/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
یوه منثوره ویرنه:

زه هم د رځم !

مور چې ستړګې غړولې
او مور چې دادی ستړګې غړوو
د مینې کیسه مو نه ده زده
مور مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زمور برخلیک دی
وینه او مړینه زمور تاریخ دی.

❋❋❋

مور لا مینه نه ده لیدلې
مینه هغه کوچی باد دی چې پر غولې مو هېڅکله شین نه شو
مور مینه نه پېژنو
زمور نوم یې له وینې او مړینې سره تړلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا ،
د((حسين)) او ((يزيد)) کيسه دې زده ده؟
پېړۍ پېړۍ کېږي چې
د ((يزيد)) په لاس کې توره شنه ده
يوه توره توره
يوه سره توره
هغه توره چې ((حسين)) پرې هره ورځ وژني
او د ((حسين)) پر مرۍ يې راکاږي
مګر تا د ((حسين)) مړينه ليدلې ده؟
مګر دا ((يزيد)) نه دی چې هره ورځ مري؟
((مګر دا ((حسين)) نه دی چې هره ورځ زېږي؟))
هو ،
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
ـ خو څرنګه برخليک؟
د ((حسين)) برخليک؟
خو څرنګه تاريخ؟
د ((حسين)) تاريخ !
رښتيا ،
زموږ نوم يې د ((حسين)) له نامه سره هم تړلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

ای تاته وایم !
مورِ دې په یاد یو؟
زمورِ جونګړې دې په زړه دي؟
او کله دې زمورِ پر جونګړو
هغه بې ییبرې لوګي نه دي هېر؟
هلته چې خاوره یې یوازې یوه لویشت ده
نیم یې زندان او نیمه یې هدیره
هغه زمورِ کلی دی
او هلته زمورِ جونګړې شنې دي
هلته چې د نغریو پر سرونو لوګي له لوږې مري
او اوبه له تندې جل وهي
هلته زمورِ کلی دی
زه او ته هلته پیدا یو
زمورِ د کلي لاره پر ګلونو نه
پر اغزیو ده
پر دغو لارو زمورِ ییلې او تناکې پښې
پر لوټو
پر کاڼو لګي
زمورِ لارې قاتلې دي
زمورِ لاروي قاتلان دي
دغه سترې او قاتلې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ستړيو کاروانونو ته
اوبه نه
ويني ورکوي
زموږ د ستړيو منزلونو ويني
زموږ د ستړيو ارمانونو ويني
هوکې !
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا ،
کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟
ګوره ! سيندونه هم مري
او زموږ نوم يې
د سيندونو له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

ای ! کله چې تېپې پرښتې
لکه د وينو څاڅکي
دانه دانه له اسمانه څاځي
تا د اسمان د زړه چاودون شېبه
ای ! کله چې ورېځې
د سپوږمۍ د سپين کميس تڼۍ پرانيزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ستورو په سترګو کې
د وينو چغارې ليدلې دي؟
او کله چې ږلۍ
د غوټيو موسکۍ شونډې
په غاښونو ځيري
ته د ونو او ګلبوټو د ويرجن غزل کاڼو
پر زړه ويشتلې يې؟
هو کې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته يې چېرې هديرو ته ناست يې؟
دا تيارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
ځو مري هو مره زېږي.

***

موږ چې را زېږېدلي يو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي يو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ژوند شعر دی
یو تریخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
یو تریخ ژوند
خو تا کله د غزل مړینه لیدلې ده؟
او کله د شعر مړینې ته ناست یې؟
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
رښتیا،
زموږ نوم یې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

***

پوهېږې؟
زه او ته دواړه له یوې ونې یو
ته لاړې
خو باور لرم چې زه هم درځم
ځو دا شلېدلې ریښه یوه شي
باور لرم!
باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور ته مثنوي

مــورې دا غــر د غمــو چېرتــه يوســم؟
دا هـــديرې پـــر اوږو چېرتـــه يوســـم
راتـه ميـراث يـو سـور ګرېـوان خـو نـه دی
دا يــو يعقــوب او يــو کنعــان خــو نــه دی
هـره لوېشـت ثـاه ده هـره ثـاه کـې يوسـف
د هــر کــاروان د پښــو درزا کــې يوســف.

❋❋❋

مــورې پــه وينــو کــې خــوټېږي چــړې
لکــه بــاران پــر مــوږ ورېــږي چــړې
دا پــر يــوه ((حســين)) ژړا خــو نــه ده
دا يــو ثــو ورځــې کــربلا خــو نــه ده
راغــی پــه ســر راتــه بادشــاه شــو يزيــد
زمـــوږ د کلـــي شهنشـــاه شـــو يزيـــد.

❋❋❋

مـورې پـه زړه کـې يـو پرهـر خـو نـه دی
مــورې تنهــا قتــل د لمــر خــو نــه دی
دلتــه هــر ســتوری او ســپوږمۍ قتلــه ده
دلتـــه هـــر ګـــل، هـــره غـــوټۍ قتلـــه ده
مــورې لــوګی شــو او ســوزېږي وطــن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مــورې پــه ســرو تــورو قتلېــږي وطــن.

❋❋❋

مــورې يــو ويــر او يــو ناكــام خــو نــه دی
دا يــو خوشــال او يــو بهــرام خــو نــه دی
دلتــه يــوازې مســيحا خــو نــه دی
دلتــه يــوازې يهــودا خــو نــه دی
دلتــه هــر كــانى او انســان شــو قابيــل
هــر يــو لســتونى هــر گرېــوان شــو قابيــل.

❋❋❋

مــورې يــو غــر دلتــه ابــاد خــو نــه دی
هغــه پــامير، هغــه شمشــاد خــو نــه دی
دلتــه كبــان دلتــه ســيندونه ســوځي
دلتــه لــه تنــدې بارانونــه ســوځي
د بــاغ نــاموس راتــه اغزيــو لــوټ كــړ
پــت د كېږديــو مــې پرديــو لــوټ كــړ.

❋❋❋

مــورې شــملې شــته خــو ســرونه نــه شــته
د بــرې مــو شــته پــه كــې كتهونــه نــه شــته
بادونــه راغلــل چلمونــه مــات شــول
هغــه د كلــي چنارونــه مــات شــول
مــورې زخمــي دی مــورې وران دی گــودر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یــو جــل وهلـــی بیابـــان دی ګـــودر.

❋❋❋

مــورې یــو غــم او زړه چــاودون خــو نــه دی
مــورې د وینــو یــو جیحــون خــو نــه دی
دلتــه هــر کــانې کــې جیحــون دی مــورې
دلتــه پــه خپــل کــور کــې بېلتــون دی مــورې
مــورې یــو تنــدر دې پــر کــور ولګېــد
ســـتا پـــر ســـپېڅلې لمـــن اور ولګېـــد.

❋❋❋

مـــورې زړګـــی دې را چـــې ویـــې ژاړم
دا مـــات منګـــی دې را چـــې ویـــې ژاړم
زه دې د مـــړې ونـــې بلبـــل نـــه شـــومه
ســـویو کمڅیـــو تـــه دې ګـــل نـــه شـــومه
سترګو تـه اوښـکې څـو پیـالې خـو راکـه
دعــا دې نــه غــواړم ښــېرې خــو راکــه.

۱۹/۸/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېری(۱)

زړګیه زېری زېری چې وږمه د سبا راغله
زما د تیارو کلي ته ډیوه د سبا راغله
باور مې کله نه شو چې به بیا پېښه راوکړي
دې قتلو پسرلیو کې غونچه د سبا راغله
حیران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ویده کړم؟
کانه کانه مالت ته مې نغمه د سبا راغله
کلونه پس به بیا پر جل وهلې دښتې ووري
له سپینو پرخو ډکه لوپټه د سبا راغله
نه مړ نه یې ژوندی کړم دې مغول یوازېتوب مې
ای وږیو هوجرو زېری پښتنه د سبا راغله.

۲۵/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړی غزل

ولـول زلفـې خـورې کـړه غـوړوه رابانـدې شـپې
لـه تـورو شـپو دې جـار شـم وورووه رابانـدې شـپې
ږمـنـځ دې کـړو کاکـل کـې اخـر زړه راتــه زخمـي
هر څاڅکی يې شو ستوری څڅوه رابانـدې شـپې
ما ستا د خيال يو سيوری کړ د شپو لـه سپوږمۍ پور
سپوږمۍ شـه لکـه خيـال مـې بلـوه رابانـدې شـپې
هـر خـوب مـې وږی وږی دی هـر خـوب وهلـی جـل
کېـږدۍ مـې د ليمـو شـه خـوروه رابانـدې شـپې
ستـا سـترګې پښـتنې دي زه يـو سـتړی مسـاپر
د سـترګو پـه هـوجرو کـې تېـروه رابانـدې شـپې
بس دومره چې سپرلی شم او يـو ګـل شـم د کمڅو
خـړوب مـې پـه دې شـپو کـړه بهـوه رابانـدې شـپې
ارمـان مـې د نيمګـړي غـزل هـېڅ نـه شـو پـوره
پـه لېچـو مـې سـر کېـده زنګـوه رابانـدې شـپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ(۱)

د غـره پـه ذهـن کـې خـوره شـوه شـپېلۍ
پـه سـرو ممـانو مېلمنـه شـوه شـپېلۍ
دا د کبــــړدۍ پلــــو خــــو وارووځ لــــړ
تللـې کـوچۍ وه راسـتنه شـوه شـپېلۍ
وري زلمـي شـول، اوښـې پېغلـې شـولې
لکـه څپـړې پـه غرونـو شـنه شـوه شـپېلۍ
ســـتورو جـــامې د اتـــڼ واغوســـتلې
د هســـک د دښـتو ترانـه شـوه شـپېلۍ
پښــتني غرونــو پــه کــې ســاه پــو کــړې
ځکــه درنــه او پښــتنه شـوه شـپېلۍ
راتــه یــې ښـکل کړلـې غمبـورې د خیـال
بیـا د غـزل د کـورډیـوه شـوه شـپېلۍ

۳۰/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرتشت خوب

زرتشت تروني لاندې پروت دی
د ستړیا او د خولو دا خونړی سېلاب یې باد ته ایښی
زرتشت جل وهلی
زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړیو سترګو تورو څمڅو کې
د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی
زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی.

❋❋❋

زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی
زرتشت د خوب د پرښتو د وربلونو د ماښام پر ځنګله نه مړېږي
زرتشت د ښکلو پرښتو د اننګیو په هندارو کې خوبونه ویني
زرتشت ویده دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرتشت جل وهلی
ای د ځنګلونو
او د غرونو لویه خدایه!
نه پوهېږم
هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته وناڅه هنداري !

نن مې اوښکې
دا د سترګو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې
زما د څيرې اوبو وړې ګرېوانه خړې ډولۍ کې
لکه ناوې سرې منګولې د ښو پر ځنګله ايښې
د پښتون کور ناوکۍ ده
په خوله ژاړي
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداري !

❋❋❋

نن مې کب د سرو ويرونو
د غمونو د ويرجن سيند
د تورتمو ، لېونيو او ياغي څپو د زړه پټې کېږدۍ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښکاري خندا د جال مزو کې کېوت
نن مې لوند ګرېوان وچ شوی
خو یو څاڅکی په کې شین دی
ته به وایې د لمر کور دی
ته به وا د سپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداړې !

۲۷/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درځنې لاړم کليه !

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي چم کې
دا د شنه سين په شنو اوبو کې
د کبانو بچي.
ځومره ښايسته دي دې ويالو کې
د هيليو دغه سپينې لونې
د دوی نازکې منډې
د دوی نازکې چيغې.

***

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي
د سپېدارو ترټيکريو
غرمني خوبونه
او مازيګر په شنو چينو کې
د کرۍ ورځې ستړياوو مينځل.

***

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي په چېلو کې
د انګورو ښيښې
او د ګيلاسو د وړو وړو نيالګيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګنې، ګنې شنګلې
چې سرې مرۍ یې دي
زموږه د باغو
د ښاپېریو یاقوتي غوږوالۍ.

❋❋❋

ځومره ښایسته دي
زموږ د کلي
د غوزانو هسکې، هسکې ونې
او د ښاخونو په هر رګ کې یې
د مست زړګي د وینو لپې
چې ترې غریبې پېغلې اخلي
خپلو شونډو ته
د حسن خدایي رنګونه.

❋❋❋

ځومره ښایسته دی
دې ګودر کې
زموږ د پېغلو د شینکیو منګوټیو
د چاودون
او ماتېدلو اواز.
ځومره ښایسته دی
دا زموږ د کروندګرو
د څپرو کلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثومره ښایسته ده
دا زموږ د لوګرو
دا هار د پره.
زه درنه ځم
د خدای پامان
درځنې لاړم کلیه !
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداګرو
وینې څښونکې سترګې چېرته پرېږدي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر دښتې د سینې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنیو اننګیو د لمبو د سیند څپو کې
زما د شونډو بېړۍ تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو
او ورېمه د اننګو شوم
خو دا ګل
او دا شاعر زړګی د چا نه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنګله کې
د ماښام د شېبو ستوری دی
زه د هېچا نه شومه
یوازې ایکې ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
درواغجنې !
درواغجنې !
هغه ګل، هغه شاعر زړګی مې بېرته را !.
۱۳۷۴ل
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزلبولې

ما يې په سترګو کې کېږدی وهلې
خدايه ! ګرداب کې مې بېړۍ وهلې
چې يې په شپو کې خپل غر هم شي ترې ورک
هغو کمڅو کې مې غوټۍ وهلې
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شپېو کې مې پېړۍ وهلې
دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
ما يې پر بام باندې سلګۍ وهلې
ترې غزلبولې چغې هم نه ورې
بيا يې پر تپ راته پټۍ وهلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته غزل

رژېږي پـانې پـانې تـش ګرېـوان شـولې ای سـينده !
يو ښـار وې د هنـدارو ولـې وران شـولې ای سينده !
يـوه مسـته نغمـه نـه شـوې پـه ورا کـې د کبـانو
نـه دې سـپينو هيليـو تـه جانـان شـولې ای سينده !
پـرون خـو د شـپېو د نـاوې پېغلـه ښـکلا تـه وې
خو نـن يـې لکـه زلفـې پرېشـان شـولې ای سـينده !
سپين ږيرى جالـه وان د کلي نـه شته مودې وشوې
دا اوس ولې په سترګو کې حيران شولې ای سينده !
اشـنا ګـوره چـې بيـا دې د څپـو زمـري ګـونګي دي
ارامـه غلـو وهلـی يـو کـاروان شـولې ای سـينده !
يو لور وې د شنو ولو خو اوس ښکاري چې پـه خپلـه
کېږديـو غونـدې ونـه د بيابـان شـولې ای سـينده !.

۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

د غره تر غاړې ناست یم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبرې دې جانانه ! له شپېلۍ سره کومه
ستا سترګې خو کوچۍ شولې ایلبند په ایلبند ګرځي
اوس جنګ د هغو سترګو له هوسۍ سره کومه
نازونه خو تا وکړل پر ما باندې زوال شول
د خال پر ځای دې مینه تروږمۍ سره کومه
ما خوب درځنې وړی دی خپه چې نه شې ستورو !
ګیلې یې لکه وربځې له سېلۍ سره کومه
یو غر دی او څو کاڼي یوه شنه کبله نه شته
باران شوم ژړاګانې له کبږدۍ سره کومه.

۲/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ په للمو للمو غرو اوري.

❋❋❋

شپونکیه ! ماته دې شپېلۍ مه شه
د جل موسم دې،
د جل شپې دي
او د وربځو اوښې بيا شنډې دي
راته يو څاڅکی د باران خو شه !
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وورېږي
باران ورغلی په پرديو ووري.

❋❋❋

شپېلۍ پر للمو للمو غرو اوري
شپېلۍ د سترې شپنۍ لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنه

ما دې د تن سپينې ښيښې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
ما دې يو ازې دوه غوټې د اننګو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بېسدۍ هغه شېبه دې نه کړم
تندې اخيستی يم
شراب قطره قطره خو راکړه
د مرغلينو ښيښو منځ کې
د خوږې ګناه کاله ته
اجازه خو راکړه !

۱۴/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وينو غزل

مــا دې اوربدې لارې څــارلې خــو اشــنا مــه راځــه
قــدر دې نــه شــته پســرلیه پــر دې خــوا مــه راځــه
مــوږه د شــپې د تیــو روږدي یــو ســبا څــه کــوو
وړانګــې دې تــولې کــړه ورځــه دلتــه سبا مــه راځــه
مــوږ د مرګــي غشــي پــر زړه هــر مــازیګر خــوړلي
د نظــر غشــیه پــر دې ســوې کــربلا مــه راځــه
دلتــه ســارا د دیــدن قتلــه ده، هــر کــانې قتــل
دلتــه یــو پــل د مجنــون نــه شــته دی لــیلا مــه راځــه
د ویــر پــه چــم کــې خنــدا ګانې اوربــدی کلــه شــم؟
یــو اســویلی شــه راتــه ډکــه لــه خنــدا مــه راځــه
د ذهــن وران یــو کــور مــې شــته پــه کــې د وینــو غــزل
دې بــې قــدرۍ کــې د ښایســت غزلــې بیــا مــه راځــه.

۱۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه ګل شین دی
غر مې چې زړه سمسورې د ښتې کې کېږدی، وهلې
لکه د ستا چې کشمالیو کې کاکل شین دی.

❋❋❋

زړه مې کوچی دی
وینه مینه په کې غره کرلي
کوچی بوډا شو،
کوچی مري،
خولا د غره په مینه موړ نه شو
کوچی د غره پر شګو ناست دی
د غره کاڼو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وربل شین دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شین دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما روند سفر په خوب کې ويني.
❋❋❋
هلته به غر دشنه سپرلي د دسترخوان پرسر لګيا وي
د باران پر رڼو څاڅکو به لاسونه مينځي
غره به د څانګو پر وربښمينو تيو خوله ايښي وي
او ګلورينې پې به څاڅي څاڅکي څاڅکي له ګربوانه د غره
هلته به سپين سهر ساقي وي
د غوټيو کندولو کې به وېشي دوړ موشراب دغره پرجل وهلو کانو
هلته به سيورو د څېړيو ته شپونکی اشنا شپېلۍ غږوي
. ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما روند سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نور یې له پوندو نه ګردونه د زلمو پر څنو نه وورېږي
آس لکه مست ښامار،
دغـاړې هســک بېــرغ پرخپلو شـلوا وخوب وړو اوږو نــه شــي
وړلای.

***

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نوریې د تورو غزلونه د ګامونو تندرونو کې زرغون نه شول
نوریې د لوړو غرو له څوکونه ارنه وړلې د شنو شنو توپانو نو کیسې
دا آس بې تورې،
بې جنډې
څومره بدرنګ ښکاري!

۱۰/۳/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه

❋❋❋

بېګاه مې خوب لیدلی
له سرو ګلابو پرښتو راته جامې اودلې
ستورې مې زانګې دګرېوان په لیکو
دلاس غل مې رانه ورک دی
ستا دزلفو توروشپو نه راته شپې راوړې
اود غنمو نارنجې فصل کرې راته په سترګو کې
د وږو نارنجي خوبونه.

❋❋❋

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۵)

غر،
سیند،
څېړۍ،
زه له هم دغو جوړ يم
غر مې هډوکي
سيند مې وينه
او هر رګ مې د څېړيو څانګه
زما يې نوم د غره او سيند او د څېړيو په لاسو ليکلی.

❋❋❋

غر د څېړيو شنه شمله په سر د کلي پر د پرو خور دی
د خدای له شنه تخته پرې وورې لکه سپين باران
د پېغلو پېغلو ستورو حورې
سيند تر غېږې لاندې ناڅي
او څپې څپې تيونه يې اوبه اوبه شول.

❋❋❋

سيند،
څېړۍ،
زه له هم دغو جوړ يم
مور مې د غره د سرو لمرونو د توپان هغه زړه ابۍ ده
ټوله ورځ
د لمر په سرو وړانګو ډوډۍ پخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې د غره هغه ګوربت دی
چې تر سیورو د وزرونو یې
د وربځو د کاروان د توپاني او ښانو پل وچ دی.

❋❋❋

غر،
سیند،
څپې:
زه له همدغو جوړ یم
چې د ګناه او ګناهونو میندې لنګې شي،
له خولې د جبرائیل نه د غضب څګونه لارې وکړي
نوح مې د غره پر سره کېږدۍ غوړوي
زموږ ه غرونه توپان نه پېژني
د ازادۍ او عشق نومونه ملایکو ته زما د غرو شملو ښوولي.

❋❋❋

مورمې د سنید څپو ته ناسته ده
په لمر راته ډوډۍ پخوي
پلار مې ګوربت دی
راته بولي د څپېو د شنو څانګو
اود لوړو لوړو غرو د شملو سرود.

۲۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترخو باران د اوښکو؟
دا ترخو د تورو وريځو چپاوونه؟
دا ترخو قتل د لمر، قتل د سيورو؟
دا ترخو زما کښتونه، ستا اسونه؟

❋❋❋

دا ترخو زګېروي د باغ، د سپوږمۍ چيغې؟
دا ترخو د شپو په موټو کې قمچينې؟
دا ترخو د بې حيا پردې په تورو
راته وژني پښتنې پښتنې مينې؟

❋❋❋

دا ترخو د مينې تور سفر ته لارې؟
دا ترخو نېزې د باد، کمڅۍ د ګلو؟
دا ترخو پردې هوجرو يرغل د واورو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترڅو تبر په غاړه کې د ولو؟

❋❋❋

دا ترڅو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟
دا ترڅو دغه نهر نهر فصلونه؟
دا ترڅو زخمي ورغوي د لوګرو؟
دا ترڅو يې له تناکو نه باجونه؟

❋❋❋

دا ترڅو د ريا سپين څادر پر ولو؟
دا ترڅو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟
دا ترڅو تسبې په بنګو کې لړلې؟
دا ترڅو په تورو شپو کې ګناهونه؟

❋❋❋

دا ترڅو مې بې پتي د سرو غوټيو؟
دا ترڅو د ستا اغزي زما باغونه؟
دا ترڅو په دې پردي پردي ټوپکو
قتلوې دا زما خويندې، زما ورونه؟

❋❋❋

دا ترڅو وطن زموږ واک د پرديو؟
دا ترڅو وطن زموږ حکم د نورو؟
دا ترڅو زموږ د باغ پېغلې بلبلې
ګډوي راته هوجرو کې د سرزورو؟

❋❋❋

دا ترڅو به نه اذان نه جوماتونه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترڅو به نه ساقي نه يې جامونه؟
دا ترڅو د ابليس سره لمبه لاس کې
راته سيزي کله کور کله ښارونه؟

❋❋❋

دا ترڅو د ورور په وينو کې منګولې؟
دا ترڅو د مور په سترګو کې کوکارې؟
دا ترڅو مې د وطن ابۍ شهيده؟
دا ترڅو مې د ولس، دا لارې لارې؟

❋❋❋

ما ويل چې که ها سيوری دلته وشي
زه به بيا لکه انګور بېرته زلمی شم
ما ويل چې که ها لمر بېرته ژوندی شو
زه به ټول لکه ماښو ورته لوګی شم.

❋❋❋

ما ويل چې که دا شپه چېرته سبا شوه
بيا به نه زېږي بګوې له تيارو نه
ما ويل چې د اسمان شمله به وچوي
ددې ښکلو ښکلو ستورو له غونچو نه.

❋❋❋

ماويلې چې يو ځلې که سپرلی شو
بيا به جوړ شي پر کمڅو د ګلو غرونه
ما ويلې که يوه څپه شوه وبنبه
بيا به زېږي له لښتيو نه سيندونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

خو مې کښت دې لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې يوو ړلې زنګونو
د کوچيو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې ورېږمې !
څادر مې شوې، تنې مې د ګرېوان شولې ورېږمې !
دا زه وم چې مغرب ومه د ښکلو د سجدو
دا ته يې چې سجدو ته مې يزدان شولې ورېږمې !
دا زه هغه زه نه يم ټول تصوير يم ستا د مخ
زه سيوری ستاد سترګو ، ته مې ځان شولې ورېږمې !
يوه شمعه مې بس وه د تياره کاله د شپو
تيارو ته مې د کلي چراغان شولې ورېږمې !
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شو مه غزل چې مې جانان شولې ورېږمې !

۵/۵/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنی پر درمندونو

دلته مه راځه اشنا پر کلي جنګ دی
هر مالت او هر ګودر په وینو رنګ دی
دلته ښکلي کمڅۍ سیورې دي باغ نه شته
دلته مېشت د تیارو زور دی څراغ نه شته
دلته شنه دي لور تر لوري توپانونه
دلته مړه دي په نغریو کې اورونه
دلته ځاله د ګوربتو په اور سوې
دلته زېړي له زمریو نه بګوې
دلته شرنګ نه شته مړوند کې د بنګړیو
دلته پل کلي کې ورک دی د سپړیو
دلته مري له ډېري لوړې تنورونه
دلته اور اخلي له تندې نه سیندونه
د پردېسو ګاولي نه شته په دېرو کې
د رباب ستونی وچ شوی دی هوجرو کې
دلته ټیټې د پښتون لوړې شملې دي
سپکې شوې مو د میندو لوپټې دي
هر قدم کې پایکوبي ده د دېوانو
هر لوېشته کې کورګی دی د پېریانو
لمریې وواژه د شپو دلته یرغل دی
قتل شوی مې په شونډو کې غزل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــاووي راتـــه پـــر ژبـــو زنځیرونـــه
ســـړوي راتـــه ککـــرو کـــې اورونـــه
دربښــتیا لــوریې چــې ویښــه کــړه تربــور شــو
چــې د حــق نــاره یــې جګــه کــړه منصورشــو
چې یې ((نان)) ته ((ډوډۍ)) وویلې فاشست
شـــــــــــــــــــــــــــــــــو
چــې ړیــره پــرمخ نــه وه کمونیســت شــو
یــو خنجــر دی څــو چــړې دي څــو لاســونه
راتـــه ریبـــي د وطـــن دمـــور رګونـــه
رالوېـــدلې دنیکـــه دســـر پګـــړۍ ده
خـــواره شـــوې د زړې ابـــۍ کېـــږدۍ ده
یــو ((اکبــر)) بیــا ددې غرونــو بچــی نــه شــو
یــو ((ایــوب)) د میونــدونو ســړی نــه شــو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غږ یې نه شته
پښــتانه هســې ژونــدي دي زوږ یــې نــه شــته
دا چـــې نـــن د خـــونړي کـــاروان رهبـــر دی
د اوبـــو د ژیـــو هغـــه ســـوداګر دی
د زرتشــت اور یــې شــهید کــړ ســیلاب راغــی
اورنـــی پـــر درمنـــدونو دریـــاب راغـــی.

۲۲/۵/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېږدا

هغه ګړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پاڼو کې
د ښکلا ګلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته راوزېږېدې
او ته د خدای د باغیچو د سرو ګلونو
هغه شنه ((وږمه)) شوې.

۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرې (۲)

زما په سترګو کې يې شين فصل د وير کړلی
د لمر زخمي زخمي کوترو ته
يو زېری د باران خو مې شه !
کوچيان په سره وچکالۍ راغلل
دې ورو ورو وريو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته !

۹/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې ننبې

پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ما باندې راپېښه کړې؟
دلته یې سیوری هم د ځمکې په سر خور نه دی
په سپینه تنده کې یښه د تبر نه شته
د زلفو باغ نه یې د ښار د بازاري ګلونو بوی نه خېږي
نه یې خو ښکلوانګو کې د شنو کلیو دتاو دوبادونو مچه ښکاري
پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ما باندې راپېښه کړې؟
دا سې حیا د پرښتو سترګو کې هم نه شته
دا سترګې نه دي
د حیا چینې دي.

۲۶/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۲)

د باد له څنډو مې د غره د هغه شنه ځنګله سلام راځي
باد مې د غره د سپينو کاڼو په هندارو کې د خپل زلميتوب خوب ليدلی
باد مې د کلي د تيارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو
کجاوې راوړي.

❋❋❋

که چېرې نه وای غره !
زما په سترګو کې نو ځالې د ګربتو ځايېدلې کله؟
مابه دلمر تېپي تور زنو ته د پاڼو پر ورنونو طلايي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره !
ما به د خپلې هسکې غاړې دغه دنګ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب ته سرود

خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه
نور مې ویده کړه چې ویښتیاوو سترې کړی یمه
نور مې ویده کړه چې له ویښې نه مې کرکه راځي
زه چې ویده یم ویښ یم
خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه !
خوبه قربان دې شم
نور ماته ددې ورځو دا بربنډې پېغلې مه راښیه
زه یې د سترګو په هنداړو کې
د اور او د سکروټو او لمبو ازانګې نه شم لیدی
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترګو په هنداړو کې اورونه کړي
خوبه ویده مې کړه
ځادر راباندې وغوړوه !.

۳۰/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش صدف

ځانګه مې وچه ده غوټۍ نه لري
هغه کوچۍ یم چې کېږدۍ نه لري
هغه صدف یم چې ترې لوټ شوه سیپۍ
زه هغه شپه یم چې سپوږمۍ نه لري.

۱۴/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد رشاد ته د هغه د څلوراويايمې کليزې په مناسبت:

جامِ جم

مشـوانۍ يـې رانـه يـوړه قلـم نـه شـته
بت پرست يم خو مې ښکلى صنم نه شته
يـويې تـه يې دامنې؟ چې ټول وطن کې
بـې لـه څـو تنـو نـه زوى د ادم نـه شـته
ستا درنې پګړۍ ته څه وکړم حيران يم
دې مالت کې بې له څوزو شړشم نه شته
نن دې نوم ځکه په خوله اخيستى نه شم
مـا مينځلـه خـو جانانـه زمـزم نـه شـته
زه دې سترګو کې هر رګ د جهان وينم
څومره دروغ دي دا چې بل جامِ جم نه شته.

۱۷/۸/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خوشاله تر ننګياله

مالي راشه اغزو د زړه پر ګل وهلی یم
((سقاو)) په زړې توري د ((مغول)) وهلې یم
رقيب به مې د زړه له وينو تشه((ژی)) کړې ډکه
خو سر مې د ايل نه دی که یې سل وهلی یم
يو ګل څه په کمڅو کې د پښتو دناوې نه یم
ناره د ((اناالحق)) یې په کاکل وهلی یم
حيران یم د ((اکبر)) پر مړي بيا څه پسات شوی
پرديو مې د خپل کور په درشل وهلی یم
تقدير به مو وي دا سې له خوشاله تر ننګياله
همدا چې کله غيرو، کله خپل وهلی یم.

۷/۱۰/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر)) نه مري

((یاسیر)) روان دی دایمان بېرغ په لاس کې
د خپل ژوند د دوروستني ټکي شهید په خپلو وینو مینځي
((یاسیر)) له سره زېږي
((یاسیر)) په زړه د اناالحق فصل کرلی
اهریمن د توپانونو پرې ځېږې او د تندر پرې سپرغۍ وروي
فصل د مرګ نه پېژني
((یاسیر)) د شنه فصل د وږو پر وېښمنو کمڅو سوری کړی.

❋❋❋

((یاسیر)) دلمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
تورې ورېځې د شهید زړه په سرو وینو ولي
((یاسیر)) د ښکلې ځوانیمرګې سپوږمۍ غوږ کې
د مسیح دژبې دم د رغېدلو ولوست
((یاسیر)) دخپلو نارو ونه ددې شپو په اسماني دښتو کې کېنوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر))روان دی د سفر د لارې غرونه، ځنګلونه ریبي
((یاسیر)) د هوانو ته بلنه د جګړې ورکړې
((یاسیر)) لګیا دی د منزل مزي په پښو کې د یارانو شیندي
او ورته ښیي د فلاح سرود
((یاسیر)) د خدای(ج) د پاکې مینې د اسمان ستوری
((یاسیر)) د ((قاف))دغره د څوکو د ښایسته ښکلو پیریانو غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چغو تصویر

زمـا د چغـو شـین تصـویر دې مـات کـړ
زمـا نصـیب، زمـا تقـدیر دې مـات کـړ
هغـه ریبـار خـوب مـې اوس هـم نـه راځـي
څـه د دیـدن ښـکلی زنځیـر دې مـات کـړ
راتـه پـه برنـدو سـترګو ګـوره خـو مـه
زمـا د زړه د کـوټې تیـر دې مـات کـړ
شـپه شـهرزاده وه، کیسـې وې او عشـق
دغـه دټـول عمـر شـوګیر دې مـات کـړ
چـې یـې راوسـتې زلزلـې پـر وطـن
ګرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

۲/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۷)

د غره پر کلي مې د سرو ګلونو سیند راغی
زما د غره په وینو سرې تیږې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته
غر مې د وینو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

✵✵✵

د وربځو اوښې مې د غره په تورو څڼو
هر سهار څري
غر مې شپونکی دی
د شنو پاڼو په شنو لوښو کې د تورو شپوله تیو څنې ستوري
لوشي
غر مې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي
غر مې د وینو تار په لاس کې
له غوټیو نه جامې جوړوي.

✵✵✵

غر مې څېرۍ څېرۍ راخور دی
پر ټپې ګوربتو سیوری کوي
غر مې لاسونو د زخمي زخمي ګوربتو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شپو سره جګړې ته
د رڼو ستورو لوړونه کړي
زما د غره ګوربت د زړه د رڼو وینو د یاقوتو له د بړې نه
راته باد د ازادۍ وړوي
زما د غره نوم
د سرو وینو
او د ګل
او ازادیو نوم دی
غرمې د وینو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ د واړه تړي.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب په ایینه کې

لمرشود شنو پرخو ښیښې یې راته ماتې کړلې
څه د ګلپېغلو لوپټې یې راته ماتې کړلې
ګوره ګوزار مې د پښتون اشنا څه سم ولګېد
زولنې پاتې شولې پښې یې راته ماتې کړلې
زمادزړه خم یې که تش کړ، تشوي دي خیر دی
څومره ظالمه ده پیالې یې راته ماتې کړلې
مایې د سترګو ایینې کې و یو خوب لیدلی
دې مې کور وسو ایینې یې راته ماتې کړلې
داسې سجدې سجدې چې وایې ړوند خونه یې ملا
چېرته سجدې وکړم کعبې یې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذبیح الله انیل ته:

له ابلیس سره

کلونه وشول چې مې روح
دخدای د مینې د غوټیو په شینکۍ څولۍ کې نه ځایېږي
ماد ابلیس اشنا د ښکلو سترګو پاڼو کې
د حسن اود مینې غوړولی څادر
خدای رانه کرکه لري
مګر شاعر ابلیس مې سترګو
اود شونډو جادو دښتو کې لګیا دی
راته زړې د غزل کري
څوک مې دښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.

❋❋❋

کله چې شپه شي
د خوږې ګناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سر واړوم
ابلیس د حورو د سرو شونډو د سرو پاڼو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليمې پټې کړي
او د غزل لونګين خور کړي زماد شونډو پر شاعرو پاڼو
کله دې خوب کې د ((حوا)) د چمبو غبرګ ليدلی؟
چې يې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه ترسبا
پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه يم
نو ته چې ځې را پسې ژاړې ولې؟
لکه ابليس درسره مل يمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

داستاد روهي په مړينه:

هغه غر ، هغه سيوری

ډک جام مې له منګولو د جانان ونړېده
يو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به د کيسو د زمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
يو شين قامت چې رنګ دی او يو شين سيوری چې نه شته
يو ګټ مې له دې غره نه د افغان ونړېده
حيران يم د غزل شبنم به خدايه چېرته تم شي
زمونږ چې د شعرونو سايبان ونړېده
ځولۍ به څنګه رنګه د پښتو دابۍ نه وي
يو غر غوندې روهي د روهستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ل کال غبرګولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وير، مينه

هلته پر مړو ژاړي
خو زه او ته لکه جوړه بتکې
د غېږو غېږو څپو غرونو کې بربنډ ناڅو.

✵✵✵

هلته پر مړو ژاړي
هلته د وچې کربلا د تيږو ښار کې
د سرو وينو ناليدلې سرې غوټۍ ښکلوي
خو زه د کب په شانې
ستا د مچکو سمندر کې لامبم
ته لکه سره انګور په وينو لنده
زما د لاسو د ونې څانګو کې ټالونه وهې
موږ نه ((يزيد)) او نه ((حسين)) ليدلی.

کابل
د عاشورا ورځ
۸/۳/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیرمحمد کاروان ته:

مینه او ژوند

یوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سیوري یې یو ځوان ناست دی
یوه سپینکۍ پیشو یې غېږ کې ویده
اود ورځپاڼې په هر توري کې یې سترګې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوګیو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکی شي
د پیشو په غوږ کې نارې کړي او ووایي چې:
- پیشو تا مینه کړې؟
مینه د چرسو یوه شنه نشه ده
مینه ورځپاڼه ده
په ژوند کې یې پو ټکی د رښتیا نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پیشو ! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند دشنو چرسو د وریښمینې نشې شین واټ دی
چې د ارمان اس په کې وځغلي
او ستړی شي
او ومري په کې
او د کوڅو سپو ته یې تشه شان کیسه پاتې شي
پیشو ! تا مینه کړې !
پیشو ! ژوندون څه دی؟

۱۲/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پر تیو خولې ایښي ارام ویده دي
د شپې مانۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راګوري
نری بارانووري
او د بادونو هوسۍ
د ځوانې دښتې د تیونو پرګلونو ځري
هلته یو سترې کوچی
دپټاسو دستمال په لاس کې د باران د طلایي مچیو
له شنې ورا تېرېږي
په لاره ځي، ځان سره وایي کوچي:
نری باران دی
له کېږدیو نه د سپو د ویښې غږ نه راځي
درخو به خوب وړې وي
دا خو به څوک ویښه کړي؟
ستورو درواغ وویل.

۲۱/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر ګل وکړي

کله چې ټال د شپې راوشلېږي
د سترګو په هنداروکې د لمر کوترې ځالې وکړي
کوترې سپين وزرونه پرانېزي
د خوب د شنو ځنګلونو ماتو څانګو نه دانې ټولې کړي.
کله چې مخ د سهار ګل شي
او د شاتو مچۍ ټولې شي پرې.
کله چې کانې د ښوونځيو د تبيو تندی ښکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کميس او سپين سالو سره په لاره کې خوره وره شي
لکه د وربځو او سپوږمۍ د ودېدلو شپېه
کله چې ووړ ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپين تباشير خال کېږدي
او شپېه وروسته ماشوم وړی شي
د ووړ جزدان له واښکو نه د ږيو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ ښکار وکړي
راشئ مين شئ پرې
او مينه وکړئ
زه چې زلمی وم هره ورځ مين وم.

۳۰/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغ غزل

سپرلی شو پېغلې د ښتو ته ورېمو کې وايي څه
ای ونې ! شينکی باد در ته نغمو کې وايي څه
شاعر سيند مې نن خدايزده چې ليکلی کوم غزل
لړ تم شه ورته عشقه ! چې څپو کې وايي څه
رمو ته د ګلانو سهار څه ويل شپېلۍ؟
کوچۍ موسکا دې ګوره چې اينو کې وايي څه
يو وربم دې کېږدۍ نه د ګرېوان ووت څه يې وې
يو خوب دې په ټوکريو د ليمو کې وايي څه
يو باغ يې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خيال مې نور د سترګو په زانګو کې وايي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو شين انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړينې وروسته
درې ځيزونه په ميراث پاتې دي
اس
او هوجره
او يوه سره په وينو وللې توره.

***

له مانه څه شی غواړې؟
دغه د منډو
او د وينو
او ډوډۍ د واده شين انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيه

کلونه وړاندې مې ورته وويې:
دا ستا د شونډو څاڅکی په څو دی؟
وې: ستا د پلار او د نيکه وينه
او نن مې بيا ترې، پوښتنه وکړه:
ټول پېغلتوب دې وايه په څو دی؟
راته يې وويې:
ګرانه !
يوازې يوه ډوډۍ !

۳۱/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې
زما د کور په ایینو کې لامبي

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاس دې زرغون،
پل دې زرغون،
خو وایه نن دې راته څه راوړي؟
((هغه زرغون ګل د سپوږمۍ څنګ نه))

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاره دې سپینه،
شپې دې سپینې،
وایه تا راته نن څه راوړي؟
((دا د سپینکي لمر د لاس سپینه توره))

❋❋❋

پر پګړۍ ګل،
لاس کې مې توره شنه شوه
پښتو ! سپین آس شه
چې د وخت د مغولو جنګ له ورځم.

۲/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونه

سکروټې دي، لمبې دي خو ټوکېږي يوه ونه
کلونه پس دې ښار کې زرغونېږي يوه ونه
رګ رګ کې يې د پاڼو خير که وينه پاتې نه ده
ريښه يې په اوبو کې ده غوړېږي يوه ونه
د څانګو په کېږدېو کې يو غږ د شپېلۍ نه شته
کوچۍ ښارو رادرومه چې لوېږي يوه ونه
منم چې به لوګر راته کښت لو کړي د لونګو
تالو نه د لاره کلـه تېرېږي يوه ونه؟
سپېرو سپېرو شملو ته به سبا ګلونه راوړي
په سر مې چې نن سيوري کېږي يوه ونه.

۸/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جل، دا برسات

شوګیر چې درته شپو پر څنو مات راوړی دی
یو خوب مې درته سترګو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن ربړدي په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور څنې تورات راوړی دی
دا چا ویل چې وربې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وربو میکائیل ته هم خیرات راوړی دی
شېبه پر لمبو سره ده او شېبه پر ګلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازېږو دا ساعت خیر دی چې مرو
تقدیر راته بس دغسې حیات راوړی دی
سپېڅلی مسلمان دی خو یې زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوب کوترې

ما بېګاني خوبونه
د ښکلي سیند په طلایي هندارو ټول مات کړل
د خوب زخمي زخمي کوترې مې
د سترې او کوچي سیند د څپو کېږدۍ کې نه ځایېږي
کبه !
دا څه مې وکړل؟

❋❋❋

سیند مې د خوب زخمي کوترو ته یو بام نه لري
د سیند لاسونه خو د غره کاڼو پخوا پرې کړي
څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟
کبه !
دا څه مې وکړل؟
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
یو سیوری، یو پناه خو شه !
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
د سترې درد دوا خو شه !
((نه... نه !
مور مې لګیا ده له سهاره تر ماښامه په زړو ګوتو جامې مینځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور مې تمامه ورځ اییني سره خبرې کوي
زما هم خوب رائي)).

***

سیند لا روان دی
سیند بهېږي پسې
د خوب کوترې مې کوچې شوې بېرته نه ستنېږي.

۵/۲/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات لمر

یو ستوری ستورو وواژه یو لمر د سبا مات شو
د غرونو په لاسونو مې یو غر د سبا مات شو
منم چې سپین سبا دی شپه کوچۍ شوه چېرته لاړه
موسم د سبا راغی خو وزر د سبا مات شو
دا بیا مې د نشو په ګناه څه نیسې زاهده؟
ساقي لاړه منصور شو او ساغر د سبا مات شو
دا شپې پرېږده اوړدې شي ان چې ستوري ځانګې وکړي
کلاله! ستا په لاس کې چې هنر د سبا مات شو
موړ وړ د رڼا نه یو تېښتېدلو وربځو راشئ!
رهبر د سبا نه شته دی، لښکر د سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دار - هغه چنار

پښتنو وينو غوټۍ وکړې بهار دی
ساقي ګوره چې پېړۍ وروسته مو وار دی
پوروړي څه د تاک د پېغلې نه يو
هر يو رګ يې زموږ د سرو وينو ابشار دی
زنګ وهلې توري غړپ د لمبو غواړي
ساقي زار شم راکوه يې چې خمار دی
لا د ژيو سوداګر سره جګړه ده
لا خو پاتې جوړ د هغو اوبو ښار دی
رباب ګونګ دی ادم هېرې چيغې غواړي
چا تري وړی د درخو د غاړې هار دی
شنو زمريو ددې غرو ته خبر ورکړئ
چې اباد لا د زړو بګوو غار دی
بيا پر غاړو د شملو غرونه او چت شول
او رګډ شوی د ټيکريو پر بازار دی
هره پېغله ملالۍ، هر ځوان ايوب دی
هر سنګر مو سور ميوند د کندهار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورېځــو دا مــو د يــو څــو ســتورو نېــزې دي
لا كـــاروان مـــو د لمرونـــو خـــو پـــه لار دی
ازمــوينې تــه يــې وختــه ! څــه حاجــت شــته؟
يــو پــه دوو توتــو لــوی، بــل پــه انگــار دی
هــر يــو ښــاخ يــې چــې و دار د ژيــد ارانو
هغـه وور نيـالگی هسـک شـوی لـوی چنـار دی
تــه پــه نشــته غــوږ كــږه خــولۍ پــه ســر وره
مـــا ترلـــی د خوشـــال بابـــا دســـتار دی
اوس نـــو زر لالـــي د نـــورو ترپنـــه زار كـــړئ
چـې مـې څـوړنـد خپـل لالـی پـر سـر د دار دی.

۳/۸/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مينې ته...

مينې ! له شرمه در کتلی نه شم
پېريان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بيا د عشق د پرښتې د ګربوانه غاړې ته لاس اچوي
ابليس لګيا دی پر زمزمو ، د ګناه خپله کېږدۍ غوړوي
مينې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مينې له شرمه درکتلی نه شم
سيلۍ الوتې زموږ د باغ
د سرو ګلونو د ښايسته وو
پاکو ميندو په کمڅو کې تومتونه اوبې
مسيح تېره توره په لاس د تومتونو په
واټونو کې زنګېږي او خپل غم ته خاندي
نور په دې ښار کې لېونی د مينې پاتې نه دی
مينې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مينې له شرمه درکتلی نه شم
چې مو هر غږ پر هوا خور شي دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د يوه نر پر قبر هم نه شته
شيطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تخت د سلیمان ګرځوي
پېریان یې حمد بولي،
مرغان پرې سیوری کوي،
او به زموږ له لپو تښتي او بادونه مو په کاڼو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نه شته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوخو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې
دښمنې ښکاري.
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

۱۲/۹/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

ای شپې !
راځه چې ځو د خوب په کرونده کې مې ځایېږي خونه
❋❋❋
شپه د کمځو د غرونو ټال کې ځنګېدلې راغله
پلو د تورو وربځو
په کې پاولې د ستورو
لکه:
کوچۍ پېغله رمه کې د ښایسته وریو
خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې !
ته به د خپل حسن
او عشق
د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

بیا رانغلې بڼو ته په پستو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا د سترګو له بامونو
څلو وهلي ګوره څه خواره واره پرې ګرځي
د شونډو بوراګانو مې ستا د شونډو پر ګلونو
په خپل شرنګ به ویده شمه، په خپل شرنګ به راویښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو ګرځوه مې په لاسونو
زما مینه یو سیند دی او ستا زړه وور کوټی کلی
دا سیند چېرته جانانه او کېږدی د حبابونو
لاښکاري چې موده لېونتوب مې پوره نه ده
یو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو.

۱۳۷۲ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

ښايي چې ژوند يو ګنهکار وي
چې تراوسه پورې
لا د زمان د اسماني سکوت
د دنګو ، دنګو غرو غارو کې
لکه پر غز ((حنيفه))
چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))
او د سرو وينو د سېلاب د بهوونکي په نوم
د خداى له شرمه
زنداني د تورې ځمځې پاتې
هاسې د خپلو سرو غچونو
په کوم خوب تللى وي
ځکه:
د ژوند د بنده ګانو هغه شنه خوبونه
د شيطانانو
له تورجنو خوبو
تور پاتې شول.

۱۳۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوجرې او دا شملې

نــه ســاقي شــته، نــه جانــان شــته مــازيګر دی
څـــو مره تـــږی د پېړيـــو مـــې ســـاغر دی
پســـرلی نـــه دی پـــرې نـــوم د ســـپرلي مـــه ږدئ
ډوب پــه وينــو کــې يــو ســور چريــک د لمــر دی
د نـــارنجو ښـــاخ مـــنم ورتـــه بنګـــړی شـــو
خــو مــات شــوی مــې مړونــد د ســپين ســهر دی
نـــازولې ســـپوږمۍ مـــه خبـــره شـــه تمـــه
چـــې د وربېځـــو اوښ ولاړ درتـــه پـــر ســـر دی
شــنه منګــي مــې د جنکــو پــر ولــو مــات شــول
د نـــامرده مغـــل يـــون پـــر دې ګـــودر دی
رانــه اخلــي د رڼــو ســتورو نــاموس مــې
چــې ويــده د شــپو پــه تيکــو کــې خنجــر دی
تــه دې غشــي وروره ګونــدې چــې ويښ شــم
لامــې پــاتې ځــای پــه زړه کــې د پرهــر دی
د دېــرو د قــام شــملې ورنــه لــوګی کــړئ
د هـــوجرو طالـــب ختلـــی پـــه ســـنګر دی.

۱۹/۱/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیک

څو میاشتې وشوې چې در تللی نه شم
لاړو کې ډېرې شنې دي
ګلان د اوښکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د یاد ښکلې زانګو زنګوم.

✵✵✵

همدا چې لمر شین شي
زموږ د ښار هغې زړې دښته کې
زموږ د ښار مین په کاڼو ولي
زموږ په ښار کې د مینو د سنګسار پسرلی بیا راغلی
نو لوپټه دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترګو یو انځور
د نارنجي غږ پر وربښمینو تارو واوبه
راویې لېږه
چې ستا د یاد هغه خیالي حورې مې
زانګو نه باد یو نه سي
راته سنګسار یې نه کړي
څو میاشتې وشوې چې درتللی نه شم
لاړو کې ډېرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړوند

مړوند یو خوب، مړوند ستړیا نه لري
مړوند د غره د ابۍ پۍ رودلي.

❋❋❋

تا د سکندر کله ژړا لیدلې؟
یو سپین مړوند پرې د سرو تورو ګوزارونه کوي
یو سپین مړوند یې د غرور د اسویال ربېلی

❋❋❋

سکندر له لیرې لارو راغی د فیلانو له سرو تېر شوی
سکندر د پاروپامیزاد ښاپېریو شنه خوبونه ویني
یو سپین مړوند ورته جګړې ته وتی
وربانديې تندر د مړوند ووري
خو ای د سپین مړوند ((روښانه)) پېغلې
تورې په ورو،
تورې په پام وروه
سکندر په تورې هغه سپینه ډوډۍ نیمه کړله
نقاب دې سپین مړوند ته اور واچاوه.

۱۹/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لور غزل

پلـو پـرې د مـخ خـور کـړه غوړېـدلي دي سـرونه
جانانـه ! سـتا وربـل تـه مـوړ کرلـي دي سـرونه
دې قام ته د منصور وایه کوم دار شته دی که نه شته؟
لـوګرو کـه هـر څـو ورنـه رېبلـي دي سـرونه
د یـار د سـینې دښـته کـې د هـار نسـیمه وروځـه
غمـي نـه دي دې ټـال کـې زنګېـدلي دي سـرونه
څراغ چې شي دې دښته کې د وخت سترې کاروان ته
پـه لـوړ ښـاخ د چنـار کـې ځړېـدلي دي سـرونه
چې سرې سیلۍ شوې ګونګې او د لور غزل یې وچ کړ
هـر ګـل مـو هـرې پـاڼې تـه ښـندلي دي سـرونه
ایـرې شـول خـو یـو چـم د ټیټېـدلو یـې زده نـه کـړ
الله مـو د غیـرت پـر لمبـو وللـي دي سـرونه
رقیـب پـر ډمـو وپلوره مـوږ سـر داو کـړ پـر حـورو
یـو چاتـه پـه سـوغات کـې مـو لېږلـي دي سـرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

سپرلی که راوړی نه شئ ترې د سترګو انځور راوړئ
دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سر واخلي
دې دار ځنې ملګرو خو دا سر د منصور راوړئ
چې پښو لاندې کړ وربځو، چې د شپو ډمې پرې خاندي
د لمر تېږي آسونو نه لو یېدلی غرور راوړئ
د سترګو تور مو بار که د ((یعقوب)) کړ پر اوښانو
دې وربې مېلمنې ته لږ د ستورو انګور راوړئ
راځي چې تور ماښام کې رانه وړي چې زلمی عقل
یوه یې له تاکونو نه په بدو کې لور راوړئ
په شونډو کې همت که د خندا راوړلو نه شته
دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۲/۳/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د چم ونه

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
د باد رهزنو ترې د شنو پاڼو جامې وړې دي
په سپین ټټر یې یو څو څاڅکي دي د خامو پیو
څانګې یې زړه روي،
تیونه یې ارې وړي دي.

❋❋❋

ونې ! سپرلی دی
واورې نه شته چې کفن شي درته
زما د مور شنه لوپټه هم بېګاه غلو وړې ده
ما مې خیالي څادر ګرو کړ
ـ د کلو وړی وم ـ
د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

❋❋❋

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
مور مې سر توره ده
ټیکری نه لري
نه څه شمله شته
نه څه خوردی څادر
زموږ د برې مازیګری نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سیوری، یو ګل

مرغو ! چوپ شئ ماله خوب راځي
دلته د زړونو باغچې شنډې دي
یو سیوری او یو ګل نه شته
دلته د سین سپینو هندارو کې
د لمر
د طلایي کبانو رنګ تور شو
دلته د شونډو د موسکاوو هوسۍ
قتلې شولې
غشو یوړې
او بنګړیواله سپوږمۍ
دلته د تاک پښغلو ته
د ستورو بنګړي نه اچوي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب راځي
مرغیو چوپ شئ ماله خوب راځئ !
***
دلته د باغ د شهزادګۍ بکارت مات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپرلي ښکلې شهۍ
د قاف دېوانو وړې
دلته پرونو
د ((ایوب)) سیوری راخوردی
هرې پاڼې
هر اندام نه یې چینجي ووري
دلته تیارې
د شپو په بلاربو اسپو راغلې
د رڼا درمو لو کوي
دلته کورونو ته
د ژوند له شوم شیروار نه د سپېدو کټوې تشې راځي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب
راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

څومره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څومره نېکمرغه يم ګناه کومه.

❃❃❃

زما د کور دا دېوالونه
د څو خاورو
څو اوبو
او د څه لمر
څو ترکيبونه نه دي
زما له کوره دېوالونه د ښيښو راتاو دي
زما او زما د کاله خټه يې
د تاک
او د انګورو
او شرابو
په لاسو ايښې ده
ما مې د سترګو د راڼه نور په وسعت
دومره شراب څښلي دي.

❃❃❃

دومره مغرور يم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د نازولي دربار سیوري لاندې
خپله ځواني راته پېغور ښکاري
خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته
یوه شپېبه زما د لاس بېړۍ
د ښکلو د سینو په سمندر کې
ستړې شوې نه ده
زه لکه پلار هسې یم
پلار مې تر مړینې نه یوه ګړۍ دمخه هم
د شنو غنمو وږو لاندې
زموږ د کلي د بزګر له ارتینې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر شین شي

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو شنه ګلان مې د زړګي پرمساپرې دښتې ځانګې وکړې،
وغوړېږي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو طلایي کبان په ښکلو او زرینو وزرو
زما د سترګو په چینو کې ستا د سترګو تصویرونو نه خوبونه مینځي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو هغه پېغله هوسۍ راشي
تر بېګاه زما د زړه په جل وهلیو کروندو کې ځري
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

زما د زړه دښته کې ځاځکي د باران نهووري
زما د سترګو چینه وچه ده، د اوښکو مرغلرې ورنه غلو وړې دي
څو کاله وشول چې ږلۍ مې د زړګي پرفصل ووري او کېږدۍ مې
توپانونو وړې
نو ستا د یاد هغو ګلونو ته باران،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو کبانو ته اوبه،
او دې هوسۍ ته به شپونکې څنګه شي.
❋❋❋
بېګاه شپونکي باد ستا د څڼو له غرو راغی
په پګړۍ کې يې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې لمر هغه زرين وستنی نه و راتاو
چايې په تشې او ريښې ريښې بخڅۍ کې يود ستورونارنج نه وايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څو مره تنها،
څو مره يوازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.
❋❋❋
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پر هغو لويو پلنګې کټونو
يو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو وروي، ګډوي ځان ته زموږد کلي سپينې هيلۍ
زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو ورو لوګيو پر ځای
خورې ورې دي د ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلو وينې
کلي کې يو سيورې د برېتو
او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته
رښتيا!
د کلي په دېره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زلمیو ځنورو
د اتڼ هغه سکنی مابنام درياد شي که نه؟
❋❋❋
ستا دیادونو شنه ګلان مې
د زړګي پر مساپرې دښتې ځانګې وکړي
وغوړیږي،
کله
چې
لمر
شین
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۲
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

څه ښکلی سوداګر دی څومره ښکلی باران پلوري
یو اس د سپینو وربځو دی د وربځو ګلان پلوري
د ستورو په تېشو یې جوړې کړي ورته څڼې
نن دلته په دې چم کې یو کافر دی بتان پلوري
یو بار یې د رنګ راوړ د سپرلي جوار ګر ګورئ
چې څومره یې ګران راوړ چې یې څومره ارزان پلوري
یو شین لوګی راخوردی یو سور اور دی لګېدلی
یو مست زردشت راغلی دی یو غلی اذان پلوري
بازار یې د نور لوټ کړ د اسمان سپینې کوترې
له لمر ځنې ټیک اخلي اود ستورو کاروان پلوري
د باد په نیلي سپور د سهار سپین شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی ګرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسحق ننګیال لنډه پېژندنه

زوکړه:

لغمان- الینګار، دبسرام کلی، ۱۳۳۵ل کال.

زده کړه:

سیمه ییز ښوونځی، د مهترلام ښار روښان لېسه او د افغانستان د پولیسو اکاډمي.

دنده:

د پولیسو اکاډمۍ تدریسي غړی، د څارندوی مجلې او پیام ورځپاڼې خبریال او د لیکوالو ټولنه کې لنډمهال، د ژوندون مجلې مدیر او وروسته د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب اداري امر.

اثار- چاپ:

۱- ډالۍ، ۲- سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، ۳- هغه شېبې هغه کلونه، ۴- څاڅکي څاڅکي (شعري ټولګې) ۵- (۱-ښېرې په مالت کې، ۲- نه جام نه څادر، ۳- سندونه هم مري، ۴- دا جل دا برسات او ځینې نور شعرونه) چې په همدې اثر کې (سیندونه هم مري) کې ځای شوي دي.

ناچاپ:

سیند په منګي کې (د ښلابښلو لیکنو ټولګه) او یو شمېر نورې لیکنې.

مړینه: پېښور، ۱۳۷۷ل کال د ثور اتمه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو باد ، یو منصور

یو بـــاد رالګېـــدلی مالـــه ځانـــه ســـره وړي
د زړه اس مـــې لـــه بـــاره د ارمانـــه ســـره وړي
د شـپو پـراوښ یـو غـل دی زمـوږ کلـي تـه راغلـی
ګلونـــه او باغونـــه لـــه باغوانـــه ســـره وړي
یـو پـل وم چېرتـه لـرې ستا پـر لاره زرغـون شـوی
یـو لـوټ مـې اوس لـه بادولـه بارانـه سـره وړي
یو څوک دی ستا لاس شراب یې ټول راځنې وڅښـل
دا سـره کېـږدی، د خـوب مـې لـه توپانـه سره وړي
زمـوږه یـې پـه سترګو کـې د شـپو دوړې شـیندلي
دا لـوی کـاروان مـو ځکـه لـه ځاروانـه سـره وړي
نـارې د انـاالحق یـې ورتـه وچـې کـړې پـر ژبـې
منصـور وطـن مـې دارتـه لـه ایمانـه سـره وړي

۱۷/۱/۱۳۷۷

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمد خان زوی پر ۱۳۴۶ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لیسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۶ل کال له نوموړې لیسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال ببرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدا رنګه د یو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، د دې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې دلومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا د دې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول.استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل کې د لويو جنګسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره ګوښه شو. ملګرو ملتونو (UNAMA) استاد يون ته وړانديز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته يې د ځينو ملګرو په زيات ټينګار او غوښتنه، د جمهوري رياست د ملي امنيت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د رياست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي. استاد يون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده يې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد يون د خپلو اکاډميکو ليکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنيز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راديويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د واقعيتونو او حقايقو د ښکاره کولو له امله د خلکو په زړونو کې ځای نيولی دی. که څه هم ډېر خلک د يون ليکنې، مرکې او نظريات خوښوي، خو يو شمېر داسې خلک هم شته، چې د يون سرسختي مخالفين دي. د هغه ملي او ګټورو نظرياتو ته هم غلط رنګ او تعبير ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره يې زورواکي او د سياسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد يون نظريات خپلو شخصي او تنظيمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه يې په ټينګه مخالفت کوي. زه د دې شاهد يم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا او سنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، او ډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اینښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی. استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان د کلتوري ودې ټولنې) او (د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي. دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم په لسګونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.
سربېره پر دې، په يو زيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به يې د اثارو يادونه وکړو:

اثار

الف- پنځونې:

چاپکال	څرنګوالی	کتاب نوم
دويم ۱۳۸۷	لومړۍ شعري ټولګه	• مټکور
دويم ۱۳۸۷	دويمه شعري ټولګه	• په اورونو کې سندرې

ب- راټولونې:

چاپکال	څرنګوالی	کتاب نوم
دويم ۱۳۸۷	ګډه شعري ټولګه	• هيلې
دويم ۱۳۸۷	د حيران شعري ټولګه	• نيمګړي ارمانونه
دويم ۱۳۸۷	ګډه شعري ټولګه	• د لوونو فصل
دويم ۱۳۸۷	د سيمينار د ليکنو ټولګه	• د نازو انا ياد
دريم ۱۳۸۷	داستاد الفت نثرونه	• د استاد الفت نثري کليات
دويم ۱۳۸۷	د اسحق ننګيال شعري منتخبات	• سيندونه هم مري

ج- ژباړنې:

چاپکال	کتاب نوم
دويم ۱۳۸۷	• د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه د پوهنوال روستارتره کي اثر
دويم ۱۳۸۷	• .د افغانستان فرهنګي ميراثونو ته يوه کتنه د نينسي دوپرې اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په افغانستان کې د جګړې جنایتکارانو محاکمه
  د پوهنوال روستار تره کی اثر دویم ۱۳۸۷

د- یونلیکنې:

- د اماراتو سفر د اماراتو یونلیک دویم ۱۳۸۷
- که یون دی یون دی د اروپا یونلیک لومړی ۱۳۸۷
- دپنځاګون ترڅنډو د امریکا یونلیک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

- د محمد ګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه دویم ۱۳۸۷
- استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری دویم ۱۳۸۷
- دکابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود دویم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته اوښتي ژبانونه دویم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دویم ۱۳۸۷
- ساینسي پرمختیاوې دویم ۱۳۸۷
- ببرړنی لویه جرګه ولسواکي او زورواکي دویم ۱۳۸۷
- اند یال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هیله د خپلو سریزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري یون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ایډیال لومړی ۱۳۸۷
- دکتابونو په وړمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سیاسي کړلېچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو لیکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اوسنی رسنی   لومړی ۱۳۸۷
- کډوال ماته وخوري؟   لومړی ۱۳۸۷

خدای(ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته دنور زغم او وسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

sinduna ham mri

(The Rivers die too)

The collection of Nangyal's poems

Collected
By:
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-13-6

9 789936 500136 >

د خپرونو لړ: (۱۴)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library